

Vânătoarea de eri și de azi

CORA aici!... Cora! adă aici!!

Un răbufnet înfundat, fum, fulgi, un chelălăit de câine, și o scântee de trium în ochi omului, ai cărui nervi s'au liniștit un moment.

Vânătoarea este liberă. Amatorii de vânat, vânătorii încercați, pasionați și... bolnavi, își dau jos din cui uneltele de omor și pribegie, și-o pornesc, când singuri, când în cete, să cutreere pădurile, miriștile și lăstarii. Niciodată nervii lor nu sunt mai sensibili, urechile mai atente, ochii mai ageri, sănătatea mai înfloritoare și spiritul mai vesel. Stop, Meda sau Cora, tovarășii lor nedespărțiți, își oglindesc ochii lor gălbui-aurii în privirile prietenului uman și o tainică legătură le unesc simțurile.

—Și la ce bun să ucideți o creatură Dumnezeiască?

— Sigur, pentru hrană.

— Și crezi că nu se poate trăi fără a se mânca, potârnichi, prepelițe, iepuri, fazani, gâște, rațe, etc. ?

— In numele lui Dumnezeu, taci! Simt cum mă cutremur când mă gândesc la o prepeliță împănată și stropită cu vin.

Vânătoarea, sub forma luptei între animale, apare ca o necesitate a naturei. S'a vânat întotdeauna și în toate timpurile. Oamenii primitivi vânau cu sulița, stiletul de piatră. Medievalii cu arbaleta și șoimii, anticii cu arcul și ogarii, iar modernii cu arme super-perfecționate. Toți regii mari au fost celebri vânători. Ludovic al XIII-lea, trăgea cu o precizie uimitoare; Ludovic al XIV-lea, nu roșea să meargă singur pe jos urmat de câinele său, cu arma după gât ca orice simplu curtean, când era prinț moștenitor. Mai târziu devenind marele Rege, vâna 4 sau 5 zile din 7; două pentru alergarea cerbilor cu câinii și alte două sau trei, pentru vânatul cu arma. Șase paji, postați în urma lui, încărcau necontenit archebuzele, care treceau cu repeziciune în mâinile regelui Soare. Câinele său era adus într'o geantă specială de către unul din paji, care îl urma călare. Regele Soare avea mii de câini de vânat; locuința lui din Versailles era o adevărată crescătorie de câini. zece până la douăzeci de câini, de vânătoare, se culcau în

St. sus: *O vânătoare cu copoi;* mijloc: *ex-regele George al Greciei la vânătoare;* jos: *frescă reprezentând pe vechii egipteni la vânătoarea de gazele.*

apartamentele regale și erau hrăniți de mâinile Augustului Suveran, care ținea mult, să și-i facă prieteni. Vânătorile din Versailles erau adevărate carnagii de animale. Se spune că ducele de Barry vânând la 11 August 1705 împrejurul localității Livry, ucise numai puțin de 294 de bucăți. Peste un an, în câmpia Saint-Denis împreună cu fratele său ducele de Bourgogne, 590 de bucăți din care 330 numai el. Șase zile mai târziu, de la orele 12 ziua și până la 6 seara, erau înscrise pe tabelul pieselor ucise, numărul de una mie șase sute. Intr'o zi la Rambouillet, Ludovic al XV-lea, ucise 60 de bucăți în mai puțin de o oră, iar în localitatea La Muette, Curtea Regală doborî 3000 de bucăți. 400 au fost ucise de mâna Regelui.

PATIMA

Patima este în vânătoare, o confundare a omului cu natura sălbatică. Marchizul de Bologne se reîntoarse în Franța, după capitularea orașului Praga, în timpul răsboiului de șapte ani, în plină iarnă, însoțit de servitorul său și un câine, vânând tot timpul în drumul său. Ajunse la Curte în cinci săptămâni, în care timp vânase 250 de bucăți. Contele d'Eu, bătrân infirm, incapabil de a merge pe jos sau călare, vâna dintr'o trăsurică în parcul său făcută în așa fel, încât scaunul se învârtea în toate părțile, putând da posibilitate contelui să tragă în vânatul adus de gonaci.

Cu toate acestea sunt și pătimași condamnați să sufere de... ghinion. Domnul de Achards era proverbial prin patima lui de vânătoare și prin nenorocul său formidabil.

Intr'o zi plecând la vânat, văzu într'un desiș un lucru negru ce mișca ușor. Inima începu să-i bată cu putere, ochii se dilatară și bucuria de a trage în plin și el odată, îl făcu să nu mai aștepte; puse pușca la ochi și trase. Se apropie apoi tiptil ținându-și respirația ca să-și ia prada. Când dădu cu ochii de vânat, rămase uluit. Un măgar zăcea lungit lovit între urechi. Ceeace văzuse vânătorul în patima lui, nu erau decât urechile măgarului, care mișcau în desiș. Alt pătimaș nenorocos era cavalerul de R. celebru în orașul d'Apt prin încăpățânarea lui, de-a se crede vânător mare și a cunoaște locuri celebre de vânat. Intr'o zi plecă la vânătoare și întâlni în drumul său, câțiva prieteni care jucau golf.

— Oho, amice o să sperii tot vânatul cu armătura d-tale. Iepurii nu vor mai putea dormi la noapte atât îi vei asurzi cu tunetul puștilor, cu oțelele de Damasc veritabil.

— Pe legea mea, spuse un al doilea, dacă împuști un iepure eu îl mănânc crud.

— Și eu fără să-l curăț...

— Și eu...

— Așteptați domnii mei le spuse cavalerul surâzând. Cine va râde la urmă, va râde mai bine.

Coborî valea cu un pas sigur și 'n mai puțin de o oră veni cu un iepure.

— Ei bine! cine-l mănâncă necurățat?

Și trânti iepurile jos cu un gest regal. Glumeții se pregăteau să-și ceară scuze, când deodată, minune; iepurile sări în sus și-o luă la fugă. Sărmanul vânător nu-l lovise în plin, ci doar îl speriase. O altă poveste, pe cât se pare de domeniul anecdotic, spune că, un tânăr vânător pătimaș și vanitos, care însă nu vânase în viața lui un sfert de iepure, se prezentă într'o zi prietenilor săi, cu un iepure mare și frumos.

— Iubitule, îi spuse unul, negustorul te-a păcălit, animalul este vânat de cel puțin opt zile. Un iepure proaspăt are ochii plini și pielea albă. Vânătorul nostru nu se descurajă și venii în altă zi cu un iepure și mai mare și mai frumos.

— Ei bine! amicul meu, dacă celălalt era ucis de opt zile, acesta decât timp este ucis?

Amicii lui îl examinară și isbucrajă și veni în altă zi cu un iepure prins cu lațul și strâns de gât. Dar duhul rău se vede treaba că urmărea pe bietul vânător. Cumpără într'o zi un iepure viu, îl legă de un pom, se depărtă, ochii și trase. Dar fatalitate; iepurile o luă la fugă și se pierdu în desișul grădinii. Vânătorul nostru ochise iepurile și nimerise sfoara.

Vânătoarea cu șoimii se mai practică și azi.

IERI.

Așezați într'un pitoresc tablou, vânătorii de ieri, primeau binecuvântarea unei mari și pioase ceremonii sfinte. Vânătoarea era sortită numai nobililor marchizi, conți, baroni, prinți, regi. După o pregătire de o lună, chiar două, în ziua hotărîtă, se adunau în fața castelului: câini, gonaci călări și pe jos, amazoane îmbrăcate în rochii cu trenă lungă, jachetă bărbătească, guler și cravată, „melon" și pinteni, suite cu măestrie pe cai de rasă „a dame" sau „califourchon" și domni gravi cu cisme de lac, pantaloni albi, bufanți, jachetă roșie și cilindru „Jobin". Smeriți și evlavioși ascultau binecuvântarea bisericei, repetând în gând rugăciunea înălțată către Sft. Hubert, patronul apostolic al vânătorilor.

Mare și bun Sfinte Hubert, stăpânul vânătorilor
Dă-ne nouă voe bună și noroc la vânat.

Apoi porneau fiecare la locurile destinate pentru plecare. Se făcea vânătoare de alergare. Un corn, frumosul corn al vânătorilor, cu glasul în „la bemol", suna prelung, deșteptând pădurile, câmpiile și pajiștele îngălbenite ale toamnei. Câinii chelălăiau în lanțuri, caii nechezau în zăbale și băteau din copite. Un al doilea corn răspundea de înțelegere și goana începea. Fiți atenți voi cerbi, căprioare, vulpi, iepuri și lupi. Câinii de rasă nu vă lasă, vă scormonesc văgăunile voastre și vă alungă peste plaiuri, dealuri și stânci, ba și'n ape. Omul călare aleargă, sue, scoboară stă, flueră a pagubă, cotește drumul, iar înainte, înainte și iar înainte.

... Se înserează. Un corn sună prelung, un altul îi răspunde dintre vii, un al doilea repetă sunetul din pădure, un al treilea scâncește dintr'o cută de deal. In lumina încă tremurândă a sulițelor aurii de soare, gonacii pe jos sunând din cornuri strângând liota de câini, se îndreaptă spre porțile castelului, aprins de flăcările torțelor și lumânărilor. Vânătorii strânși în sala de vânătoare, călări pe scaune de lemn, cu spătarele în formă de inimă, deșartă cupele cu roșu de Bourgogne și golesc saci cu anecdote, culese din moși strămoși, din tată în fiu. Limbile se desleagă, oboseala dispare și farmecul zilei trecute, îmblânzește inimile oamenilor de pretutindeni.

A Z I...

Scormonind prin saltare, burghezul cuprins de nostalgia câmpului și de poezia toamnei își caută praful, tuburile, capsele, mașina de frezat și măsurătoarea de umplut.

— Așa! 20 No. 4; 20 No. 12; 20 No. 6...

Dimineața a sărit din culcușul lui, odată cu soarele; și-a tras cismele, a luat o gustare, și-a încins cartușiera , și-a pus geanta aranjată de cu seara, pe umărul drept, și-a luat pușca, a fluerat pe Stop și-a eșit în bătaia vântului rece. Aerul proaspăt îl înviorează, simte o viață nouă care se revarsă în vinele lui; ochii scrutează cu încredere câmpul și infinitul, și urechea lui este atentă la cel mai mic fluerat de mierloi. Dă drumul câinelui din lanț, îl urmărește cu privirea încordată, îl simte, se confundă cu instinctul lui de animal, și uniți în simțuri și dorinți, amândoi tovarășii scormonesc brazdele, lăstărișul, lunca și pădurea.

— Stop! fiuit !

Un gest, o clipă, un tunet; animalul sălbatec sau pasărea cade trăznită. Stop este cu botul pe vânat și mișcă din coadă mulțumit. Vânătorul se apropie liniștit, îl ridică, îl întoarce și-l atârnă la coapsă.

Apoi pleacă clătinând din cap nemulțumit.

— Lovitură slabă. Trebuia prins mai de sus.

Câinele adulmecă mereu. Vânătorul cu atenția încordată scrutează împrejurimile, urmărește mișcările câinelui. Nimic nu mai există pentru ființa lui. O pasăre își prinde sborul; bangggg. Lovitura se duce în vânt. Omul se încruntă, strigă la câine, se supără pe el... Câinele fuge înainte, stă'n aret; o altă pasăre sboară; bangggg. Pasărea lovită în plin, cade; omul surâde mulțumit și mângâie câinele.

Târziu când soarele nu mai are viață, omul își aduce aminte de casă și se înapoiază. E obosit. Pe drum socotește vânatul, loviturile în plin, loviturile în vânt. Spiritul critic îl muncește.

— Hm! Dacă trăgeam mai sus nu scăpam iepurile din brazdă; dacă loveam mai jos, cădeau două potârnichi.

Vânătorul...

E acasă. A mâncat cu poftă și își face așternutul. E obosit, dar mulțumit până la fericire. Zâmbetul ce-i acoperă fața, este zâmbetul omului sănătos, este zâmbetul omului muncitor, care își privește rodul muncei cu spor. E mulțumit de viață și de el. Știe să-și întrebuințeze viața, știe să și-o trăiască. Mâna lui sigură, ochiul lui ager, trupul lui voinic și rezistent, i-o spune. Viața cere individului siguranță, sânge rece și agerime...

Și vânătorul are acea senzație a plenitudinei forțelor sale. Acea siguranță de sine a omului care înfruntă curagios vicisitudinile vieții.

Bineînțeles, simte toate acestea, dacă a avut succes la vânătoare; de nu, își trage rușinat plapuma peste cap și doarme dus, să-și uite necazul.

PAUL EPUREANU-CASTERA

JOCURILE REALITATII

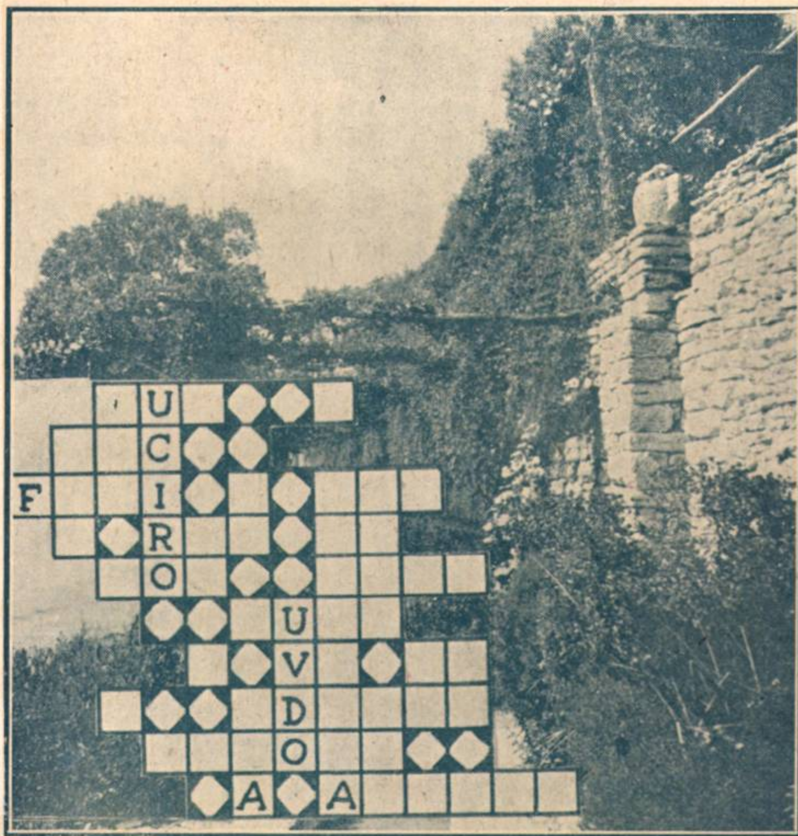
MARELE NOSTRU CONCURS

(Continuare)

Premii: I 2000 lei în numerar; II. Două aparate de radio cu galenă; III Cinci volume literare din Ed. Adeverul.

Vom publ ca deasemeni şi numele tuturor participanţilor

Problema X-a (Joc geografic)

I. Orientându-vă după cuvintele înscrise de noi, veţi obţine în fiecare rând, câte un nume de judeţ, cu excepţia rândului III-lea, unde se va afla cel mai mare oraş din Rumelia, precum şi a rândului ultim, unde se formează un stat din Mexico.

II. Citind apoi literile din căsuţele însemnate, de sus în jos, începând cu primele din fiecare rând, şi continuând cu celelalte, se va mai afla încă un vers, al cărui ultim cuvânt, se găseşte în

Problema XI-a (Jocul proverbelor)

1) *Apa trece, pietrele rămân.*
2) *Acela care râde la urmă, râde mai bine.*
3) *Acul mic, face lucruri mari.*
4) *Apa nu-i bună nici în ciubote.*
5) *Calul de dar, nu se caută la dinţi.*
6) *Decât un car de minte, mai bine un dram de noroc.*
7) *Dacă nu e cap, vai de picioare.*
8) *In sacul legat, nu ştii ce se ascunde.*
9) *I-a ieşit părul prin căciulă, şi tot ţanţoş este.*
10) *Nu zi hop, până n'ai sărit.*
11) *Unde dai, şi unde crapă.*

I. Să se aşeze în aşa fel, încât iniţialele lor, să dea un nou proverb românesc.

II. Al doilea cuvânt din acest proverb, completează versul din problema de mai sus.

(Va urma)

Deslegătorii jocurilor din N-rele 237 - 238

Cezarina Dorin (Bârlad), Edgar Geisler (Loco), Gh. Niţulescu (Cărbuneşti-Gorj), Dumitru Bădan (Loco), Rosentweig Friedrich (Loco), Gheorghe Nafliu (Lădeşti-Vâlcea), Dobriţa şi Mayer Fichman (Loco) Serg. V. Sarckissian (Loco), Constanţa Maruşescu (Brăila), V. Şoştac (Chişinău), Mircea Georman (Cernăuţi), Maria Radanoff (Ismail), Ştefan Vasiliu (Rădăuţi), Mircea A. Popovici (Brezoiu-Vâlcea) Valentin şi Eliodor P. Şurculescu (Loco), Clemansa Ionescu (Focşani), Lică Nisipeanu (Tg. Jiu), Marin Niculescu (Loco), Jean Russo (Craiova), Doia Ionescu (Flaret Loco), Ioan Zaharescu (Piteşti), Tina Colonel Eftimiu (Bazargic), Dora Dr. Held (Iaşi), Maria Moraru (Ghela), Florica şi Dimitrie A. Ardeleanu (Pecica-Arad), L. Cotinel (Gherla) Mimi Pop (Gherla-Someş), Mircea Oprescu-student (Cerna-Vodă), Natale Mauriciu (Dărmăneşti-Bacău), I. Papadopol (Loco), Nicu şi Marcel Bizamcer (Tulcea), Barbu I. David (Loco), Muţi Farcaş (Iaşi), Eugen Teodorescu (Roman), Henry Moscovitz (Loco), I. Teodorescu (Loco), A. Moscovici (Loco), S. Moscovici (Loco), Lică Moscovici (Loco), Zizi Kocaliades (Loco), Nicolae Russu (Loco), Georgette Constantinescu (Loco), Tytta Stoiculescu (Craiova), Ivonne Eschenazi (Craiova), Vasile Virgiliu (Predeal), Lucia Tripa (Cluj), Natalia Dumitriu (Brăila), Marcela şi Nicu Bizamcer (Tulcea), Etty şi Aurelia Bizamcer (Tulcea), Nicolina Popescu (Caracal), Aurora Demetrescu (Chişnău), P. Cârstea (Godeni-Muscel), Natalia N. Iosif (Ploeşti), Irène Al. Eladescu (Loco), Iasmisky Mircea (Turda), Elena Raion (Focşani), Aneta Revelant (Loco), Niţă Cotârlice (Galaţi), Marioara Popa (Loco) Nya Constantinescu şi Georgeta Prahoveanu (Turnu Severin), Lolo Grün (Ploeşti), Titica Moscovici (Buftea), Ioan Vasiliu (Loco), Samuel Millis (Loco), Samuel Schächter (Loco), Gh. Gh. Nchiforescu, student (Todireni-Botoşani) R. Leibovici (Loco), Marioara şi Locotenent C. Nicorescu (Loco), Trică P. Gruescu (Moreni-Prahova), Lyonnel D'ally (Buzău), Lt. Nic Georgescu (Focşani), Gh. Leonida (Iaşi) Mircea I. Silivestru (Loco), Bercu Eenghelberg (Bacău), d-na Amelia I. Georgiade (Loco), Ingrid Camenitza (Galaţi), J. Soare (Turtucaia), Spiru Teodoreanu (Striharet-Olt), Daniel Cantemir (Bacău), Emanuel E. Florens (Roman), Aurel Oniciu (Abrud-Alba), Pavel şi Eugeniu G. Kirlacowsky (Brăila), Titi tefănescu-Durostor şi Clenţa Ştefănescu (Loco). Duduia Margareta (Arad), Eliza Maria (Spitalul Lugoj), Aurelia Chiţescu (Călăraşi), Nicolae Ilea invăţător (Codlea-Braşov). I. Dodon (Iaşi), Petre I. Antonescu (Loco), George Em. Turbure (Câmpu Lung), Gogu Georgescu (Titu-Dâmboviţa), L. Solomon (Brăila) Edita Vlaicu (Cluj), Mihail V. Popescu (Loco) M. Costin (Ploeşti), Mişu Dumitrescu (Ploeşti), Lică Wecsler (Iaşi), Vasilica şi Iordana Florian (Brăila), I. Şerban (Loco), Gheorghe Gheracopol (Constanţa), Eduard Şahabian (Constanţa), Dumitriu Panas (Plosca-Teleorman), König Eliza (Constanţa), Sublocotenent G. Nicolescu (Cernăuţi), Mathiaş Solomon (Loco), Rică Măcărescu (Câmpina), Didy şi Virginia Popescu (Loco), Săvulescu St. Nicolae (Câmpina), Nicolae Cimpoieş student (Pecica-Arad), Sigmund Boniowsky (Câmpina), Mişu C. Antonescu (Loco), T. Ştefănescu (Loco), Jean Barder (Loco), Elise Dr. Antonescu (Chişinău), L. Roşianu (Loco), Vasile Petrovici (Băile Buziaşi), Oana şi Gicu Petrescu (Gura Humorului-Mehedinţi), Nicu Tudor (Loco), Gicu Lăzărescu (Loco), Marcu Iancu (Loco), Profesor Gh. Boca (Cluj), N. Gh. Stănescu (Constanţa), Zoica V. Papadsea (Lehliu-Ialomiţa), Ion Răşină (Tg. Jiu) Mihail Vasiliu (Piatra Neamţ), Nicolae I. Rădulescu (Buzău), Maior Popovici Anibal (Chişinău), Gh. Calcântraur (Tg. Suliţa-Botoşani), Ersilia şi Locotenent Gh. Nicorescu (Tulcea), Dan Tr. Elisievici (Corabia-Romanaţi), Sublocotenent Iliescu Th. Ştefan (Timşoara), Nicu C. Slavu-Sfinx (Câmpina), Olga Dina Rădulescu (Câmpina), Irena M. Mochi (Urziceni-Ialomiţa), Maria I. Măinescu (Ploeşti), Fănel Z. Theodosiu (Turnu-Măgurele), Aurel Moldovanu (Bistriţa), Mihail şi Filip Ţane (Brăila) Constanţa Atanasiu (Slatina), Gh. D. Stănescu student (Loco), Traian Hedeş (Pecica-Arad), Anişoara Livadă (Loco), Anghelescu Bucur (Ploeşti), Virgil Petrescu (Baia de Aramă), Jenică V. G. Vraciu, (Tarmiţa-Tecuci), Vera Harago (Leova-Cahul), Coca şi Toliţa Costin (Sascut).

Cupon pentru jocuri

No. 243

Numele şi pronumele ____________________

Adresa ____________________

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: str. Const. Mille 7—9—11. — ***Telef. 359/99.***
Preţul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

REALITATEA ilustrată

PE DRUM DE ȚARĂ

Foto I. Berman-Realitatea

Atelierele „Adeverul", S. A.

ANUL V. — Nr. 244. SUPLIMENT GRATUIT „REPORTAJ" 1 OCTOMBRIE 1931.

REALITATEA ilustrată

Săgeata care se lansează,
Din arcul tinerei femei,

In nici-un caz nu egalează
Săgețile din ochii ei.

PREȚUL 10 LEI.

CĂSĂTORII CARI NU S'AU REALIZAT

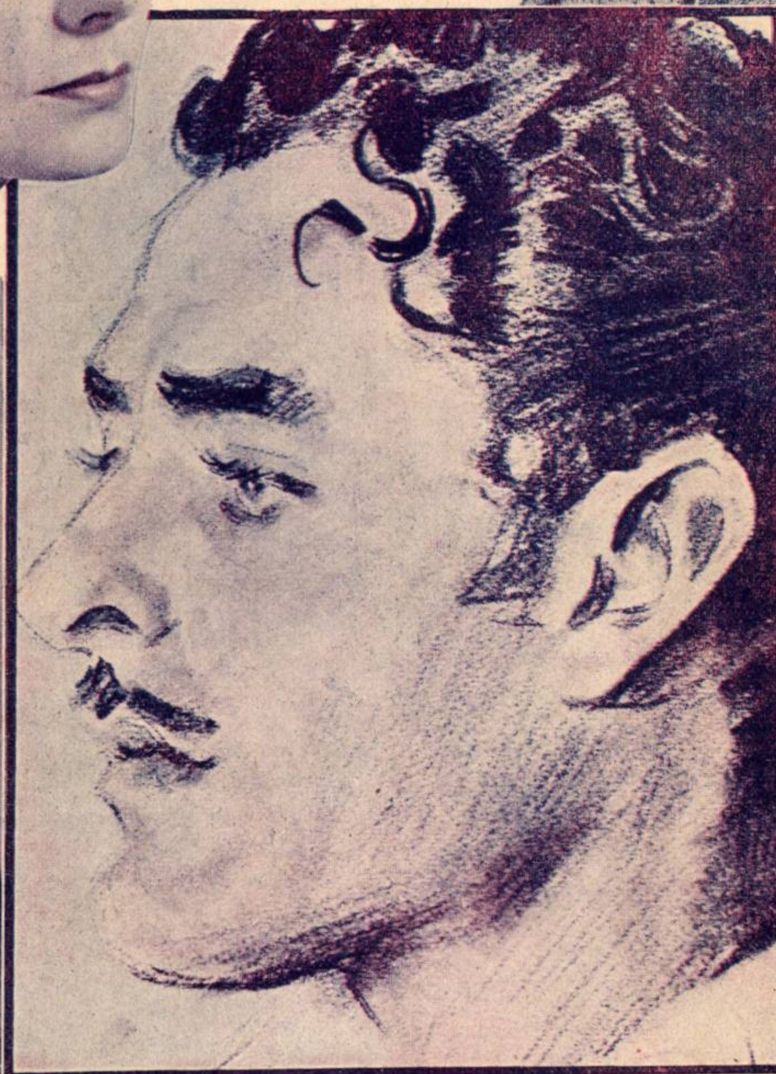
BALURI întregi de hârtie s'au tipărit despre căsătoriile Hollywoodului, dar puţine s'au vorbit despre „romanţele" care s'au terminat fără clopote nupţiale, fără tradiţionala cascadă de flori şi văluri albe... despre acele iubiri ce s'au stins printr'o ceartă bruscă sau numai prin simplă fatalitate, lăsând în urmă cenuşe şi pustiu...

Sus: *Clara Bow;* dr.: *Richard Dix;* st. jos: *Greta Garbo;* jos: *John Gilbert.*

Totuş aceste romanţe cu sfârşit trist, aceste căsătorii ce nu s'au realizat, sunt mult mai interesante decât cele care au atins convenţionala încheere „lohengriniană", şi pasionează mai cu seamă prin mireasma amăruie de „nefericire" ce se desprinde din ele.

Puţine sunt poveştile de dragoste, care să egaleze în romantism, aventura *Constance Talmadge — Richard Barthelmess.*

După două dezastruoase experienţe matrimoniale, Constance e astăzi măritată pentru a treia oară cu un milionar din Chicago, şi pare să ducă o viaţă fericită. Richard Barthelmess a fost şi el căsătorit până acum de două ori...

Când s'au logodit, Constance avea abia 18 ani iar Richard 20.

„Peg" Talmadge, mama celor trei surori: Norma, Constance şi Natalie, nu prea agrea pe tânăr. Ba, ca să fiu sincer, găsia că băiatul era cu totul lipsit de pespective.

Obiecţiunile sale erau însă în mare parte paralizate de puternica afecţiune, ce părea să lege pe cei doi tineri.

Intr'adevăr, Richard Barthelmess era îndrăgostit nebuneşte de blonda Constance, iar aceasta nu-şi precupeţia sărutările şi exclamaţiile languroase, în plimbările lor sub clar de lună, cu automobilul sau cu barca motor a lui Rich.

Proectau o cununie grabnică; de-altfel fixaseră deja data şi aveau doar să mai aleagă între doui naşi :

Douglas Fairbanks sau Fred Thompson.

Dar fatalitatea le încurcă proectele.

Şi iată cum :

Intâmplarea sili pe Connie, fără veste, să părăsească în grabă Los-Angeles-ul: era urmărită de avocaţii casei de filme Selznick, unde fusese vedetă şi pe care intenţiona s'o părăsească mai înainte de expirarea contractului, având în vedere un angajament mai avantagios. Richard Barthelmess a fost cel care a ajutat-o să fugă pe furiş, din casa înconjurată de oamenii companiei Selznick. O urcă în trenul de New-York, făcând un haz nespus de această întâmplare. Bietul îndrăgostit nu bănuia însă că acest tren îl depărta pentru totdeauna de drăgălaşa lui Connie. Revenind la Hollywood după mai bine de un an, fata îi anunţă că legătura lor trebuie să ia sfârşit. Căsătoria devenise o imposibilitate. Se pare că fantoma acestei prime iubiri a făcut să eşueze primele tentative de căsătorie ale ambilor.

Dr.: *Joan Crawford* ; jos : *Michael Cudahy.*

* * *

Logodnele lui *Bebe Daniels* ameninţau să se prelungească la infinit, dacă nu-i ieşia în cale Ben Lyon, cu care duce acum o viaţă ideală. Svonurile o logodiseră între alţii cu Jack Pickford şi cu Charles Paddock, bineînţeles, nu în acelaş timp; şi afară de asta, observăm că la acea epocă, Ben Lyon era îndrăgostit nebun de Marillyn Miller, care deveni mai târziu D-na Jack Pickford.

Cei cari o cunoscă pe Bebe, susţin totuş că în viaţa ei n'au existat decât două iubiri : *Ben* e una, iar cealaltă, cu ani înainte : *Harold Lloyd.*

Această primă dragoste a luat naştere pe vremea când Bebe lucra cu Harold faimoasa lor serie de comedii scurte. Deşi Bebe n'avea pe atunci mai mult de 16 ani, Harold se logodi cu ea, dăruindu-i un inel. Tânăra artistă ţinea însă prea mult la cariera sa şi nu se îndură s'o sacrifice căsătoriei. După desfacerea logodnei, Harold şi-a făcut din inel un ac de cravată, pe care-l mai poartă şi acum.

Janet Gaynor a făcut tot ceeace era omenesc cu putinţă, spre a se căsători cu un tânăr gazetar din Los Angeles. In ultimul moment interveni însă o mică ceartă, care o făcu să-şi ia seama. Prietenii tinerei perechi erau siguri că această căsătorie va avea loc totuş înainte de sfârşitul anului.

„Romanţa" fu definitiv distrusă de brusca lansare a actriţei cu „Seventh Heaven". Mica şi modesta Janet se trezi deodată o celebritate mondială; perspective noui i se deschideau. Işi dădu seama că nu era încă timpul să se mărite: studioul i-o interzicea — şi apoi, îl întâlnise pe Charles Farrell.

Janet recunoaşte că a fost o vreme când atât ea cât şi Charlie „s'au crezut" aproape îndrăgostiţi — de altfel faptul că s'a căsătorit cu Lydell Peck, pare destul de semnificativ. Tot astfel nici ea n'a ştiut că Charlie avea să se căsătorească cu Virginia Valli. Cei patru formează astăzi căsnicii destul de fericite.

* * *

A fost o vreme când *Joan Crawford* părea îndrăgostită de *Michael Cudahy* un „băiat de bani gata" frumos, cheltuitor şi admirabil dansator. Era tocmai tipul care corespundea gusturilor de actriţă ale Joanei. Ieşiau împreună în fiecare seară, colindând dancingurile Los Angeles-ului. Iată însă că interveni studioul, interzicându-i afişarea prin localuri de noapte: incepea să devină cunos-

(Continuare în pag. 6-a)

Jos: *Rudolf Valentino,* mijloc jos: *Pola Negri.*

PĂLĂRIA MODERNĂ

Imaginaţia caselor creatoare s'a dovedit anul acesta de o uimitoare fecunditate şi îndrăsneală., în materie de pălării.

Ca linie generală, minuscule şi frivole, domină mătăsoasa bogăţie a buclelor, aducând un val puternic de feminizare, în antiteză cu pijamaua care din „boudoir" a trecut pe plajă şi tinde acum să înlocuiască rochia de seară.

Dăm aci câteva savuroase modele, care fără să vină în conflict cu moda, prezintă un „cachet" de modestie şi distincţie.

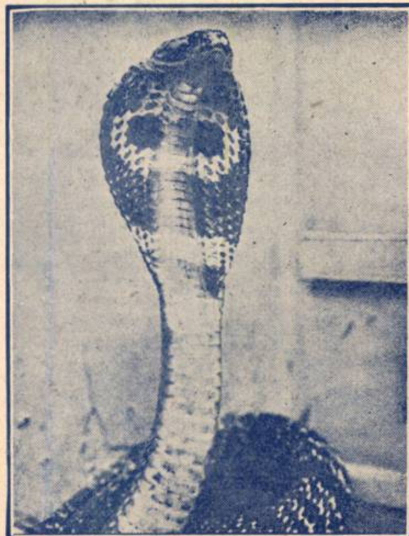

Un Ramadan sinistru

CÂND am intrat la Jack Dorton, sublocotenent de marină, el povestia ceva, — ca deobicei, — mamei şi logodnicei sale. Cum mă văzu, mă salută vesel, îmi turnă un păhărel de whisky şi continuă povestirea:

— „Rănitul din Sumbarina spuse: „Iată, sunt rupt şi plin de răni şi picioarele îmi sunt sfărâmate. Sunt slab ca glezna unui fakir. Dar

Cobra, şarpele cu ochelari.

vroeşti, effendi, să ştii ce s'a întâmplat la Sumbarina şi eu îţi voi spune.

A fost în cea dintâi zi a Ramadanului. Se împlinia tocmai un an de când Ali Gossarah omorîse un copil al spurcaţilor hinduşi. Dar nouă nici prin minte nu ne mai trecea că în gândul lor creştea năpârca răsbunării. Căci încheiasem pace şi ne unisem cu ei, în lupta împotriva englezilor. Şi-apoi preţul răsbunării fusese plătit.

Cine-ar fi putut bănui şiretenia şacalilor!

Ne-am adunat cu toţii în moscheea cea nouă. Pe străzi era linişte, dar păgânii ne priveau zâmbind straniu. Nu ştiu de ce, m'a pătruns tremurul neliniştei şi mi-am simţit inima strânsă ca într'o mie de cleşti.

Hogea începu rugăciunea şi toţi drept-credincioşii, cu frunţile la pământ, preamăriau pe Allah.

Deodată un fluerat puternic se auzi de afară. Şi zeci de şuerături ascuţite îi răspunseră dinăuntru, din unghiurile întunecoase ale moscheei. Şi s'au târît spre noi nişte forme ciudate şi numai văzându-le am simţit frigul morţii prelingându-ni-se dealungul spatelui. Erau groaznicii naja, şerpii cu ochelari, de muşcătura cărora nu scapă nimeni. Ne-am repezit cu toţii spre uşă. Era deschisă. Dar acolo cele mai puternici inimi s'au oprit în loc, de cele ce ne-au văzut ochii. Câinii de hinduşi turnaseră pe drum cărbuni aprinşi, iar ei se aşezaseră de oparte şi de alta, cu arme în mâini. Noi eram desculţi şi nearmaţi.

Ce s'a întâmplat mai departe a fost o nebunie pe care limba nu o poate spune. Inăuntru şerpii apucau când pe unul, când pe altul. Toţi ne îmbulziam spre uşă. Mâinile intrau în ochii vecinilor. Spaima ne luase tuturor minţile. Mulţi au murit striviţi unii într'alţii. Iar cei de lângă uşă erau împinşi afară şi fugiau pe foc, până cădeau ucişi, sau se năpustiau singuri în săbiile duşmanilor.

Pe mine mulţimea orbită m'a trântit într'un colţ al moscheei, a trecut peste trupul meu şi mi-a frânt picioarele. Şi zăcând pe jos, am văzut lângă mine cum un şarpe înfiorător se încolăcise în jurul lui Mehmet-Omar, cu adevărat cel mai puternic om. Era atât de voinic, încât putea să omoare pe cineva cu un pumn. Şi a cuprins capul şarpelui în mâini şi l-a sfărâmat. Dar îndată a murit şi el de otravă şi de strânsoarea gâtului. Iar eu m'am târît şi am luat şarpele omorît şi mi l-am înfăşurat în jurul corpului. Am rămas aşa, prefăcându-mă mort. Şi astfel am putut scăpa eu singur. După ce toţi câinii necredincioşi au plecat, abia atunci a venit poliţia englezilor. Şi am spus să mă aducă la tine, effendi.

Aşa a vrut Allah!"

„Allah a făcut să se nască şerpii cu limbi de jăratec şi tot El va încinge setea răzbunării".

Pronunţând cuvântul *sete*, Jack mai dădu peste cap un păhărel de whisky şi adormi dus.

— „Intotdeauna dupăce se 'ntoarce din călătoriile lui, povesteşte întâmplări grozave. Prin ce primejdii trece şi el, săracul! Cam trage puţin la măsea, dar încolo e băiat bun. Să vezi ce scoici frumoase mi-a adus din India!"

Şi bătrâna începu să-mi arate scoicile.

* PRINTRE STELE *

Se spune că, înainte de a pleca spre India, Douglas Fairbanks ar fi întrebat un avocat asupra formalităţilor unui divorţ, care să facă cât mai puţină vâlvă. Doug şi Mary, cari urmează să se întâlnească în străinătate, desmint acest svon. Se susţine totuş în unele cercuri, că divorţul va avea loc şi că Doug se interesează mult de o aristocrată engleză, anume Lady Mountbatten pe care familia Fairbanks a găzduit-o anul acesta la Pickfair, locuinţa lor dela Hollywood.

* * *

Nancy Carroll s'a căsătorit cu publicistul american Mallory Bolton, pe care l-a întâlnit prima dată iarna trecută, în cursul unei călătorii. Cinci luni mai târziu divorţa de soţul său (tocmai când se împliniau şase ani dela căsătoria lor). O săptămână după transcrierea divorţului, Nancy se cununa cu Mallory la Newton. Se spune că acesta e foarte bogat.

* * *

Circulă svonuri că mariajul lui John Mc. Cormick cu Mrs. Janet Hamilton Gattis, una din cele mai bogate văduve ale Washingtonului, s'ar fi desfăcut după cinci săptămâni. Se pare că Mc. Cormick se mai gândeşte încă la delicioasa Colleen Moore.

* * *

In timp ce ziarele europene logodesc regulat pe Charlot când cu o frumuseţe când cu alta, Georgia Hale îl aşteaptă la Hollywood, reconfortată de primirea celor două-trei telegrame pe care Charlie i le trimite săptămânal.

Anglia a suspendat convertibilitatea monetei sale

Lira sterlină a devenit o monetă nestabilizată. Consecințele grave

BANCNOTA BOLNAVĂ

BANCA ANGLIEI A URCAT SCONTUL

Banca Națională și criza mondială

a cotat eri lira sterlină

UNITED STATES NATIONAL BANK

merț-Ec

BURSA

LIRA STERLINĂ NU SE PRĂBUȘE

Bursa din Pa

La ce curs va fi di

fost calmă

bilizată lira sterlină?

Schimbul în străină

UN convoiu dezordonat, ca de comitagii dezarmați, vine pe strada C: Mille, spre gazete. Nu, nu e un iureș de studenți, ci o procesiune de bocitoare:

— Aoleu, bănișorii mei!...

E o manifestație de deponenți. Băncile unde și-au depus micile economii, s'au prăbușit. In grupul de burghezi amorfi, sunt femei care bocesc ca după mort:

— Aoleu, bănuții mei, cum s'au topit ei, aoleu, că n'am lemne și n'am pâine și am rămas pe drumuri...

Un domn cu servietă neagră sub braț, dă din cap a pagubă și reflectează lugubru, ca un Hamlet financiar:

— Bancnota e bolnavă!

* * *

Să constatăm pulsul Bancnotei...

Palatul Bancnotei se află la institutul nostru de emisiune, care este Banca Națională. O cunoașteți cu toții... din vedere. Ea tocmai își mută acum grilajul cu câțiva pași înapoi, pentru aliniere.

Urcăm treptele monumentale; suntem în holul de marmură și ciment, ca de crematoriu. Am pătruns deci în fabrica de bancnote.

O parte din acest vast edificiu, e ocupat de administrație, unde funcționarii scriu coloane de cifre și mașinile de calculat sunt în conversație țăcănită și metalică, cu mașinile de scris. Stocuri de bilete noui, proaspăt imprimate, ies pe ghișeurile Băncii Naționale și intră în circulația noastră fiduciară. Bancnota trece în mâna unui bancher, de acolo în tejgheaua unui negustor, la caniota unui crupier, din ciorapul de mătase al unei femei, trece în chimirul țăranului, revine la oraș și ferfeniță, obosită și murdărită de atâta drum, reintră iară la Banca Națională. Aci se imprimă în locul ei un bilet nou-nouț, iar Bancnota care și-a trăit traiul, e dusă în mari pachete, în crematoriul din subsolul institutului de emisiune, unde e arsă într'un cuptor special.

Ea a reprezintat în viața ei dorinți, visuri, pâinea cea de toate zilele sau luxul ametitor. — și din toate acestea a rămas la urmă un fulg de cenușe...

Se pare că dela un timp Bancnota a devenit rară; toată lumea se vaită:

— Nu sunt bani!

Dece atunci Banca Națională nu emite mai multe bancnote, ca să devenim cu toții milionari? — Fiind-că, în subteranele ei se află păzit într'un blokhaus de ciment armat și oțel, un anumit stoc de aur, cu care ea garan-

tează aceste bilete de bancă, a căror valoare nu poate să întreacă de trei ori valoarea stocului aur. Aceasta este formula, ficțiunea dacă vreți, pe care capitalismul și-a clădit catapeteazma.

* * *

Cine este tatăl bancnotei, cui i-a venit mai întâi ideea să emită bonuri pe baza avuțiilor statului?

Pela 1700, John Law, un renumit financiar, născut la Edimburg, fiind controlor general al finanțelor Franței (el a creeat și faimoasa Companie a Indiilor), a organizat sub Regență, un sistem de bancă, ce a făcut o bancrută formidabilă. Law emise mari cantități de bancnote, garantate cu pământurile Statului. Publicul pierzându-și însă încrederea în acele bilete, toți se năpustiră să le schimbe, dupăce la început fuseseră cumpărate cu furie, și din dezastrul financiar ce se produse, ieși revoluția franceză!

Mai târziu, bancnota a fost garantată cu aur, în raportul arătat mai sus.

In timpul răsboiului, statele beligerante desființară norma etalonului aur, emiseră (ca Germania) sume fabuloase de bancnote și e încă în memoria oricui, degringolada mărcii germane sau a coroanei austriace, când publicul nu mai avu nici o încredere în aceste hârtii. Vă mai amintiți desigur acele bilete de 10 mărci, pe care se stampilase: „Un milion de mărci"...

Și iată că acum, o ediție specială a „Dimineței", vesti ceva pe care, nimeni nu-l mai credea posibil: Anglia a suspendat etalonul aur!...

* * *

Ce se întâmplă, în astfel de condiții.

Lira scade.

Să pipăim pulsul lirei, care e bolnavă.

Vitalitatea devizelor se poate constata la Bursă, unde, pe o tablă neagră li se înscrie cursurile, așa cum s'ar înscrie la spital, pe tăblița dela căpătâiu, febra și pulsația bolnavului.

Evenimentele din ultimul timp, au produs un fenomen neobicinuit la Bursă: această instituție, care devenise un fel de soră a Senatului întru somnolență, s'a trezit deodată din toropeala ședințelor morne de odinioară, și a început să sburde ca o capră tânără, de care apropii fân proaspăt.

Făt-Frumosul care a trezit din somnul ei pe zâna speculațiunilor, nu a fost de data aceasta Imprumutul, ci năprasnica veste sosită proaspăt din Anglia.

Dar trebue să facem o distincție: De unde înainte abia câteva acțiuni erau notate pe tabla neagră, cu variații vagi de câte 10 lei pe zi, pe vremea Imprumutului și a Stabilizării, incinta din colțul palatului Camerei de comerț, devenise neîncăpătoare pentru mulțimea jucătorilor în febră, iar cursurile făcură salturi enorme, ca acei aviatori dela meetingurile populare, cari sar cu baloane legate de subțuori. Pe balonul care săltă astfel cursurile, scria: Stabilizare.

Ce este stabilizarea? E un fel de încercare, de a opri agravarea bolii de care suferă doamna Bancnotă.

La un moment dat, Statul își ia angajamentul s'o garanteze cu atâta la sută aur, fixându-i cursul.

Or, Anglia svârlind peste bord formula etalonului aur, stabilizarea e torpilată. Și de-aceea, larmă mare la Bursă; nu însă în sensul intensificării speculațiunilor. Ci în sensul așteptării înfrigurate a unor evenimente, ce nu se mai pot prevedea.

Ora 10 și jumătate dimineața. Dela etajul II al Camerei de comerț, sindicul Bursei, doge al speculațiunilor, cu atribuții similare arbitrului de foot-ball, scoboară urmat de remizierii și agenții ce ies din birourile lor, ca șoarecii din vizuini. Escorta aceasta financiară intră printr'o ușe dosnică în incinta dela parter, unde se închide într'o îngrămădire ovală de grilaj, numită „panier" (coș de nuele).

In acest timp, afară în stradă, s'au adunat clienții. Nu e desigur aceeaș animație ca la Bursa din Paris, unde sgomotul se aude de departe, ca al mării și unde pe amfiteatrul de trepte, negre de oameni ce se agită, se văd mii de mâini ridicate, gesticulând cu furie. S'ar zice un spectacol de masse, într'un teatru în aer liber.

Totuș, îmbulzeală e și la noi și deobiceiu circulația pe trotuarul din fața Bursei din București, este sugrumată.

Ați înțeles, cred, ce s'a întâmplat...

Termometrul jocului dinăuntru, se ridică. Ecoul frământării de acolo ajunge până în stradă, sub cerul liber, ba chiar până în cafenelele unde se joacă neoficial și care formează târgul liber:

Sunt și femei care așteaptă acolo. Nu apuci bine să urci scara, și ești întrebat:

— Lire?... Voiți lire engleze?...

Toată lumea oferă lire, dar nimeni nu le mai cumpără, de unde până acum, când erau garantate cu aur, erau atât de căutate!...

— Lire engleze!... Oferim lire...

— Ce ești nebun? Mai vezi de altul!...

* * *

Și lira scade.

In acest timp, la Bursă, în vestibul și în incintă aglomerația crește, iar în febrilitatea lor, jucătorii te îmbrâncesc, te calcă, strigându-se pe nume, certându-se, anunțând ofertele în gura mare:

— Reșițe...

— Miniere...

— I.R.D.P...

E o hărmălae de nedescris. Ai impresia unei săli de ospiciu, în care pacienții revoltați și prinși asupra faptului de evadare, au fost îndrumați cu toții în această încăpere rotundă, ca un parlament în miniatură. E un parlament tot atât de sgomotos, ca și cel din dealul rectificat al Patriarhiei; deosebirea este numai că la Bursă, parlamentarii devizelor și petroliferelor, nu sunt obligați să-și lase pălăria la garderoba inexistentă.

In acest templu al Vițelului de aur, nu prea e respectat idolul căruia i se închină toți acești oameni de afaceri. Toți jucătorii stau cu pălăria pe cap, cu țigările în gură, toți țipă, unii îngrămădiți la bara panierului, alții din stranele cu pupitre, ce căptușesc peretele circular, desăvârșind impresia de catedrală a afacerilor, în care credincioșii prisosesc și se agită vehement,... ca dervișii urlători...

Și din toată această agitație, a doua zi rămâne un „Buletin al Bursei" în ziare, în care citim, la „Devize":

Lira sterlină oferită *la atâta, cerută* — : adică, necerută la nici un curs, de par'că această bancnotă ar fi un simplu bilet de tramvai... uzat!...

O. KAY.

Banca Angliei din Londra.

Căsătorii ce nu s'au realizat

(Urmare din pag. 3-a)

cută și se impunea deci să fie mai scumpă la vedere.

Această întorsătură aduse între cei doi ruptura.

Tânărului îi plăceau prea mult petrecerile și nu înțelegea să stea acasă pentrucă Joan fusese pusă la carantină. Mai erau doar și alte fete! Constance Bennett îi luă curând locul.... Azi, turnează și el.

* * *

Toată lumea cunoaște aventura *Greta Garbo-John Gilbert.* Au apărut fără preliminări de publicitate în „Carnea Diabolică", pentruca mai apoi ambii să uite cu totul de lume. Erau grozav de îndrăgostiți. Cel puțin John iubia nebunește, și Garbo, — ei bine, ea era fascinată de magneticul Gilbert. Apărea peste tot în tovărășia lui. Acestea au fost poate singurele zile când Greta a făcut cele mai consistente eforturi, de a duce viața fericită a unei tinere fete.

John spera să se căsătorească cu Greta. Puse să se adauge o aripă la vila sa, situată într'o pitorească regiune deluroasă. Chemă pe unul din cei mai renumiți decoratori spre a-i aranja un apartament. Nimic nu era prea scump, prea frumos pentru cuibul pe care-l pregătia sfinxului. In cele din urmă Garbo îl văzu. Dădu din umeri cu indiferență: nu-i plăcea. Fascinația pe care Gilbert o exercitase asupra ei pălia. Totul se sfârșia.

Această dragoste n'a prea lăsat urme în inima Gretei, dar lui Gilbert i-a răpit în mod iremediabil acea vioiciune din „Parada cea Mare" și din „Văduva Veselă". Astăzi nu mai poate suferi scenele de dragoste și duce o viață de eremit.

* * *

Nu știu dacă mai face să vorbesc de romanța *Pola Negri-Valentino*, pentrucă nu sunt sigur dacă aceasta într'adevăr a existat și găsesc mult trâmbițata logodnă dintre *Clara Bow* și *Harry Richman* prea recentă, spre a mă ocupa de ea.

Nu tot atât de recent e faptul că într'o vreme Hollywoodul se aștepta să audă de logodna Clarei cu *Richard Dix*, puternic concurat de Garry Cooper și Donald Keith.

JAMES GRAY

DIN MINUNILE FAKIRILOR

INDIA e ţara misterului şi a miracolelor fakirilor ; secole la rând vrăjitorii orientali au pus lumea în uimire prin minunile lor, — minuni pe care ei le atribuiau unor puteri supranaturale. Oamenii de ştiinţă ai Occidentului au venit însă în timpurile din urmă, să destrame sub razele puternice ale pozitivismului, vălul de misticism ce planează asupra acestui colţ de lume.

Dintre toate minunile vrăjitorilor indieni, „scamatoria frânghiei" e poate cea mai renumită şi cea mai inexplicabilă. Magicianul îşi grămădeşte spectatorii înainte-i, îi pune să respire de câteva ori adânc şi des, apoi suspendă orice respiraţie atât timp cât se poate şi — după câteva exerciţii de acest fel, are loc minunea.

Fakirul ia o frânghie care se află la picioarele sale, o învârteşte deasupra capului şi asvârle un capăt în aier, anunţând celor de faţă că vede frânghia înălţându-se. Ajutorul fakirului se urcă atunci pe umărul lui, pare că apucă frânghia şi că se caţără în sus pe ea, dispărând în înălţimi.

Dar nu s'a mai întâmplat nimănui, ca aruncând o frânghie în aer aceasta să rămână suspendată în gol, ba încă atât de solid, încât cineva să se poată căţăra pe ea, fără să vină în conflict cu legile gravitaţiei. Aceasta ar fi o realizare la care n'a ajuns nici unul din savanţii lumii. In afară de indigeni, puţini sunt acei cari au putut vedea „miracolul frânghiei" şi acest fapt a provocat pe unii savanţi să cerceteze circumstanţele în care se produce fenomenul.

In genere, fakirul indian rezervă această „performanţă" unei asistenţe formate din indigeni mistici, cari trebuesc să se supună mai întâiu unor exerciţii de respiraţie, — exerciţii ce par să dea o explicaţie aparentului miracol.

Un derviş căruia i-a înţepenit mâna, ridicată deasupra capului. Când ajunge la acest rezultat fakirul porneşte după cerşit în lume.

Maiorul Francis Yeats-Brown, fost ofiţer în armata britanică din India începu prin a practica exerciţiile de respiraţie ale sistemului numit „Yoga". „In trei reprize" scrie el în volumul său intitulat: „The Lives of a Bengal Lancer" am inspirat de 21 de ori şi apoi mi-am ţinut răsuflarea. Prima dată am avut teribila senzaţie a sufocării. A doua oară, senzaţia s'a repetat dar mi-am dat seama că Prana (care simbolizeză la indieni suflul vieţii) punea sângele în mişcare, împingându-l către extremităţile trupului... apoi aşa numitul „spirit" covârşi materia, lumina luă locul întunericului şi sângele stimulat, pătrunse în fiecare celulă a trupului. Mă simţiam uşor, calm şi extrem de lucid.

A treia oară am avut un sentiment de echilibru, înlocuit aproape imediat de tumultul iniţial şi cu această oscilaţie fizică, am intrat într'o stare de halucinaţie. Căpătasem parcă aripi şi rătăciam în spaţiu, acolo unde mintea se pierde şi unde acel neant din care a apărut lumea, pare sesizabil..."

Ceeace s'a întâmulat nu e taină pentru savanţi. Trupul omenesc e astfel adaptat condiţiunilor de viaţă ale pământului, încât o proporţie de exigen mai mare sau mai mică decât cea obicinuită, produce turburări; dacă supraalimentaţia cu oxigen merge prea departe, victima poate muri de turburări generale în organism, sau de o congestie a plămânului, vecină cu pneumonia.

Iată acum aproximativ, ce determinase halucinaţiile:

Respiraţia are în creer un centru de control, care se poate învinge însă printr'un efort de voinţă. Respirând forţat, adică mai adânc şi mai repede decât de obiceiu, misticii indieni pompează mari cantităţi de oxigen în sânge şi expulzează aproape completamente bioxidul de carbon.

Schimbând apoi procedeul şi suspendând respiraţia timp de câteva minute, cel ce practică acest exerciţiu, privează temporar creerul de proviziunea normală de oxigen şi aceasta determină halucinaţii similare celor încercate de individul care, pe cale de a se îneca, îşi vede întreaga viaţă desfăşurându-i-se înaintea ochilor. Chiar cauzele fenomenelor sunt identice, pentrucă cel ce se îneacă este deasemeni victima unei însuficienţe de oxigen în creer.

Ajungem astfel la concluzia că nu din întâmplare, marele ţinut al Tibetului, cea mai înaltă regiune „locuită" din lume, a fost secole dearândul patria şi leagănul misticismului oriental. Aerul său este atât de rarefiat din cauza altitudinei, încât locuitorul e mereu ameninţat de sufocaţie. Practicarea exerciţiului de accelarare şi suspendare a respiraţiei, ar avea aci consecinţe cu adevărat fantastice.

Vizitatorii Indiei au fost profund impresionaţi de îmblânzitorii de şerpi. Majoritatea acestor fakiri nu riscă însă nimic, pentrucă au avut grija să le scoată atât colţii, cât şi glandele cu otravă. Pe lângă aceşti şarlatani, există totuş un număr extrem de restrâns de fakiri, cari mânuiesc reptile, fără să le fi mutilat; aceştia par să exercite o putere covârşitoare asupra lor.

Dansul cobrei e o altă înşelătorie. Intr'o astfel de performanţă, un observator atent va vedea că muzicantul se mişcă necontenit înaintea reptilei. Spectatorul are impresia că şarpele joacă în ritmul muzicei, pe când în fond reacţia e mult mai simplă. Reptila se ridică, cu tendinţa de a se năpusti şi ondulaţiile sale nu sunt decât o sforţare de a se menţinea în această poziţie, faţă de muzicantul ce i se mişcă necontenit înainte.

Există totuş un instrument indian „sitar"-ul un fel de mandolină lunguiaţă, ale cărei sunete plângătoare par să afecteze puternic cobra, făcând-o să cadă într'o stare vecină cu letargia.

Trucul apariţiunilor : *1) Fakirul se prezintă în faţa publicului cu un covor în mână; copilul este ascuns sub pulpana caftanului său, pe un suport de lemn. 2) Intinzând covorul în faţa lui, copilul ese de sub haină, care e încheiată la loc. 3) Iată „minunea" realizată.*

In ilustraţiile de mai jos, se poate vedea cum este introdusă o persoană în „coşul magic", o experienţă ordinară de fakirism

In pagina următoare sus, se poate vedea trucul schiţat de un desenator abil, care a surprins metoda de lucru a fakirilor.

Se spune că secretul „adevăraţilor îmblânzitori de şerpi", se moşteneşte din tată în fiu. Un savant care s'a ocupat de această chestiune e de părere că, cheia misterului ar fi un fel de vaccin. El susţine că îmblânzitatorul de şerpi îşi vaccinează fiul cu venin de cobra, începând dela o vârstă foarte tânără şi că acest tratament continuă până când se realizează un anume grad de imunitate.

In ceeace priveşte docilitatea şarpelui, aceasta ar avea o explicaţie plauzibilă în hipnoză. Se presupune că ciudatele sunete pe care îmblânzitorii de şerpi le scot din fluerele lor, mişcarea ochilor sau a trupului afectează şarpele, făcându-l să se supună orbeşte. Cât despre probabila imunizare împotriva otrăvii, aceasta e poate numai o măsură de precauţie, pentru cazul când reptila ar reveni fără de veste la normal.

O altă scamatorie e „minunea manglierului".

Savantul german Schmidt a avut ocazia să vadă această minune în trei din cele mai interesante faze.

1. Fakirul plantă cu solemnitate o sămânţă de manglier, aruncă deasupra locului o pânză şi începu să se învârtească boscorodind descântece şi pipăind pământul cu mâinile, mai întâiu sub pânză şi apoi deasupra ei. Când ridică ţesătura, o plantă mică se ivise ca din pământ.

Operaţia se repetă şi când pânza fu din nou ridicată, planta avea aproape 20 cm. înălţime; a treia oară, ajunsese un arboraş, al cărui vârf se ridica la un picior şi jumătate deasupra pământului.

Profesorul Schmidt îşi dădu seama că la baza acestui miracol nu fusese decât o succesivă substituire, lucru pe care l-ar fi putut face fără multă greutate orice prestidigitator şi nu pregetă s'o spună fakirului. Acesta se oferi atunci să repete operaţia, fără a mai băga mâinile sub pânză :

Ingropă din nou o sământă în pământ, aşternând deasupra o bucată de pânză. Urmară aceleaşi descântece ca şi mai înainte dar pipăirea pământului se făcu de data asta numai deasupra pânzei, în plin văz.

Un ajutor al fakirului aduse un vas cu apă, pe care acesta-l goli binişor deasupra pânzei. După câteva minute, o văzură ridicându-se în centru... Un alt vas cu apă aduse punctul din centru cam la 15 cm. deasupra pământului şi îndepărtând în cele din urmă ţesătura, văzură un mic arbust, cam de un picor înălţime.

Hindusul reuşise ce-i drept, să facă să răsară din pământ această plantă în câteva minute de descântece şi cu câteva găleţi cu apă, fără s'o fi atins şi fără să fi făcut un gest care ar fi putut da de bănuit.

Profesorul Schmidt înţelese şi de data aceasta cum se produsese miracolul şi i-o spuse :

In vederea acestui truc, vrăjitorul săpase în pământ, înainte de venirea lor, o groapă de formă conică. In fundul acestei gropi, pusese o placă de plută sau de lemn şi deasupra înfipsese într'un strat subţire de pământ, planta destinată să apară atât de miraculos.

Cu mare grije clădise deasupra o punte subţire de pământ, astfel încât să acopere arbustul cu desăvârşire, fără să lase vre-o urmă. Restul e uşor de înţeles: pipăirea pământului prin pânză n'avea alt scop decât înlăturarea podului ce astupa groapa. Rămâne apoi să toarne cele câteva găleţi cu apă pentru ca pluta să se ridice, împingând planta spre suprafaţă. Unii fakiri se servesc la aceste experienţe de un mic cort.

Profesorul Schmidt demască şi de data asta pe vrăjitor care se oferi atunci să facă să răsară înaintea ochilor lor, dintr'o sământă îngropată în pământ, un manglier complet desvoltat, fără a-l atinge şi fără a se apropia de el.

Pentru a treia oară, vrăjitorul îngropă sământa în pământ, apoi se întoarse către ei. O bucată de vreme, variind — după estimaţia spectatorilor — între cinci şi douăzeci de minute fakirul gesticulă, rotindu-şi ochii schimonosindu-se.

— „Iată manglierul" zise el în cele din urmă dându-se într'o parte.

Şi într'adevăr, văzură înainte-le un manglier înalt de 40 de picioare. Totuş arborele prezenta multe ciudăţenii: frunzele manglierului rămaseră imobile, în timp ce o adiere legăna toată vegetaţia înconjurătoare şi ceva mai straniu încă, arborele nu se vedea decât din punctul în care se aflaseră în momentul apariţiei sale. Imediat ce înaintau, acesta se micşora şi pălia.

Profesorul Schmidt se apropiă la un moment dat în goană de arbore şi trecu pe locul unde-l văzuse înălţându-se, fără să întâlnească ceva tangibil. Când se întoarse, arborele se afla între el şi soare. Atunci observă pentru prima dată că nu proecta umbră. O pasăre trecu printre ramurile sale fără să producă vre-un foşnet.

In ultimul moment sosi la faţa locului unul din asistenţii profesorului, care văzând mimica acestuia, întrebă uimit care-i era rostul.

Minunea manglierului se realizează deci în trei diferite moduri:

Primul e scamatorie ordinară; la cele de al doilea nu se recurge decât atunci când spectatorii manifestă bănueli. Rar de tot se întâmplă să facă uz de a treia metodă, când prin anumite semne şi sunete, fakirul îşi hipnotizează spectatorii, făcându-i să vadă ceeace le spune.

Nutrind bănuieli şi în această privinţă, profesorul dăduse ordin unuia din asistenţi să vină la locul experienţei în ultima clipă şi conform prevederilor sale, acesta nu văzu nici urmă de arbore, pentrucă nu fusese sugestionat.

O minune pe care fakirii o săvârşesc oricând şi înaintea oricui, fără să se lase rugaţi, este „trucul coşului", care fiind o simplă operaţie de scamatorie, nu necesită o explicare ştiinţifică.

Pentru aceasta fakirul are nevoie de un coş foarte încăpător, care să nu dea însă această impresie şi de un ajutor cât mai mic. Fakirul arată spectatorilor coşul pe toate feţele spre a le dovedi că atât fundul cât şi laturile, nu sunt trucate. După nelipsitele preliminarii de hocus-pocus, gesturi cabalistice şi descântece, ajutorul intră în coş şi fakirul îi apasă cu capul cu mâinile spre a-i da iluzia că lădiţa de răchită e neîncăpătoare, apoi aruncă o pânză deasupra ei şi mormăie mereu cuvinte magice. Când socoteşte că asistentul său a avut timpul necesar să „dispară în eter" fakirul se ridică în picioare, sare în coş, învârtindu-se spre a da impresia că e gol şi spre a întări această iluzie, străpunge coşul cu o sabie în diferite direcţii în timp ce ajutorul său se mută mereu dealungul pereţilor lateral ai coşului.

O altă minune, iar un simplu truc de prestidigitaţie, este „miracolul materializării".

Vrăjitorul vine cu un copil ascuns sub haină. Ţine înainte-i un covor şi după câteva minute de gesticulări şi nonsensuri magice, covorul e aruncat în lături, dând la iveală „copilul materializat". Nu e greu de bănuit ce s'a întâmplat: copilul a sărit între timp de sub haină, înaintea fakirului.

India e cel mai înapoiat ţinut din lume. Viaţa sa spirituală e îmbâcsită de cele mai stranii secte şi ritualuri religioase; sărăcia şi ignoranţa ce domnesc aci, sunt înspăimântătoare. Era fatal deci ca într'o astfel de atmosferă să germineze şi să înflorească aceste „miracole mistice".

In afară de vrăjitorii pomeniţi mai sus, India posedă nenumărate alte varietăţi de fakiri şi „oameni sfinţi" cari fac cele mai absurde lucruri, pentru a atrage atenţia asupră-le şi a câştiga astfel o bucată de pâine. Unii stau ore întregi întinşi pe un pat de cuie; alţii se leagănă în aer pe o sârmă, cât e ziua de lungă, iar alţii se îngroapă în pământ până la gură, ţinând în dreptul ochilor un urcior în care trecătorii aruncă din când în când câte o monedă.

Mistere ? E. A.

Fatalitate

LADY OWEN, frumoasa văduvă a unui milionar englez, Sir Theodore Owen e poate cea mai fascinantă dintre numeroasele „femei fatale" ce abundă Parisul şi este în momentul de faţă, eroina unei noui drame.

Se impune să amintim faptul că, anul trecut, această femee a fost condamnată la cinci ani de recluziune, pentrucă împuşcase pe soţia d-rului Gastaud, deoarece acesta refuzase să divorţeze şi să se căsătorească cu ea. D-na Gastaud a scăpat însă cu viaţă.

Lady Owen dovedeşte acum lumii, că fatalitatea ce planează asupra ei se mai exercită trecând chiar prin masivele ziduri ale închisorii dela Versailles unde e închisă într'o strictă izolare, sever păzită zi şi noapte, cu faţa mascată de o glugă, prin care prizoniera poate vedea dar nu poate fi văzută.

Toate aceste măsuri n'au putut-o împiedec să întreţină legături cu lumea din afară, trezind iubirea pătimaşe a unui tânăr milionar englez, care a cheltuit în timpul din urmă sume considerabile de bani, spre a o ajuta să scape.

Această tentativă de evadare rivalizează în senzaţional, cu emoţionantele episoade din „Contele de Monte Christo" sau „Rocambole".

Tânărul bogătaş englez, care a dovedit atâta devotament fatalei femei, e una din cele mai proeminente figuri ale aristocraţiei britanice, fapt pentru care autorităţile franceze îi trec numele sub tăcere.

După relatările siguranţei, acest individ ajutat de alţi câţiva tineri aventuroşi, puseseră la cale un plan de evadare pe cât de ingegenios, pe atât de îndrăsneţ: în primul rând cumpără pe Magnes, directorul închisorii. Acesta trebuia să îndepărteze la un moment dat, pe toate păzitoarele din jurul celulei în care se afla închisă Lady Owen, iar după răpire, oamenii englezului aveau s'o transporte într'un automobil rapid pe coasta mării, unde un yacht aştepta să ia prizoniera şi s'o scoată din raza jurisdicţiei franceze.

Evadarea fusese fixată pentru noaptea de 22 Iunie. Iată însă că un eveniment cu totul neprevăzut, veni să le zădărnicească planurile. Autorităţile dela centru, fără să aibă cea mai mică idee despre cele ce se pregătiau pentru salvarea D-nei Owen, căpătaseră oarecari bănueli asupra modului în care şeful închisorii manipula gestiunea şi ordonară o anchetă. Se întâmplă ca investigaţiile să înceapă tocmai în ziua fixată pentru evadare şi Magnes, care se ştia vinovat de numeroase operaţiuni incorecte, îşi dădu cu groază seama că în scurt timp avea să fie un om ruinat, că avea să ia rolul de prizonier, în instituţia pe care o dirijase atâţia ani.

Seara se scurse într'un fel de agonie, iar la miezul nopţii, în momentul când Lady Owen trebuia să-şi capete libertatea, omul care forma punctul central al proectului de evadare, îşi sbură creerii.

Acest gest determină o extindere a cercetărilor şi astfel se află că Magnes comunicase cu anumite persoane ce se interesau de Lady Owen, că un automobil în care se aflau doi englezi şi o femee voalată, aşteptase în Rue de Noailles, o stradă singuratecă din apropierea închisorii. Se stabili prin deducţie, o legătură între acest automobil şi apariţia unui yacht englez în apele Canalului. Câteva zile înaintea datei de 22 Iunie, acest yacht încrucişase dealungul coastei normande, fără a intra însă în apele franceze. In noaptea fatală, vasul se apropiă de coastă între Dieppe şi Le Treport unde Lady Owen urma să fie îmbarcată, după evadare.

Luând numărul de înregistrare al yachtului, autorităţile aflară curând numele tânărului, care pusese la cale evadarea.

Inspectorul detectiv însărcinat cu acest caz, luă un interogatoriu Lady-ei Owen în celulă. Ea recunoscu că primise scrisori dela tânărul englez— cu toate severele măsuri de izolare ce se luaseră —, că aceste scrisori făceau în mod vag aluzii la o apropiată liberare, că odată cu cina, în seara de 22 Iunie, i se adusese un bileţel, care-i anunţa să se pregătească pentru o lungă călătorie , dar că n'avea altă ideie de cele ce se proectaseră.

Se arestă mai apoi o femeie, care declară că într'adevăr se aflase în automobil în noaptea fixată pentru fugă, că avusese însărcinarea s'o însoţească pe Lady Owen în Anglia, dar că fusese asigurată că întregul mister al evadării nu era decât o inscenare, întrucât autorităţile franceze voiau să dea prizonierei libertatea, evitând totuşi scandalul care s'ar fi produs, dac'ar fi făcut-o în mod deschis.

Relativ la această afirmaţie e interesant de notat, că mare parte din personalităţile de frunte ale Franţei arătaseră mare simpatie Lady-ei Owen cu ocazia procesului.

S'ar părea că această femee e sortită să abată nenorocirea asupra celor ce vin în atingere cu ea.

Soţul său muri curând după căsătorie.

Rămânând văduvă, Lady Owen avu înainte de a cunoaşte pe d-rul Gastaud, — aventuri amoroase de scurtă durată, lăsând în urmă-i răni adânci. Cât despre doctor nu se poate spune că n'a avut multe neplăceri, din legăturile întreţinute cu pătimaşa femee.

Englezul care a pus la cale răpirea ei din închisoare, şi-a cheltuit o mare parte din avere, în această aventură şi e mai mult decât probabil, că va fi închis; iar, ca un ultim inel la acest lanţ de nenorociri, vine să se adauge moartea lui Magnes.

Lady Owen e o femeiuşcă blondă foarte vioaie şi atrăgătoare, în vârstă de 34 de ani, dar părând mai tânără. E tipul reprezentativ al franţuzoaicei.

Ii rămăsese de pe urma soţului său o avere considerabilă şi a fost o vreme când a ocupat una din cele mai înalte poziţii sociale, ajungând să fie prezentată chiar la curtea Angliei.

După moartea soţului ei, Lady Owen începu o viaţă de risipă şi extravaganţe. Era renumită pen-

Jos şi dr. : *Două fotografii recente ale Lady-ei Owen.*

Sus : *Masca pe care deţinuta o poartă în închisoare.*

tru mulţimea şi originalitatea toaletelor sale; întrebuinţa un parfum special şi foarte ciudat, care făcea să i se remarce imediat prezenţa.

Extragem câteva rânduri dintr'o scrisoare a ei, adresată unei prietene, pentruca cititorii să aibe o idee asupra extravaganţei acestui caracter:

„Am caraghiosul obiceiu de a-mi linge buzele când sunt veselă şi cum ştiu că astfel limba mea va fi zăvută de mai bine de o mie de ori pe zi, îi fardez vârful. Nu pot suferi buzele şi limbile palide.

Ochii sunt arma mea cea mai teribilă. Sunt într'adevăr frumoşi: căprii când râd şi negri când sunt tristă. Nenumărate puncte aurii îmi pestriţează irisul, iar genele-mi sunt lungi şi minunat de mătăsoase.

De copilă am încercat să vorbesc cu ochii şi rezultatele au fost admirabile..... Am multe peruci, pe care le schimb după dispoziţia sufletească şi-mi auresc unghiile degetelor dela picioare".

Numeroase au fost cazurile când femei frumoase, asupra cărora apăsa acuzarea de omor, au fost achitate cu ovaţiuni şi calde expresii de simpatie, de către tribunalele franceze. Pare deci surprinzător faptul că o femee atât de încântătoare ca Lady Owen, s'a ales cu o condamnare atât de aspră. Singura explicaţie ar fi aceea, că victima sa era tot o femee, a cărei apariţie a câştigat spiritele juraţilor, punând într'o lumină proastă pe acuzată.

Remarcăm totuş că mare parte din personalităţile marcante ale Franţei,au găsit exagerată sentinţa cu care s'a încheiat procesul Lady-ei Owen.

In confesiunile sale, Lady Owen declară că după moartea soţului ei avusese legături cu un englez şi cu un argentinian, legături pe care le-a rupt însă curând ajungând la încheerea că, erau ca bărbaţi şi cavaleri inferiori francezilor.

Intâmplarea îi scoase în cale pe medicul Gastaud, bine cunoscut ca radiolog şi foarte tânăr pentru situaţia pe care şi-o creease. Era căsătorit şi avea o vilă superbă la Mareuil Mary. Lady Owen simulă o boală şi intră în sanatoriul pe care d-rul îl conducea la Paris.

„Se împlinia tocmai un an dela primul nostru sărut, când doctorul Gastaud mi-a spus că dragostea noastră trebuia să ia sfârşit" istorisia Lady Owen la proces. „Il iubiam şi eram pe cale să devin mamă. I-am spus-o dar el rămase ferm în hotărirea sa. Credeam că înebunesc. Am întins spre el ţeava revolverului. Mi l-a smuls din mână, spunându-mi:

— „Poţi veni ca pacientă la secţia sanatoriului meu, rezervată maternităţii, dar niciodată ca metresă.

Aceste cuvinte mă înfuriară".

După amiazi, Lady Owen se duse la Mareuil Mary, spre a vedea din nou pe doctor. Acesta era plecat şi asistentul său simţind furtuna încercă s'o facă să plece. Reuşise aproape, când apăru d-na Gastaud.

— „Ah, d-ta eşti; d-ta eşti temeea" zise aceasta ironică.

Lady Owen nu articulă un cuvânt, dar scoţând un pistol de sub mantou, trase patru focuri în soţia doctorului, care căzu scăldată în sânge; Timp de câteva săptămâni, d-na Gas taud fu între viaţă şi moarte.

Se credea că Lady Owen avea să fie găsită vinovată cu circumstanţele atenuante ale lipsei de premeditare, ceeace ar fi determinat o pedeapsă aproape neînsemnată, mai ales că această procedură fusese urmată în numeroase cazuri similare. Dar, după cum am spus mai sus, acuzata făcu o impresie proastă asupra juraţilor.

„Pedeapsa recluziunei „scriau ziarele în vremea aceea", e mai teribilă decât deportarea pe „Insula Dracului". Condamnatul e ţinut închis cât e ziua de lungă şi n'are voie să comunice cu nimeni".

Această strictă izolare n'a reuşit totuş să pună capăt nenorocirilor ce par să roiască în jurul femeii fatale.

„Miss Roumania" a românilor americani

Sunt în America vreo 300.000 de români — astfel mai puţin numeroşi decât multe altea neamuri — cari, majoritatea din Ardeal, nu şi-au uitat nici graiul, nici obiceiurile şi cari îşi cresc copiii în dragostea patriei, pe care ei au părăsit-o, în căutarea unui trai mai lesnicios.

Ziarului „AMERICA" şi în special societăţilor cu caracter cultural şi naţional, pe care românii le-au înfiinţat în Statele Unite, le revine meritul acestei conservări de grai şi datine.

La 6 Septembrie ac. c. a avut loc o adunare generală a diverselor societăţi, care toate împreună alcătuesc Uniunea românilor din America şi Liga românilor americani. Cu prilejul acestei adunări festive, românii au ales dintre ei şi pe cea mai frumoasă româncă, pe „MISS ROUMANIA", şi — deoarece revista noastră este foarte răspândită şi iubită, printre românii din America, — ne-au trimis fotografiile alăturate, dela această serbare.

D. Carol Davilla, ministrul nostru plenipotenţiar la Washington, a prezidat juriul care a ales pe „Miss Roumania".

In stânga vedem pe preşedinte, împreună cu două dintre domnişoarele alese, „Miss Roumania", d-şoara Aurelia Constantin şi stânga pe d-şoara Mary Chelbea „Miss Bucovina". Jos: Un aspect general al serbării.

UNDE E AVIONUL ROMÂNESC CARE SĂ TREACĂ ATLANTICUL?

UN RAID AERIAN TRANSATLANTIC

Realitatea Ilustrată" a ridicat o chestiune, care desigur a frământat gândul tuturor acelor români, cari poartă un interes aviațiunei noastre. Cu un corp de aviatori, cari stau la înălțimea „așilor", oricărei alte țări, noi nu am înscris încă în cartea aviațiunei mondiale, nici-o performanță memorabilă.

Se caută un drum și un avion, care să ne ducă la porțile gloriei. *Realitatea Ilustrată* sugerează o tintă; orașul Dallas din Statele Unite și lasă cititorilor săi să dezbată mijloacele, prin care să se procure avionul.

Alegerea metropolei din statul Texas a fost făcută, pentrucă acel oraș ar oferi un premiu de 20.000 dollari, aviatorilor, cari vor termina acolo, orice raid transatlantic. Această sumă, cu mult inferioară cheltuelilor implicate de un mare raid, nu mi se pare suficientă a justifica destinațiunea aleasă. Cum este cert că piloții vor face parte din aviația militară română, ar însemna să-i punem dela început într'o inferioritate de prestigiu, dacă primul mare raid aerian român, ar avea ca motiv un premiu, cu care se plătește reclama ce dorește să-și facă, pe piețele mondiale, orașul Dalas.

Cu acestea în gând, cer voie de a face următoarea sugestiune:

Un raid aerian, de la București la Los Angeles, în anul 1932, făcut cu escale, via Islanda, Groenlanda, Noua Scoție și apoi deaeurmezișul Statelor Unite până în California, pe un avion model românesc și construit în țară.

Dela dreapta la stânga: Locot. Oculeanu, maior Ionescu și mecanic Andrei realizatorii raidurilor fără escală București-Londra și Paris-București, la bordul avionului „Regele Carol II".

Aeroclubul Regal Român, sau A. R. P. A. ar putea aduna prin subscripție publică sumele necesare construirei avionului. Inginerul Zamfirescu ale cărui modele au făcut dovada unei performanțe egalând aeroplanele străine, ar putea fi însărcinat să deseneze și să construiască acest avion special, ținând seama de specificațiunile impuse de raid.

Astfel nu s'ar scoate afară din țară, — în zilele grele de acum, — bani pentru un aeroplan, ce ar fi cumpărat aiurea și pentru a cărui performanță, industria noastră n'ar putea reclama niciun merit. Cât privește combustibilul, marile consorții internaționale petrolifere, cari au interese în România, ar putea asigura alimentarea avionului, în contul redevenței datorite de către subsidiarele lor, guvernului român.

Raidul ar avea de scop:

a) să dovedească puterea de rezistență și performanță a avionului românesc și a echipagiului său și

b) să aducă salutul poporului român, la a X-a Olimpiadă Internațională, care va avea loc în luna August a anului 1932, la Los Angeles.

D. DEM. DIMĂNCESCU
Consul General al României
la San-Francisco.

Din cetatea filmului

Ben Lyon, se pomeni pe un vapor, cu o tânără domnișoară, care-i făcu următoarea cerere:

— „Mr. Arlen" zise ea, „ești artistul meu favorit. Vrei să-mi faci cinstea unui autograf?

— „Cu plăcere" zise Ben și fără să clipească, semnă în albumul ce i se întinse, numele lui Richard Arlen.

* * *

Toamna aduce cu ea sfărâmarea câtorva din idilele Hollywoodului: Mervin Le Roy, se desparte de Edna Murphy, Dorothy Lee de Jimmie Fidler soțul și impresarul său. Soția lui Robert Armstrong a plecat pentru o îndelungată vacanță în China, unde va avea poate loc un divorț; tot astfel Zasu Pitts și Tom Gallery.

* * *

Frances Dee a fost lansată de Joseph von Sternberg în „An American Tragedy" fapt care a dat loc la tumultuoase comentarii.

Unii spun că ar fi făcut-o numai spre a dovedi Marlenei Dietrich că poate ridica orice femee pe culmile celebrității.

VANATOARE REGALA

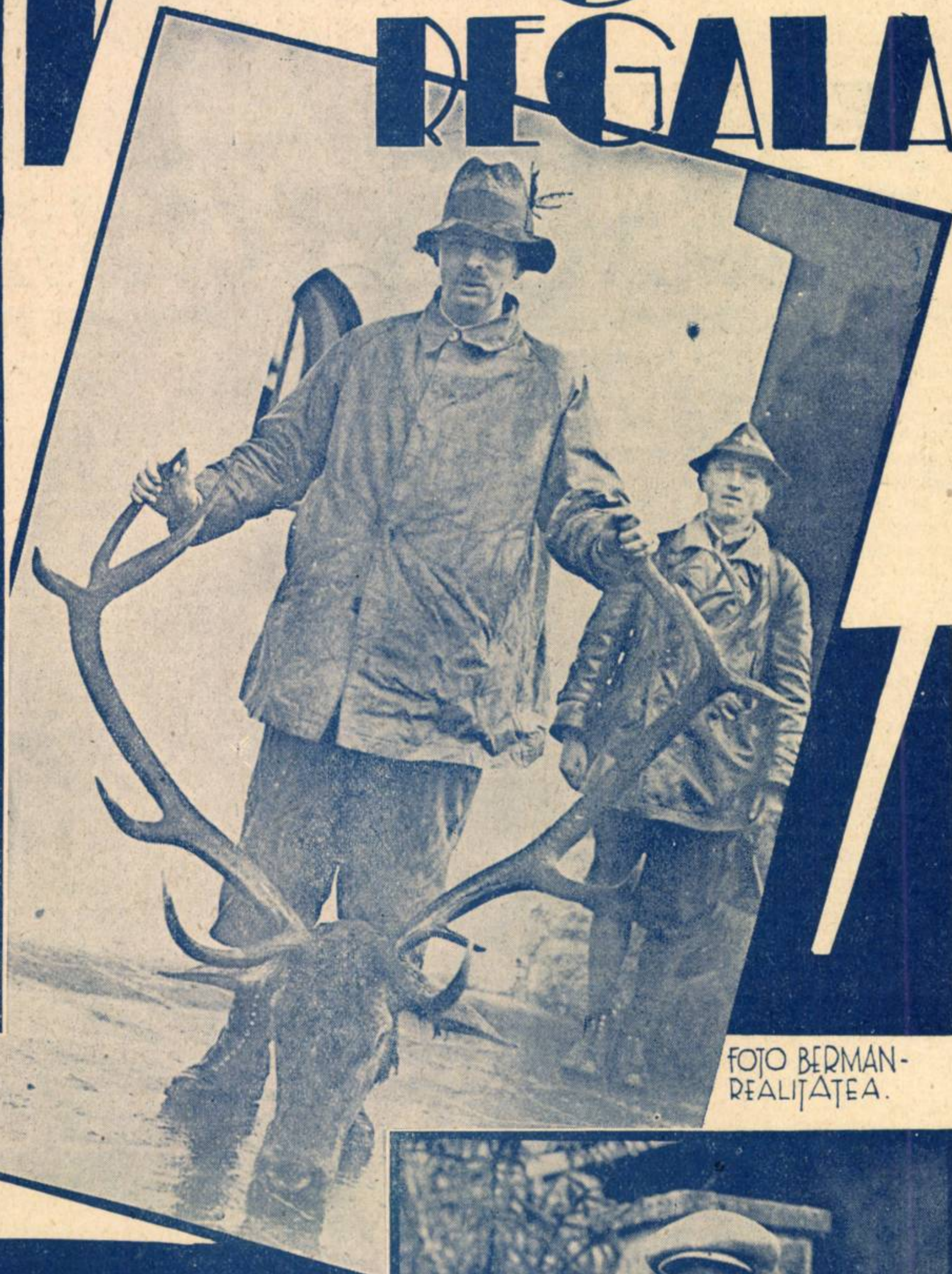

FOTO BERMAN-REALITATEA.

Săptămâna trecută a avut loc în munții Gurghiului o vânătoare regală. Fotografiile pe care le publicăm aci, — luate de fotograful nostru, trimis special, — reprezintă :
Sus: *Regele Carol II însoțit de primarul Reghinului, d. Popescu, pornind la vânătoare;* dr. sus: *Suveranul ținând capul unui cerb împușcat;* jos: *Castelul regal de vânătoare;* dr. jos: *Marele Voevod Mihai cu undița.*

Centenarul descoperirei inducției

PREGĂTIRI PENTRU COMEMORAREA LUI FARADAY

S'au împlinit 100 de ani de când fizicianul *Michael Faraday* a descoperit inducția electromagnetică, creind astfel o știință nouă, Electrotechnica, ce a schimbat într'un veac fața pământului.

Intre timpul lui Napoleon I și al lui Alexandru Machedon nu e o diferență atât de mare ca între anii 1831 și 1931.

Se poate deci afirma că într'o sută de ani lumea a progresat mai mult ca în 2200 de ani și acest progres, technic bineînțeles, e datorit în primul rând electricității, deci lui Faraday.

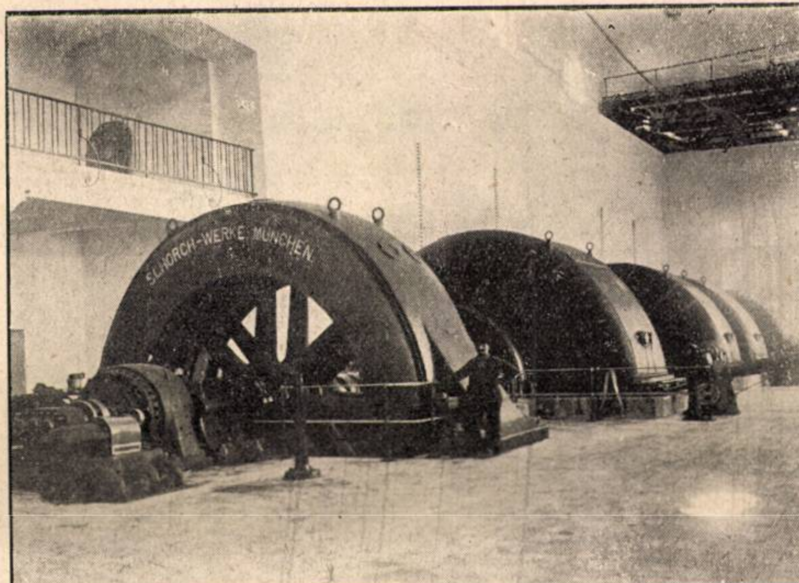
Dacă nu s'ar fi născut acest geniu extraordinar al Științei, sau mai bine zis dacă n'ar fi avut norocul să fie descoperit și relevat de Sir Humphry Davy, cel mai mare învățat al Angliei pe vremea lui, n'am fi avut poate uzini electrice, telegraf, telefon, tramvaie, lumină electrică, motoare electrice, electrochimia, electrometalurgia, razele X, radio, televiziune, etc. Toate aceste minunății ce au venit aproape automat, grație descoperirei lui Faraday, ar fi întârziat poate cu un veac sau cu mai multe.

Faraday.

Faraday a fost considerat în Anglia, pe când era în viață, ca al 2-lea Newton și cu drept cuvânt.

Deși la sfârșitul lui Septembrie a fost centenarul inducțiunei, s'au făcut pregătiri încă din primăvară, toate națiunile de pe glob fiind invitate de guvernul englez să trimită delegați, cari să ia parte la comemorarea grandioasă a acestui zeu al electricității.

Minuni moderne: un grup de electro-motoare.

Faraday s'a născut la Londra și a murit în acelaș oraș, aproape octogenar.

După ce a absolvit școala primară a intrat ca ucenic la o legătorie de cărți, unde a avut prilejul să citească gratuit volumele clienților, în timpul când le lega.

Printre clienții patronului său, întâmplarea făcu să fie și profesorul celebru Sir Humphry Davy. Acesta uimit de cunoștințele aproape universitare ale modestului legător, îl angajă ca asistent în laboratorul său de chimie și electricitate, ambele aceste științi, fiind pe atunci în fașă.

Laboratorul lui Davy, cel mai mare din lume, cuprindea câteva retorte, borcane, tuburi, o baterie de pile Volta, o mașină Whimshurst și câteva galvanometre. Azi, grație descoperirii lui Faraday, de care ne vom ocupa mai jos, chimia s'a separat de electricitate, ba fiecare din aceste științe cuprinzând zeci de ramuri, necesită zeci de laboratoare.

INDUCȚIA ELECTROMANGNETICĂ.

Se numește *inducție electrostatică*, sau influență, acțiunea exercitată la distanță de un corp electrizat asupra unui corp neutru.

Faraday a numit *curenți de inducție*, sau curenți induiți, acei curenți produși la distanță, în circuite metalice închise, fie prin influența curenților electrici (inducție voltaică), a magneților puternici (inducție magnetică) sau a magnetismului terestru (inducție telurică).

Acțiunea unui curent asupra propriului său circuit a numit-o *self-inducție*.

El a formulat regula următoare:

„Forța electromotrice induită născută într'un conductor, este egală cu variația fluxului, împărțită prin timp".

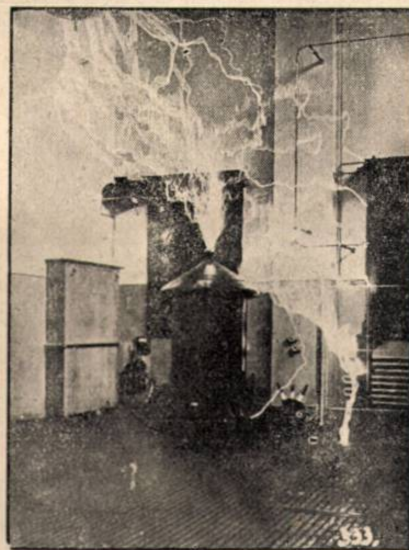
Toate fenomenele de inducție electromagnetică producându-se prin intermediul liniilor de forță, intensitatea lor va fi cu atât mai mare, cu cât vom avea mai multe linii de forță, sau cum se zice în limbajul electricienilor, cu cât permeabilitatea câmpului magnetic, care servește de intermediar, va fi mai mare.

Câmpul inductor poate fi întărit cu bobine având miezul de fier, a-dică care au fost transformate în electromagneți.

Faraday a descoperit curenții de inducție și self-inducție în anul *1831*. El observă, în urma unor experiențe ingenioase, că la deschidere curentul induit e totdeauna de sens invers curentului principal sau inductor; e dar *demagnetizant*.

La ruptură (deschidere), curentul induit are sensul curentului inductor; e dar *magnetizant*.

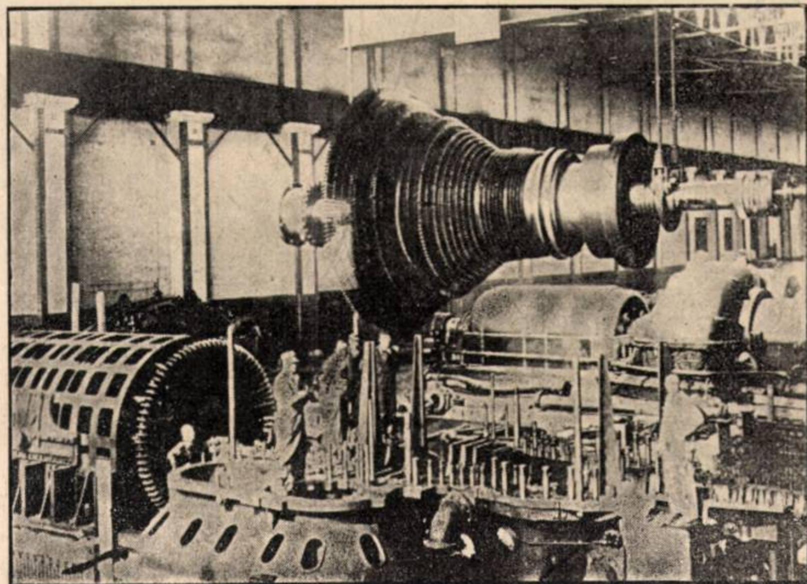
Grație acestor experiențe avem azi dinamuri și alternatoare, transformatori rotativi și statici, lumină electrică în casă și pe străzi, forță electrică în fabrici și ateliere, etc.

Declanșarea unui trăznet artificial

Oameni ca Gutenberg, Newton, Beethoven, Faraday și Pasteur se nasc doar câțiva într'un mileniu. Ei sunt Prometeii cari ne aduc câte o fărâmă din focul ceresc.

NEPTUN

Aspect interior al unei uzini electrice din Germania.

UMBRE...

UMBRE SUNTEM ȘI UMBRE URMĂRIM

a scris marele istoric și esseist englez Edmond Burke, când și-a pierdut fiul.

Câtă deosebire e între copilărie, maturitate și bătrânețe!

Privirile ne sunt îndreptate fără încetare spre „răsărit" spre **„Mâine"**.

In copilărie, soarele vieții ce ne strălucește înainte, proectează înapoia noastră **umbrele pe care le ignoram, în a căror existență refuzam să credem.**

La maturitate, soarele vieții care ne-a ajuns deasupra capului, proectează sub picioare umbre timide, de care nu ținem seamă. Știm că există; dar ce ne pasă?

Iată însă că soarele vieții a alunecat înapoia noastră și umbrele pe care le-am ignorat și disprețuit, ni se întind înainte, lungi, întunecate și amenințătoare.

Vedem cu ochii minții umbrele prietenilor pierduți și ale speranțelor înșelate, iar în frunte, pentru cei ce fac greșala de a'și opri prea mult privirile asupra lor, se întinde întunecată și dezolantă umbra **„Morții"**.

Fericiți cei ce se pot ridica deasupra acestor umbre, îndreptându-și ochii către speranța unei vieți fericite, unde nu-i decât lumină.

Umbrele spiritului sunt ca și umbrele trupului, care dimineața se proectează înapoia noastră, la amiazi sub picioare iar seara, se întind largi, lungi și întunecate înainte-ne.

Tot astfel când suntem tineri, spiritele ne sunt ușoare și alerte iar pe măsură ce anii trec și soarele vieții lunecă spre apus, tristețea ne năpădește, ne apasă tot mai des și tot mai mult.

Irealul alarmează mai mult decât realul, oricât de grozav ar fi acesta din urmă. Umbra e mult mai teribilă decât obiectul concret al fricei noastre.

„Cel ce poate privi moartea în față nu se mai teme de umbre" spuneau vechii greci, dar erau greșiți, căci Homer scrie despre unul din cei mai îndrăzneți eroi ai săi, care în războaie săvârșise nenumărate acte de curaj, că tresăria totuși la ivirea unei umbre în calea sa, ba chiar la vederea propriei sale siluete, care întâmplător se proecta dealungul vre-unui zid.

Umbrele au dat naștere unui mare număr de superstiții.

In vechime se credea că existau oameni ale căror trupuri nu proectau umbră, chiar dacă mergeau în plin soare. Aceasta era o dovadă că diavolul le luase sufletul, sau că făcuseră vre-un târg cu el.

Sălbatecii cred că dușmanii le pot fura umbra și nu există pentru ei pierdere mai mare decât aceasta.

Extrem de ciudat e faptul că în spiritele oamenilor a putut germina frica de ireal. Ne temem de necunoscut și asta fără nici un motiv.

Ne temem de niște umbre lipsite de orice consistență, de umbrele care nu fac decât să marcheze pe perete sau pe pământ spațiul înăuntrul căruia opacitatea corpurilor oprește lumina.

Credem în umbre — deși știm că sunt ireale cu convingerea oamenilor lui Platon, care stând în peșteră cu spatele la foc, își închipuiau că nu mai există altă lume reală, în afară de lumea de umbre, ce se proecta pe peretele dinaintea lor.

Moartea e doar o umbră, nici mai reală și nici mai de temut decât somnul. Pare că se mărește tot mai mult, pe măsură ce ne apropiăm de ea și apoi deodată încetează de a mai fi.

E o binefacere care pune capăt suferințelor, ne plătește datoriile și răspunde chestiunilor la care viața nu poate răspunde niciodată.

E un ce care inspiră groază și pe care dacă-l atingem, dispare.

Omul se sprijină în fond pe speranță și speranța este singurul său bun real.

Am apărut în viață, fără să ne dăm seama.... O lume extrem de interesantă ni se deschide înainte: încercăm, realizăm, luptăm necontenit cu tot felul de incertitudini, care fac savoarea vieții prin ele înșile.

Incetul cu încetul umbra cea mare se întinde, până când desfășurându-se în întreaga-i lungime, ne silește să plecăm în călătoria de pe urmă. Cine ne spune că noua țară de dincolo de mormânt nu e tot atât de interesantă, ca și aceea pe care o părăsim? Dece și-ar risipi omul energia pe teamă? Datoria noastră e să muncim și să sperăm, atât cât suntem în viață, până în ultima zi, până'n ultima oră.

„Viața e mișcare" spuneau vechii greci.

Nimic nu e mai stupid decât să stai să te lamentezi că orele dintre răsăritul și apusul soarelui, nu dăinuesc o veșnicie.

Fiecare zi e o părticică din viața noastră, după cum fiecare viață e o secțiune din **„viață"** care se scurge la infinit.

Toți suntem muritori. Miliardele de ființe omenești cari trăesc în momentul de față pe pământ, vor fi — cu câteva mici excepții — moarte de-acum într'o sută de ani.

Ce rost are atunci această frică de ceva care s'a întâmplat și se întâmplă de milioane de ani?

Dacă nu ne temem de somnul care urmează apusul soarelui, la ce ne-am teme de cel care urmează sfârșitul acestei vieți?

„Niciodată un om vrednic de viață nu se va teme de moarte". Biete suflete fricoase și fără credință ce suntem! Cum vom mai râde de zadarnicile noastre temeri, atunci când inevitabilul se va fi înâmplat! Atât cât suntem în viață, moartea ne pare cea mai teribilă nenorocire. Dar intrarea în împărăția ei înseamnă descătușare, renaștere, o nouă creațiune... E ceeace înseamnă sănătatea pentru bolnav și patria pentru exilat. Și cu cât ne apropiăm de ea, un sentiment de solemnă bucurie ne năpădește sufletele" scrie George S. Merriam.

Scopul vieții noastre este să facem cât mai mult bine, interpretând legea divină și trăind după prescripțiile ei.

Trebue să căutăm ca existența **noastră să fie utilă, iar** moartea **curagioasă și resemnată.**

Vom mai reveni poate pe pământ, spre a începe o nouă viață, după cum cred sute de milioane de oameni și dacă e așa, nu putem decât să salutăm cu bucurie această nouă șansă.

Sau, dacă după cum spune doctrina creștină, vom intra într'o altă viață, de veșnică durată, avem înainte-ne o perspectivă și mai luminoasă...

Viața e scurtă și timpul sboară... dar acesta nu e un motiv de întristare, ci un impuls către o cât mai intensă activitate, un îndemn de a concretiza fiecare clipă printr'un act de utilitate, un îndemn de a realiza cât mai mult cu putință.

Dacă moartea ne va aduce fericirea fără de sfârșit, o vom vedea; niciodată nu vom ști **dacă există adevăr în credința pesimiștilor, cari susțin că moartea e neant și veșnic somn și această neștiință nu face decât să ne cruțe penibilul sentiment al desnădejdii.**

„Ce e moartea?"

Va fi oare o ușă către viața eternă și fără de suferințe?

- R I V A L E ? -

THREE cheers for the gentleman who has won the prize! înseamnă de trei ori „ura", pentru domnul care a câştigat un mare premiu!

Această simplă frază a schimbat viaţa Marlenei Dietrich, răpind-o dintr'un teatru berlinez, spre a o ridica pe soclul senzaţionalelor succese dela Hollywood.

Dar să vedeţi cum s'a întâmplat:

Josef von Sternebrg intra într'un teatru berlinez unde se juca o comedie muzicală germană, tocmai în clipa când una din interprete striga aceste cuvinte, singurele englezeşti în întregul spectacol. Traversase Atlanticul pentru a regisa „Ingerul Albastru" cu Emil Jannings în cele două versiuni: germană şi engleză, dar nu găsia tipul femenin pentru acest film. Se adresase mai întâiu

Greta Garbo.

Gloriei Swanson, care declinase oferta, apoi lui Phyllis Haver, cu acelaş rezultat. Descurajat, intrase în seara aceea la teatrul unde se juca „Zwei Kravatten" şi auzind pe Marlene vorbind englezeşte, se simţi imediat animat de speranţă. Işi trimise carta în loja artistei, acordul se făcu imediat şi se ştie că „Ingerul Albastru" după ce a făcut ocolul lumii civilizate, mai rulează încă la Berlin.

Von Sternberg a vorbit atât de mult de calităţile „descoperirei" sale, societăţii de care depindea, încât aceasta n'a întârziat să trimeată un contract Marlenei. De când au început vorbitoarele, Dietrich e prima europeană angajată la Hollywood.

— „O nouă Garbo" s'a exclamat la sosirea ei.

E drept că seamănă mult cu artista suedeză, fapt care în fond n'ar putea fi pentru ea decât o tristeţă, pentrucă nu ştiu zău, cine ar putea rivaliza pe ecran cu Greta Garbo?

— „*Semănăm numai în fotografii*" explică Dietrich „*dar nu şi pe ecran. Greta Garbo e artista mea preferată. E superbă! Pe vremea când mă aflam la Berlin, mă duceam în orele de răgaz la cinema, spre a-i vedea filmele. Am fost la toate, iar unele mi-au plăcut atât de mult, încât le am văzut de câte două ori*".

Pe de altă parte, deşi Greta n'a spus nimic cu privire la această pretinsă asemănare, se ştie că-i plac mult discurile cântate de Dietrich.

— „*Doriam atâta s'o întâlnesc*", continuă Marlene Dietrich, „*dar acum mi-e teamă! E o mare vedetă şi nu mai încape îndoială că aflând cele ce s'au spus de noi, ar gândi:*

— „*Hm! ce vrea dela mine această femee, care încearcă să mă imite?" Şi e păcat, căci am fi putut fi prietene*".

Henry Clive spune că Greta Garbo e un tip intelectual în genul „Heddei Gabler" în timp ce Marlene e femenină, o adevărată „Madame Bovary".

Se aseamănă poate fiziceşte, dar în ce privesc caracterele, cele două actriţe prezintă deosebiri fundamentale.

Greta Garbo e mai enigmatică; Marlene Dietrich e mai frumoasă. Greta e rezervată, se ţine la „distanţă" şi rămâne tipul de femee pe care l-a creeat.

Marlene e mai umană şi variază mult.

După ce a turnat două filme la Hollywood s'a înapoiat la Berlin, spre a-şi petrece vacanţa în mijlocul alor săi. N'a avut timpul să cunoască multă lume, dar s'a împrietenit

Marlene Dietrich.

cu Joan Crawford. Contractul său stipulează că singur Josef von Sternberg îi poate regisa filmele şi nu e lăsată să-şi studieze singură rolurile. Nu face decât să repete scenele sub indicaţiile acestuia, ceeace e foarte greu. Nu ezită să joace roluri ingrate, cum e acel din „Desonorata".

Cerându-i-se părerea asupra Americei, Marlene a răspuns:

— „*E o ţară ideală pentru lucru, dar pentru viaţă, nu!*

Apoi cu privire la interviewurile americane:

— „*Vreţi să ştiţi ce mănânc, care e culoarea şi parfumul meu preferat? Numiţi asta curiozitate? In Europa noi îi spunem indiscreţie. Şi apoi, nu înţeleg de ce-aşi spune că am numai 20 de ani şi la ce aş ascunde că am un copil. Ei bine, nu, domnilor, aflaţi că am împlinit 25 de ani şi că sunt mândră de copilul meu.*"

Astfel vorbeşte Marlene reporterilor Hollywoodului. Aceştia au reuşit totuş să afle multe lucruri interesante, asupra trecutului său. Marlene a fost în copilărie o violonistă pasionată, dar pe la 16 ani o paralizie a mânii o sili să lase arcuşul. Descurajată, începu să frecventeze teatrele şi mai cu seamă opera, iar mai târziu intră în şcoala lui Max Reinhardt.

După doi ani, interpreta versiunea germană a „Broadway"-ului şi trei ani mai târziu trecea drept una din cele mai bune cântăreţe ale Berlinului. Acum, ocupă un loc de frunte între vedetele ecranului vorbitor.

Ascensiunea ei a fost extrem de rapidă.

Când a avut loc premiera „Ingerului Albastru" la Berlin, directorul casei de producţie şi actorii filmului acupau câteva loji. Aplause frenetice întrerupeau mereu rularea, în timp ce un proector sfâşia întunericul sălii, luminând chipul Marlenei.

1. Săptămâna trecută s'a produs pe linia Ploeşti-Ţăndărei, ciocnirea a două trenuri de petrol, din care unul era încărcat. Cisternele pline au luat foc, ambele garnituri fiind complet distruse.

Cu această ocazie s'au înregistrat şi cinci morţi.

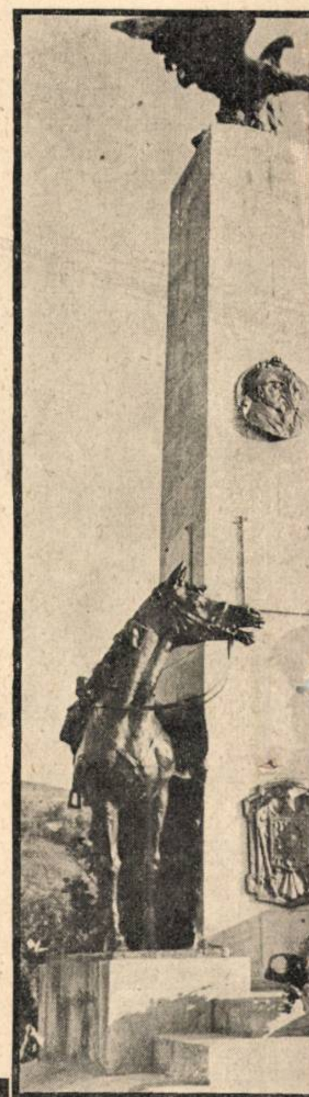
2. Fotografie luată după stingerea incendiului, pe linie.

3. Suveranul, Regina Maria şi Voevodul Mihai, au luat parte la desvelirea monumentului cavaleriei, din comuna Grozeşti, jud. Bacău. In fotografia noastră îi vedem în cercul autorităţilor, înainte de desvelirea monumentului.

4. Monumentul cavaleriei din comuna Grozeşti, jud. Bacău, ridicat pe locul unde importante detaşamente de cavalerie, au luptat în 1917, pe jos.

3.

1.

2.

5. Un instantaneu interesant prins de reporterul nostru special la serbările militare dela Grozeşti: Regele Carol primind explicaţii din partea d-lui mareşal Averescu (dreapta). In spatele Suveranului d. prim-ministru Niculae Iorga.

6. In cadrul unor serbări organizate pe stadionul O. N. E. F., fotograful nostru a prins o scenă impresionantă de salt cu prăjina.

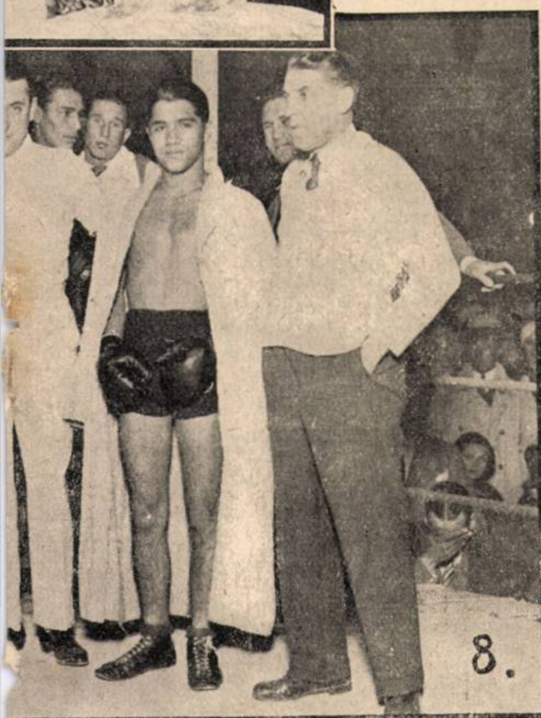
7. Finalul într'o cursă de fond, aleargată cu ocazia serbărilor sportive, la stadionul O. N. E. F.

8. Lucian Popescu, campion european de box la categoria „muscă" (dreapta) a repurtat o strălucită victorie, însuşindu-şi titlul de campion european la categoria „cocoş", învingând la puncte pe fostul campion, spaniolul Charlos Flix (stânga).

în publicistica noastră şi nu trebuie să lipsească din nici o casă.

DE VORBA CU CITITORII

Olguţa. — Tânărul Adonis, premiat la concursul de copii al Realităţei Ilustrate, ţinut la strand, se numeşte Jean Fischer.

Tamara C. — Persoana care răspunde la cabinetul psihografologic este o altă persoană. Despre caracterul dumitale nu pot spune decât că e în embrion. Dumneata ai scris până acum cu litere cirilice?

M. M. B. — Nu sunt răutăcios duduie. Ci adevărurile supără. Eşti o fire reţinută. Rezerva dumitale poate merge până la lipsa totală de sinceritate. Preciziune, spirit estetic. Bunătatea la dumneata există, însă nu-i dai posibilitttea să se manifeste. Aceeaş atitudine o ai şi în viaţa intimă. Pe lângă celelalte inhibiţii, închizi ermetic în cutele ascunse sufleteşti, nevoia unei afecţiuni puternice.

Gina din M. — Să-ţi fac aci în curs de scrisori de dragoste, e foarte greu. Ceeace te pot sfătui e să-ţi cumperi „Stilul epistolar pentru dor şi amor" ...Vor trece şi frământările aceste tinere".

„Ghiţă Nebunul" — Cu pseudonimul dumitale, galeria pseudonimelor „originale", e aproape completă. Ştirea despre venirea lui Willy Forst e adevărată; rămâne să se desmintă mai târziu. Cât priveşte nebunia dumitale, ea nu se manifestă de loc în scris. Eşti perfect normal. Exasperant de normal, sau cum se mai spune în vorbirea curentă, „bă'at bun".

Sapho.—Desamăgirea dumitale, provine din contrastul între afectivitatea şi fineţea dumitale de spirit şi grosolănia sufletească a celor pe cari i-ai întâlnit. Fire independentă, de o esenţă aristocratică Eşti sub impresia unei depresiuni sufleteşti, provenită probabil dintr'un motiv organic. Multă fantezie, susceptibilitate. Deşi ţi-ai câştigat singură existenţa totuş simţi continuu, nevoia unui sprijin. In acest sens există o lipsă de integritate. Cazul dumitale se transpune pe un teren de ordin strict intim, pe care bine înţeles nu-l pot reda aci.

Le lys. — Deşi dumneata îţi dai calificativul de proastă, eu nu sunt de acord cu dumneata. Eşti puţin naivă, atâta tot. Sinceră, sentimentală deşi desamăgită. Puţin mai multă bunătate, n'ar strica Sau poate viaţa te-a făcut răutăcioasă? Şi dece eşti atât de nervoasă, încât nu poţi scrie cumsecade literele. Sunt atât de tremurate, parcă ai suferi de „delirium tremens". Roman poliţist deocamdată nu.

M. v. Shall. — Duduia are un mare păcat: exagerat de susceptibilă. Vrea să pară sentimentală, când în realitate e răutăcioasă. Sentimentalitatea ei de azi e de natură organică. Consecinţa unei inhibiţii. De o inteligenţă practică, speculativă. Tendinţă spre misticism. Cât priveşte persoana dumitale, îmi faci impresia unui om dotat cu logică strânsă, minuţios, rezervat, sobru cam timid în exteriorizările dumitale, deşi în fond eşti un „jouisseur". Ceva prea sentimental. Inclinaţiuni pesimiste.

Hilde. — Greşala pe care ai făcut-o dumneata, este în general a tuturor cari contractează căsătorii, fără să aibă în vedere temperamentul celuilalt, în comparaţie cu sine. Dumneata îmi faci impresia unei butelii de Leyda, încărcate la maximum de capacitate. Spleenul dumitale e de ordin organic. Senzualitate exagerată. E curios că în plictiseala dumitale mai păstrezi atât optimism. Cu mult regret trebue să-ţi mărturisesc că pentru rest, caracterul dumitale se menţine într'o perfectă medie.

„3". — Dumitale duduie, îţi plac complicatiile... Eşti o fiinţă nervoasă, nestatorincă bănuitoare. Timiditatea si sentimentalismul eterat în care te complaci, e în flagrantă contrazicere, după cum ştii, cu „realitatea crudă", pe care o accepţi fără să ai voinţa necesară să i te opui. Cum să te comporţi în cazul pe care mi l-ai expus? Fi rece, ghiaţă polară...

Şoimul negru. — Şoimul trebue să planeze deasupra celor lumeşti. Asa că nu-ţi înţeleg enervarea. Voinţa dumitale e defectă. Eşti un sentimental incorigibil Neîncredere în oameni Imaginaţie bogată, nestatornicie. Iţi place să-ti complici viaţa prin speculaţiuni pesimiste. Inteligenta destul de ageră, însă nepractică. Planezi în utopii. Te-ai calmat?

Costi. — Tocmai acea boală psihică de care vorbesti, m'a făcut să cred că te vei schimba în rău, dacă nu te vei îngriji serios.

Melancolie. — Nimic din ceeace îţi închipui dumneata. Eu citesc scrisoarea fiecăruia, cu o adevărată evlavie bisericească! Si aceasta pentrucă vreau să-i înţeleg spiritul, mentalitatea. Melancolia dumitale, în specie, nu-i deloc ceva nativ ci de circumstanţă. Ai supravieţuit probabil o deziluzie puternică. Bunătatea dumitale excesivă, temperamentul, construit pe o senzualitate puternică, exagerează singurătatea, o face de nesuferit. Voinţa de a-ţi impune alte vederi, decât cele pesimiste îţi lipseşte. Cu cât vei căuta să-ţi înfăşori sufletul în gânduri astenice, cu atât personalitatea dumitale se va destrăma mai mult si în ziua când vei crede că ţi-e sufletul o comoară de virtuţi şi visuri, vei constata că e vid, de o goliciune înspăimântătoare.

Madame la Raison. — N'a avut dreptate în privinţa portretului schiţat. Scrisul dumitale destăinueşte următoarele: Raţiune matură, logică. (poate chiar prea multă). Promptitudine, fantazie şi cultură (apreciez în deosebi) Fire echilibrată, pozitivă, sinceră. Viaţa v'a obligat să fiţi bănuitoare. Dece sunteţi nemulţumită de Dv.? N'aveţi nici un motiv. Fineţe, spirit cu vederi largi, lipsit complet de meschinărie. Inteligenţa pătrunzătoare, deductivă. Mă opresc aci; prea multe calităţi îmi fac impresia de dulcegărie.

Apolon cel urât. — Tendinţa pesimistă. Multă intuiţie; logică, raţiune în genere cam deslânate. Tendinţă de perfecţionare. Fantazie. Sentimentalism. Timiditate. O obsesie bolnăvicioasă de a căuta... simpatii.

Jenny. — Dumneata vrei să monopolizezi rubrica pentru cercul dumitale de prieteni şi prietene? Iţi închipui ce s'ar întâmpla dacă fiecare şi-ar recomanda neamurile până la a şasea generaţie? D-ta te caracterizezi prin exuberanţă şi superficialitate. Calităţi incontestabile , există de asemeni. Bunătate, sinceritate, altruism.

Tabu.— Spirit metodic, răutăcios. Ii lipseşte iniţiativa. Senzualitate accentuată, în general spirit terre à terre, fără nici un relief deosebit.

Giovanni.— Egoist. Fire utopică, extravagantă, expansivă. De o sensualitate trivială. Nici o calitate apreciabilă. Un spirit prin excelenţă, de suprafaţă, de poză.

Silvincica. — Dacă v'aşi fi văzut întâi scrisul, cu siguranţă v'aş fi vorbit altfel. Impresiunea defavorabilă pe care am avut-o la începutul convorbirei, s'a şters acum, când încep să vă cunosc, graţie grafologiei. Un singur lucru mă supără: Naivitatea. Aş vrea să mă fi înşelat; să fi fost numai o stare emoţională. Ceeace apreciez însă la dumneata, este o bunătate excesivă, un spirit echilibrat, un manierism neartificial, de bun gust. Esti o fire foarte influenţabilă, susceptibilă. Sinceră, bună camaradă, personalitatea dumitale, se conturează ca una din cele mai agreabile exemplare femenine.

Cornica M. — Pseudonimul dumitale se referă la reale excrescenţe sau e o simplă fantazie? Scrisul dumitale denotă reţinere, inhibiţie, o atitudine forţat raţională. Senzualitate (se poate măsura în tone). Spirit cicălitor, răutăcios. In schimb logică. De asemenea în scris sunt foarte multe... „acroche coeur". Inteligenţă vie.... săltăreaţă (?!) Fire rezervată, (nu în senzul că te-a monopolizat cineva). Acuratete. (Foarte lăudabil). Sunteţi foarte încântată de persoana dv. (voyons!)

Muza neinspirată. — Evident stilul nu contează; greşelile ortografice însă da. Scrisul dumitale înţeapă. Să fi oare un spin sau un trandafir cu spini (nici eu nu sunt inspirat). Eşti o fire ambiţioasă, sau mai precis încăpăţânată. Impulsivă. Iţi place să-ţi ascunzi sentimentele, după... vorbe. Capricii infinit de multe şi inutile. Sufletul dumitale e un carnaval: Măşti, sergentine, gălăgie şi... matroane indignate.

Afrodita-Galaţi. — Născută din spuma Dunărei? Din toate părerile prietenilor şi prietenelor, atât de contrazicătoare, se desprinde un singur lucru adevărat: versatilitatea caracterului dumitale. In fond eşti o fiinţă egoistă, bună cu cei cari îţi sunt simpatici şi rea cu cei antipatici. Atât. Inteligenţa e destul de sprintenă. Dacă-ţi vei înşela soţul sau nu, e o chestiune care depinde de prietenii lui. Că te preocupă mult dragostea e adevărat. Dacă te va preocupa mai târziu, nu ştiu. Depinde de beneficii.

Jeames-Iveţ. Sunt dezolat că eşti abonat. E un motiv puternic să mă abţin dela o analiză grafologică. Crede şi nu cerceta.

En tout cas. — In orice caz vrei să pari altfel de cum eşti în realitate. Cauţi să-ţi construeşti o personalitate artificială. Iţi impui o morală falsă în contradicţie cu temperamentul dumitale, emotiv, sensual, impulsiv. Incordarea şi ermetismul pe care l'ai adoptat, te face răutăcioasă, uneori antipatică. Dece toate sforţările acestea inutile, când simţi şi gândeşti tocmai contrariul?

Greta Garbo-Bârlad. — Te rog, nu lua acest nume în deşert. Greta nu cred să nu fie iniţiată în gramatica... limbei suedeze. Literele dumitale micuţe şi gingaşe, îmi toarnă un fel de sirop dulce în suflet, astfel că simt nevoia unei gargare. Pentru acest motiv amân analiza, până ce-mi vei trimite mai mult text.

Ina. — Scrisul dumitale e excepţional de interesant. Posedă toate caracteristicele temperamentului voluntar, de o energie, de multe ori sălbatecă, însă pornită dintr'o atitudine raţională, fermă, care-şi cere izbânda cu multă hotărîre. Fire pasionată, sentimentalismul este numai expresia unei canalizări de energie şi pus totdeauna în slujba unui ţel precis. Firei dumitale i se adresează cugetarea lui Nietzche în deosebi: „Exista un singur fel de oameni. Acei ce-şi scriu paginile vieţii, cu propriul lor sânge". Pentru preziceri, sunt atâtea indiene, cari vând... bidinele...

Colecţionarul de autografe. — Adresele indicate sunt suficiente. N'am ce mai adăuga.

Laura. — E absolut necesar mai mult text. Conţinutul? Ad libitum.

Pas de chance. — Adresa Gretei Garbo este Metro-Goldwin-Mayer Studios, Culver city, Cal. Scrisul dumitale? Aspiraţii înalte însă confuze. Nesiguranţă, lipsă de preciziune în idei. Timiditate. Te obsedează ideea că te-ai fi născut sub o stea nenorocoasă. Intrevăd în dumneata o licărire de voinţă, pe care te-aş povăţui s'o cultivi şi să-ţi pui la punct moralul. In colo nimic rău şi nimic prea bun.

LOTHAR

reportaj

INTR'O INCHISOARE AMERICANA

TOM MUNI

SAN FRANCISCO. Străbătem golful pe un ferry-boat. După douăzeci de minute un automobil ne transportă prin păduri de eucalipţi, de lauri şi de brazi. Trecem de primul post de gardă, bine înzestrat cu mitraliere. După acest post urmează altele, unul după altul. Ne apropiem

de poarta principală. Aci ni se înscrie numele într'un registru special şi formalităţile sunt împlinite. Peste un sfert de oră ne aflăm în sala de aşteptare, în faţa lui Tom Muni.

De-o parte a mesei lungi se află deţinuţii; cealaltă parte e pentru vizitatori. Masa e împărţită, drept la mijloc, de un grilaj de fier. Li-e interzis cu stricteţe deţinuţilor să se aplece peste grilaj. La un capăt al mesii lungi se află un supraveghetor sever şi rece.

Tom Muni se află închis aci de treisprezece ani. Era tânăr când a intrat; acum a încărunţit, cu faţa brăzdată de numeroase sbârcituri. A fost băgat la închisoare fără să fi făcut ceva. Toţi în America ştiu acest lucru şi totuş Tom rămâne 'nchis.

Pe vremuri Muni făcea parte din câteva sindicate muncitoreşti, organiza greve şi trecea drept omul cel mai urît şi mai persecutat de autorităţile americane. Siguranţa îl supraveghia de mai mulţi ani, fără să poată găsi vre-o vină care să-i dea prilej să intervină.

La 20 Iulie 1916 o asociaţie naţionalistă a organizat o manifestaţie impunătoare cu prilejul intrării Americii în război, alături de Franţa şi Anglia. In timpul procesiunii manifestanţilor, la încrucişarea străzilor Stuart Street şi Market Street explodează o bombă, ucizând zece inşi; cu toate cercetările îndârjite ale poliţiei, criminalii n'au putut fi găsiţi. Dar câteva zile mai târziu un om pretinde că l-a văzut pe Tom Muni la locul unde explodase bomba. Aflând de această acuzaţie, Muni s'a dus la comisariatul central din New-York. Arestat pe loc, a fost judecat şi osândit la închisoare pe viaţă. Toate silinţele osânditului spre a-şi dovedi nevinovăţia absolută, au fost zadarnice. Depunerile martorilor cari au fost în favoarea lui Muni, au fost puse la îndoială, iar cei mai mulţi din martori arestaţi. Justiţia n'a voit să ţină seamă

Stânga: *Fotografie prinsă în momentul exploziei bombei, fapt care a cauzat arestarea lui Muni.*

Jos: *Un grup de condamnaţi la spânzurătoare, sunt duşi la ultima plimbare, prin curtea închisorii.*

nici de fotografiile reporterilor, luate în timpul manifestaţiei; pe aceste fotografii Muni se înfăţişa în balconul unei case, foarte departe de locul crimei.

S'a procedat apoi la mărirea clişeelor şi s'a descoperit un orologiu rămas nevăzut şi care arăta ora unu şi cincizeci şi opt de minute. Explozia avusese lor la ora două şi patru minute. Lui Muni i-ar fi fost cu neputinţă să ajungă în şase minute din balconul în care se afla, la locul atentatului. Era evident că Muni n'avea nici un amestec în acea crimă. Dar nici această dovadă, sdrobitoare aproape, n'a avut vre-o urmare.

Opinia publică din America s'a interesat mult de această afacere. S'a constituit o comisie de anchetă, care a isbutit să adune documente, dovedind până la evidenţă că martorul Mac Donald care acuzase pe Muni că l-a văzut în colţul străzii Stuart Street şi Market-Street, în momentul exploziei, fusese corupt de organizaţiile interesate să-l piardă pe socialist. Judecătorul şi juriul au declarat atunci în chip public, că-şi repudiază verdictul. Muni continuă totuşi să rămâe închis, împreună cu un prieten anume Billengs, acuzat de acelaş atentat.

Protestele se 'nmulţiau cu fiecare zi; se cerea dreptate pentru un nevinovat şi glasurile deveniau tot mai amenințătoare. Francklin A. Griffith, judecătorul care osândise pe Tom Muni, lua cuvântul la toate meetingurile de protestare, folosindu-se de toate mijloacele pe care le avea şi îndemna pe guvernatorul Californiei să repare greşeala făptuită. Trei guvernatori din California au fost destituiţi pe rând, dar Tom Muni e tot la închisoare.

Jos: *Un baston-revolver, utilizat de bandiţii americani.*

Dr.: *Uşa unei celule a vechei închisori din Los Angeles, deţinuţii — în majoritate politici, — şi-au inscris numele pe ea.*

SPOVEDANIA

Acum şase ani, un anume Smith a recunoscut pe patul de moarte că el e atentatorul din 1916, jurând că nici Tom Muni nici Billengs n'au luat parte la crimă.

MUNI RĂMANE INCHIS

In acest răstimp de paisprezece ani, Muni n'a cedat câtuşi de puţin din îndârjirea dreptăţii lui. Dimpotrivă, continuă să lupte cu vehemenţă, să fie reabilitat. Când Tom Muni mi-a strâns mâna, am simţit că mă aflam în faţa unui om hotărît şi ne'nduplecat.

— Ce vor dela mine? zice. Oare *eu* trebue să fac dovada că alţii au făptuit crima? E oare datoria *mea* să caut vinovaţii? Acuzatorii mei se ocupă acum de destăinuirea unui om decedat de şase ani şi se pregătesc să verifice dacă acea spovedanie se potriveşte sau nu. Ceeace poate să ţină încă ani de-a rândul.

Şi adaogă:

— Nu cer decât un lucru: anchetă judiciară nepărtinitoare. Am fost osândit la închisoare pe viaţă, fără să se dea cea mai mică atenţie tuturor dovezilor de nevinovăţie, aduse de mine şi prietenii mei. Dacă guvernatorul se lasă convins de această nevinovăţie (şi trebue să se **întâmple)** va fi silit să-mi **dea drumul.** Refuz categoric **graţierea, care ar** lăsa cea **mai mică umbră de îndoială** asupra nevinovăţiei mele. Sunt închis de treisprezece ani şi de-ar fi să mai stau treisprezece ani sau mai mult, nu voi înceta să cer toată dreptatea mea.

OSÂNDIŢII LA MOARTE

Am avut după aceea prilejul să stau de vorbă cu alt osândit: Mac Namarra care e închis de vre-o douăzeci de ani. Mac Namarra făcea parte din grupul acelor anarhişti, care în 1911 au aruncat în aer palatul *Times* din Los Angeles. Justiţia n'a avut nicio dovadă de vinovăţia lui atunci, şi n'are nici acum. Totuş stă închis. Deobicei osândiţilor după douăzeci de ani li se dă drumul. Ceeace nu este cazul lui Mac Namarra. Mi-a spus că de multe vreme slujeşte osândiţilor la moarte, cărora le aduce hrana.

— Câţi sunt acum aci, osândiţi la moarte?

— Şaisprezece inşi. In curând vor fi spânzuraţi câţiva din ei.

La New-York osândiţii sunt executaţi pe scaunul electric. California preferă ştreangul.

Am avut prilejul să văd închisoarea, cu deamănuntul. E construită pentru 2400 de osândiţi, dar adăposteşte acum 4300. Opinia publică se ocupă prea puţin de cauzele înmulţirii crimelor şi crede că „oamenii de jos" au fost şi vor fi totdeauna criminali; această idee mulţumeşte pe toată lumea. Americanul nu vrea să caute mai departe şi să ţină seama de situaţia economică a ţării, sau de şomajul în creştere.

Sunt în închisoarea aceasta inşi din toate rasele şi toate popoarele: albi, negri chinezi, indieni, greci, italieni, francezi, germani. Osândiţii locuesc câte doi în celule strâmte, cu grilaj de fier, luminate ziua şi noaptea cu electricitate. Pedeapsa cea mai teribilă şi îngrozitoare e fără îndoială încarcerarea în celule subterane unde aerul vine prin tuburi speciale şi unde omul cel mai robust nu poate rezista mai mult de câteva zile.

SPÂNZURĂTOAREA

Inainte de plecare inspectorul ne-a arătat celulele osândiţilor la moarte şi spânzurătoare. Cu douăzeci şi patru de ore înaintea execuţiei, osânditul e dus într'o încăpere specială sau mai bine zis într'un fel de colivie de lemn, pusă în mijlocul sălii, spre a fi mai uşor de supraveghiat. Această sală e supraveghiată zi şi noaptea de gardieni, cu menirea de-a împiedeca pe osândit să-şi facă seama şi să evite astfel pedeapsa oficială şi publică. Acum un an, un osândit a încercat să se sinucidă în ajunul execuţiei. A fost trimis la spital, s'a vindecat şi a fost spânzurat după ce restabilise complect.

Am văzut în aceeaş încăpere frângiile spânzurătorii. Erau vre-o douăzeci. Fiecare frânghie serveşte numai odată şi după slujba macabră, e arsă. Ca frânghia să ţină bine, i se fac şapte noduri, controlate foarte de aproape de călăul principal.

In colţul sălii un pian; mă adresai gardianului, întrebându-l la ce slujeşte. Mi-a răspuns:

— Sunt osândiţi la moarte care cer să fie executaţi cu muzică. Implinim totdeauna ultima dorinţă a osânditului. Nu e mult de când un osândit ne-a cerut chiar un jazz şi i s'a împlinit dorinţa numaidecât. Şi pe urmă, să-ţi spun drept, sunt şi mai bine hrăniţi decât noi. Câteva zile înaintea execuţiei, li se dau pui fripţi.

(Continuare în pag. 24)

SPOVEDANIA UNUI hingher

Cea mai frumoasă hinghierie din cuprinsul ţării se află la Braşov. Hingherul de aci e un personagiu cu un renume aproape epocal, prin rafinamentul şi subtilităţile meşteşugului, iar „instituţia" ce conduce conservată în menirea ei, de statute şi ordonanţe municipale, ca un patrimoniu indispensabil civilizaţiei.

Un cronicar ar putea scrie sugestive file de istorie despre bizara întreprindere şi înzestrarea ei dela Braşov, iar un jurist ar putea înlănţui în jurul metodelor practicate de hingher, o serie de teorii până la dreptul constituţional. In cumpăna aprecierii se pune mereu întrebarea, dacă procedeele din antichitate, — când animalele erau justiţiabile de sentinţă, — sunt inferioare sau superioare hingheriei de astăzi ?

Dar să trecem la aspectele pe care le oferă faimosul serviciu de ecarisaj dela Braşov.

ASALTUL ASUPRA UNUI CAINE CIOBĂNESC

Ultimul popas în existenţa bieţilor câini căzuţi pradă arcanului, se află într'un cartier obscur şi întortochiat, în care locuesc lăutari de mâna a treia, ghicitoare care îţi prezic viitorul pentru zece lei şi chivuţe arţăgoase, gata să-ţi despice capul cu bidinelele la prima încercare de tocmeală. In acest cadru, hingheria îşi are locul cel mai prielnic pentru menirea ei, iar hingherul se bucură de privilegiul unei obscurităţi, care în altă parte a oraşului poate n'ar fi posibilă.

Când am intrat în curte, am surprins întreprinderea hingherului, stăpânită de un sgomot asurzitor şi de agitaţia unor mâini slinoase, gata să degenereze în răzmeriţă.

— „Nene ăsta e al meu!"

— „Ba al meu, că acum bag briceagul în tine!"

Şi altercaţia aceasta dură aproape zece minute, ameninţările şi înjurăturile multiplicându-se până la încăerare. Ea se angajase între doui ucenici ai hingherului, copii de 13 ani, cari îşi disputau întâietatea pentru o execuţie grotescă.

Un biet câine ciobănesc, capturat în pribegia lui, într'una din mahalalele oraşului, îşi aştepta ora decapitării, iar cei doi copii antrenaţi la astfel de operaţii, se îmbrânceau acum să înhaţe animalul.

Arbitru în acest conflict al poftelor profesionale asmuţate asupra câinelui ciobănesc, era însuşi maestrul, căruia i se spune într'un limbaj de respectuoasă veneraţiune : „*Istvan bacsi*". De el depindea care dintre ucenici va sbura capul animalului captiv, iar din toată gâlceava ameninţătoare ce se angajase în jurul isprăvii, Istvan bacsi făcea un detaliu de amuzament pentru persoana sa.

Stând cu mâinile înfipte în beregata câinelui, maestrul aţâţa pe ucenici cu promisiuni vagi. Ii asigura de hotărîrea lui de şef al serviciului, când pe unul când pe altul, până când un moment de neatenţie înlesni animalului o scurtă evadare. Câinele smucindu-se din mâinile osoase ale hingherului, o luă la fugă prin curte, iar după el cei doi ucenici în goană disperată. Maestrul găsi că acum e momentul să împartă serios prada.

„Cine prinde dulăul, al lui să fie!"

Sus: Câinele lup care a fost eliberat de hingherul din Braşov, în urma intervenţiei autorului.

Cei doi „ajutori" ai lui Istvan Bacsi.
Sus: Cuştile câinilor in hingheria dela Braşov.

Uciderea animalului reveni de astădată primului ucenic, care după câteva sărituri agăţă din nou arcanul de gâtul câinelui. Apoi se săvârşi şi execuţia. Ucenicul se năpusti cu atâta furie cu un ciocan, încât capul animalului se prefăcu într'o piftie.

Asta a fost o execuţie instantane, cea mai amuzantă pentru membrii hingheriei. Ea se practică mai ales pentru „recalcitranţi", întreprinderea dela Braşov uzitând de un regim exagerat de închisoare. Când animalul dovedeşte docilitate şi resemnare în cele trei zile de graţie, cât stă în cuşca abatorului, el are privilegiul unei execuţii eroice — ca să vorbim în limbajul maestrului. Un glonte îi perforează craniul, sau inima, ţintite cu o exactitate matematică. Altfel semnele de nelinişte, luate drept acte de rebeliune împotriva sistemului celular, îi aduc sdrobirea craniului cu un ciocan masiv.

UN LUP CARE PLANGE

In acest timp curtea serviciului de ecarisaj era stăpânită de urlete disperate. Mirosul de sânge trezise instinctul de conservare al celorlalţi captivi, cari se sbăteau şi lătrau ca apucaţi de turbare.

In cuşcă se mai aflau încă o duzină de victime,

sortite la cele două feluri de execuție, după aprecierea maestrului. Intr'un colț se găsiau doi bulldogi, cari rodeau zăbrelele cu dinții, iar în șir după ei, câini aproape de toate rassele, prinși într'o razzie cu două zile înainte. Pânăla ora 12 mai erau încă în viață, hingherul așteptând conform regulamentului să se prezinte stăpânii pentru eliberare. Acesta este răgazul dela razzie și până la executarea sentinței. Dacă în trei zile proprietarii nu se prezintă cu patruzeci de lei pentru grațiere, câinii prinși cu arcanul sunt socotiți vagabonzi, fără tutelă și în consecință decapitați ca... indesirabili societății.

Din această duzină de animale inofensive făcea parte și un câine-lup, tânăr de doi ani. Un animal de-o frumusețe rară și care cerșia libertatea prin gesturi tragice. Cu ochii umezi, animalul își împreuna cele două labe din față, într'o rugă impresionantă, iar când cineva se apropia de el, își ducea botul până la lacătul cuștii și scotea două gemete surde.

De când a fost prins, de două zile jumătate, a refuzat să mănânce. In ultima noapte a încercat chiar o evadare, sgâriind mai bine de un centimetru scândura cotețului. Animalul acesta este de-o inteligență excepțională, ce trezește admirația hingherului însuși. De mult timp Istvan Bacsi, n'a mai avut în cușcă un câine care să-și înțeleagă destinul. De obicei după violența arcanului, ei turbează sau cad în resemnare, fără să-și mai poată recăpăta vioiciunea, chiar dacă sunt puși în libertate.

Or lupul, care prezenta un caz foarte interesant chiar pentru profesioniștii arcanului, se străduia să dea expresie unei suferințe, până la înălțimea sentimentelor umane. Când m'am apropiat de cușcă să-l fotografiez, lupul își ridică din nou labele pe gratia cotețului, incercând să se agațe cu ele, de burduful aparatului.

— Ce putem face Istvau bacsi, ca să scăpăm câinele ăsta ?

— Nimic. Nu pot să-l eliberez, dacă nu se prezintă stăpânul lui adevărat.

— Alt mijloc nu mai există ?

— Nu !

— Am găsit totuș unul. Să-l faci scăpat.

Maestrul zâmbi puțin mefistofelic și consimți în cele din urmă la eliberare. Ținu însă să accentueze că este un caz unic, când trece peste conștiința lui profesională.

Lupul eliberat din cușcă, drept mulțumire, sări de câteva ori în brațele mele și ale maestrului. Il hrănirăm apoi cu niște rămășițe de piftie, iar după alte câteva minute era din nou hoinar pe străzile orașului.

SPOVEDANIE PROFESIONALĂ

După acest act de clemență, Istvan bacsi trecu la o sumară spovedanie din cariera lui plină de experiențe și generozitate, pe câmpul execuțiilor.

— Cunosc câinii domnule, mai bine decât pe mine. Mă uit odată cum mișcă din urechi și știu câți ani are. Apoi trec numai odată degetul pe ferăstrăul dinților și îți spun imediat cu ce l-a hrănit stăpânul.

Cei mai tari și mai sănătoși dinți îi au ‚ciobăneștii". Și ghici dece? Se hrănesc numai cu oase și ăstea fac măselele late cât o bucată de zahăr. Ceilalți, cari mănâncă carne moale și lapte, au dinții frumoși dar slabi de tot. Dă-le d-ta un os de bivol și vei vedea că-și tocesc colții ca o cărămidă.

Zău nu-mi place de loc să am de lucru cu javre domnești. Când i-ai prins odată cu arcanul, nu mai fac nici un ban. Or fi ei deștepți, dar nu sunt de ispravă. Să vezi în schimb „ciobăneștii".

Poți face din ei ce vrei. Cât îi vezi câte odată de jegoși, pe atât sunt de cuminți și folositori. Acești dulăi învață să păzească, ca la școală.

Uite vezi câinele cel de colo — și Istvan bacsi îmi arată un veritabil ciobănesc, aproape cât un vițel.

Ce crezi d-ta că știe să facă. Păzește d-le o fabrică de slănină, cum n'ar păzi-o patru oameni.

Stăpânul lui urcă zilnic câteva sute de slănini într'o curte aproape pustie și din care poate n'ar mai rămânea nici jumătate, după asaltul pisicilor și al țiganilor din cartier. Or dulăul dă raită slăninilor toată ziua și toată noaptea și vai de cel care s'ar apropia de fabrică. ‚Ciobănescul" face slănină din el, d-le. E un câine de nepreţuit și e mai credincios decât cea mai de treabă slugă.

L-au prins alaltăeri ucenicii, aproape de curtea fabricii, dar îl dau înapoi. Ar fi păcat să-l las terciut de haimanalele astea.

Ei, acum te las domnule. Am câteva hoituri de spintecat. Ziua bună!"

Maestrul se despărți, asigurându-mă de pe pragul casei de toată solicitudinea lui, în cazul când voi mai avea un captiv de eliberat.

V. MUNTEANU

Averi fără stăpâni

Scoțianul Wiliam Dalsen a aflat printr'o coincidență ciudată despre averea lui. Emigrase în Africa de Sud, la sfârșitul secolului al 19-lea, dar nu-și găsise norocul acolo. Timp de trei decenii dusese viața unui vagabond și muncitor de ocazie. Odată tocmai se pregătea să gătească mâncare la malul unui râu, împreună cu niște tovarăși de suferință. Aruncă un jurnal, în focul care avea să-i încălzească mâncarea și în aceeaș clipă ochii îi căzură pe numele său, publicat în gazeta pe jumătate mistuită de flăcări. Era apelul unui notar, care ținea la dispoziția lui suma de 80 mii lire sterline, moștenite dela o rudă.

Nu întotdeauna însă moștenitorii află la timp despre averea și norocul ce-i așteaptă. Așa de pildă a murit în 1909 irlandezul Hilary Rolke, care câștigase la Chicago suma de 15 milioane dolari. Timp de două decenii, avocații au căutat zadarnic să dea peste moștenitorul acestei sume. In cele din urmă, în 1928, a fost internat într'un spital din Dublin un fost negustor ambulant, istovit de mizerii și lipsuri. Numele său era Jack Rolke. O soră de caritate își aminti de povestea milionarului decedat cu acelaș nume, care fusese publicată în toate ziarele. S'a stabilit că într'adevăr bolnavul era fratele defunctului, singurul în drept să moșteneaoscă averea de milioane. Nenorocitul a murit de pe urma vieții de mizerie, înainte de a fi putut profita de averea lui considerabilă.

MARTORI DE OCAZIE

St.: *Moş Ioniţă, măturător în grădina Sf. Gheorghe, face şi pe martorul de ocazie.* Dr.: *In faţa Oficiului de Stare Civilă.*

SUNT evenimente în care trebue să se concentreze toată splendoarea vieţii. Unul din acestea este desigur căsătoria. E un freamăt al întregii făpturi, numai gândul înfrăţirii pentru totdeauna a două suflete.

Sublimele clipe de exaltare făurite de capriciile poznaşe ale visului, nu pot intra în domeniul realităţii. Aci totul e arid lucrat, după un grotesc calapod al chibzuielilor. Dorinţele cele mai aprinse se izbesc piept în piept cu desiluziile, iar năzuinţa de contopire trupească şi sufletească cu o altă fiinţă, trebue să te mulţumeşti s'o vezi realizată într'o operă de artă.

Gândurile de mai sus sunt naive, comune. Ne strecurăm cu toţii resemnaţi prin viaţă, nedându-ne silinţa să prindem substratul elementului comic, contopit cu o bună doză de gravitate. Numai câţiva paşi faci spre centru şi te-ai şi izbit de eşafodajul şubred al cherestelei, ornată cu simandicoase legi.

Nevoile te-au aruncat într'o dimineaţă prin preajma oficiului stării civile. Vezi o sumă de indivizi foind pe lângă ziduri, sau dând târcoale prin sala de aşteptare. Iţi închipui că sunt veniţi cu anume treburi, când intră deadreptul în vorbă cu oricine. chestionându-i asupra scopului ce-l urmăreşte.

— „Mă rog, cu ce ocazie pe la noi? Aveţi nevoe de martori pentru extractul de naştere. în vederea căsătoriei?"

— „Cum ai ghicit? Imi lipseşte tocmai aşa ceva".

— „Să mergem atunci la domnul şef. Ce vârstă doriţi să puneţi în act?"

Ii indic un număr de ani. Martorul de ocazie prinde să închege pe dată un soi de socoteală, apoi când crede că s'a lămurit, începe explicaţia.

— „Spuneţi că sunteţi din provincie şi că din lipsă de mijloace nu vă puteţi duce până acolo !"

Omul meu se şi repezi să caute pe un al doilea tovarăş de meserie, când îi rupsei brusc elanul.

— „Lasă, mai e timp, astăzi am venit doar în cercetare....".

Mai încolo altul mă ajunge din urmă:

— „Aveţi nevoe de vreun martor pentru vre-un proces la tribunal?"

— „Bine, dar d-ta nu şti cum s'a petrecut cazul".

— „Ce are aface, n'aveţi avocat? Mă învaţă el ce să spun".

— „Dar trebue să juri. Nu ţi-e teamă?"

Bărbatul cu care vorbesc schiţează cu braţul un gest de batjocură.

— „Jur c'am stat de vorbă şi cu naiba, pentru câţiva poli. Cât despre teamă, am văzut eu multe pentru care cel de sus nu s'a gândit să dea vreo răsplată".

— „Iese ceva câştig din micile afaceri de pe aici?"

— „Slab de tot".

— „Ce meserie aveai înainte?"

— „Birjar".

— „Şi ce-ai făcut cu caii, cu trăsura?..."

— „S'au dus".

Omul devine deodată din cale afară de mâhnit. Ghicesc că nu-i e deloc plăcut să agaţe pe toţi necunoscuţii, oferindu-le serviciile lui, care constau într'o mărturie mincinoasă. Din toată truda, abia dacă-şi scoate de o pâine şi pentru plata culcuşului. Hainele subţiri, peticite, prevestesc o iarnă chinuitoare. Il las rezemat de zid, cu ochii scrutând roată, doar i-o cădea în mână veritabilul, seriosul client.

In sala de aşteptare alţi indivizi te iau în primire printre ei, un bătrânel înfofolit într'un palton gros. E un fost pensionar şi cum nu mai are cu ce

St.: *Insistenţele unui „martor" după respingerea ofertei.* Jos:

— *„Astăzi n'am avut decât patru clienţi.*

să-şi ocupe vremea, iar venitul îi e pe sponci, face ce poate. Acum îl vezi martor la o cununie, peste un sfert de ceas la un botez, iar peste alt sfert, la încheerea actelor unui deces.

E o nostimadă demnă de un condei caragialesc, o epocă bogată în nunţi. Martorii de ocazie i-au luat în primire încă din ziua când au venit să-şi depună actele şi acum îi aşează pe căprării, dându-le indicaţiile necesare. In învălmăşeală schimbă perechile şi prostimea se lasă mişcată ca o turmă, până ce lucrurile ce lămuresc în faţa autorităţii. Vasilica Marin stă sfioasă lângă un necunoscut, pândind din când în când cu ochii speriaţi, hât departe, spre coada grupului. Nu vorbeşte, crezând că aşa au să sfârşească lucrurile cu bine şi când cei doi tovarăşi trebue să-şi dea consimţimântul, se constată toată harababura.

S'a dus într'o vreme o luptă dârză contra acestei meserii caraghioase, dar stârpirea indivizilor care o practică n'a fost cu putinţă. Răul îşi are rădăcina în cei cari îi sus- ţin.

Câţi părinţi ai căror odrasle numără un şir bogat de primăveri, nu pleacă în căutarea acestor triste personagii, când au pus mâna pe vreun fante, care trebue indus în eroare asupra vârstei logodnicei? Câte făpturi, sub apăsarea unei culpe oarecare, nu recurg la mărturii achiziţionate cu atâta uşurinţă, în schimbul unei sume derizorii?

Vina toată stă în spinarea autorităţilor, cari cunoscând anumite situaţii, le tolerează cu cel mai condamnabil orientalism. Trebue să se ceară cu insistenţă o curăţire a terenului, cel puţin pentru un aparent prestigiu.

MARGARETA NICOLAU

Concursul de perspicacitate

Cupon No. 2

Intr'o închisoare americană

(Urmare din pag. 20-a

Am intrat în colivie; pe masă citesc două iscălituri: John Mellon şi French Lepire. Au fost spânzuraţi amândoi, acum câteva luni. Unul a ucis un agent de poliţie, celălalt şi-a omorît soţia.

Inspectorul mi-a spus că osânditul care vine la rând la spânzurătoare, e un băiat de nouăsprezece ani: Edward Guickman.

Colivia e despărţită de încăperea spaţioasă în care se află spânzurătoarea, de o uşă glisantă şi apoi de treisprezece trepte în jos. Cu un sfert de oră înaintea execuţiei, condamnatului i se leagă braţele de trup, cu ajutorul unei curele. In faţa spânzurătorii i se leagă picioarele la fel, ca să nu se sbată în timpul execuţiei. I se mai leagă de spate o scândură neagră, lată de 16 centimetri, care să ţină trupul drept, evitându-se astfel convulsiile prealabile. La dreapta şi la stânga spânzurătorii se află şase scaune, câte trei de fiecare parte, pentru funcţionarii Statului. De 'ndată ce osânditul se apropie de spânzurătoare, i se acoperă repede capul cu'n sac negru şi călăul principal îi pune fulgerător ochiul frânghiei de gât. Pe o masă din apropiere se află trei sfori destul de rezistente, din care una e legată de frânghia prevăzută cu o giulea de fier.

O mişcare scurtă a mânii şi placa de fier pe care se află osânditul alunecă într'o parte. Osânditul cade în vid, cu ştreangul la gât. Lângă cele trei sfori stau în picioare trei inspectori cari le tae la porunca directorului închisorii. Inspectorii nu ştiu niciodată care din ei a tăiat sfoara mortală.

Inspectorul care mă 'ntovărăşeşte mi-a povestit că a fost de faţă la mai multe execuţii.

— Cum se poartă osândiţii la moarte, înainte de execuţie?

— Destul de bine, cei mai mulţi. Puţini din ei îşi pierd cunoştinţa. Mai toţi scoboară cele treisprezece trepte fatale, într'o stare de nepăsare desăvârşită.

— Moartea prin ştreang e imediată?

— Ştreangul e fără îndoială mijlocul cel mai bun de execuţie. E mult mai uman decât scaunul electric. Vertebrele gâtului se rup numaidecât, dar convulsiile ţin totuş un sfert de oră cel puţin. De-aceia legăm braţele şi picioarele osânditului. Din fericire el nu mai simte convulsiile, care sunt de natură automată.

Trecem prin faţa celulelor unor osândiţi la moarte. Aproape toate celulele sunt împodobite cu câte o glastră de flori. Unul din osândiţi ne salută cu capul, altul râde cu hohote, când vede că ne oprim în faţa lui.

O glastră cu flori, pui fripţi şi execuţie cu muzică...

Un peisagiu fermecător, scăldat în azur, se desfăşură înapoia închisorii.

W.

Concursul nostru de perspicacitate Nr. 2

In numărul nostru trecut am anunţat începerea unor concursuri de perspicacitate, în număr de zece, dotate cu premii, în valoare de 10.000 lei.

Publicăm mai sus al doilea concurs din serie:

Frizerul Forficică era foarte ocupat cu tunderea unui client stabil, care pentru omorîrea timpului citia ziarul „Dimineaţa".

La un moment dat intră în frizerie un alt client, care când se apropie de scaunul pe care şedea primul, se sperie atât de grozav, încât pălăria îi sbură de pe cap, iar umbrela îi căzu din mână.

Ce a văzut al doilea client la primul, care să legitimeze spaima sa?

Răspunsurile la întreaga serie se primesc împreună, până la 15 Decembrie. Premiile oferite sunt următoarele:

Premiul I . . . 5.000.— lei
Premiul II . . . 2.000.— „
Premiul III . . 1.000.— „

Premiul IV—V câte un abonament pe un an la revista „Realitatea Ilustrată".

Premiul VI—VII un abonament pe şase luni la revista „Realitatea Ilustrată".

Premiul VIII—IX—X un abonament pe trei luni la revista „Realitatea Ilustrată".

Vor fi premiate soluţiile cele mai bune, în ordine. Intre soluţii egal de bune, hotărîsc sorţii.

Cetăţi şi turnuri din Ardeal

ORAŞELE ardeleneşti păstrează aproape toate, urmele cetăţilor medievale, în jurul cărora s'au desvoltat. Braşovul, Hunedoara, Sighişoara, Alba Iulia — toate au o „cetate" a lor, cu ziduri în ruină şi porţi străvechi.

Cetatea Alba Iulia este una dintre cele mai interesante din Ardeal. O pantă duce la prima poartă, un monument masiv, în spatele căreia se ridică o colină verde.

Treci pe sub una din cele trei arcade, apoi dealungul zidurilor de apărare, groase, cu lucarne înguste, ce domină toată valea.

Mai sus dai de a doua poartă, mai masivă, aproape o cetăţue, ea însăşi.

Porţile propriu zise sunt din stejar ferecat; alte uşi, sub gangul principal, duc în turnul porţii. Una din aceste uşi de fer, care are o mică ferestruică cu zăbrele, e uşa dela temniţa unde au fost închişi Horia, Cloşca şi Crişan, eroii revoluţiei din 1784.

Marea poartă, zisă „poarta de sus a cetăţii", monumentul acesta sumbru, are cu totul alt aspect, dacă e privit dinspre interiorul cetăţii. Intr'adevăr, de acolo liniile lui se afinează, fresce chinuite sunt basoreliefate, cariatide masculine susţin partea de sus a monumentului, iar pe acoperiş se ridică statui a căror înfăţişare artistică, nu te fac câtuş de puţin să bănueşti că dedesupt se află una dintre cele mai fioroase temniţe din Ardeal.

Dacă sui pe panta colinei, prin dosul porţii, ajungi pe alei îngrijite ca de grădină publică deasupra acestui sinistru edificiu. Un grilaj de fer împrejmueşte această parte de sus a porţii; pe portiţa grilajului stă scris cu litere de fer: „Horia, Cloşca şi Crişan".

Suntem pe un fel de terasă, ce domină vederea spre interiorul cetăţii. E acoperişul marei porţi.

In partea din faţă se ridică un fel de cub masiv de granit, ca un cavou.

Deasupra lui se află statuia echestră a unui craiu unguresc. Un salcâm a crescut alături, ca într'un cimitir.

Cavoul acesta masiv, cu ziduri de câţiva metri grosime, are o portiţă, o deschizătură scundă, lângă care s'a construit o bancă de lemn. E uşa de fier, pe unde au fost svârliţi în celula din acest turn, Horia, Cloşca şi Crişan. In păretele din faţă, se deschid două lucarne foarte mici, singurele ferestruici pe unde pătrund două fire de lumină, ce nu reuşesc să lumineze încăperea, în care domneşte un întuneric gros şi un miros de vechime şi de putregaiu jilav. In acest întuneric înfiorător, au fost ţinuţi cei trei eroi ai Ardealului şi acolo au fost traşi pe roată.

Cobori din acest turn, cu o emoţie ciudată în suflet, ca o apăsare a vremurilor trecute.

Urcăm spre a treia poartă. Suntem în inima cetăţii de odinioară. Azi, s'au instalat în clădirile masive, — peste care timpul a trecut fără să le poată măcina, depozite militare, regimente, un cerc militar, lângă crenelele medievale, pe care s'au înălţat liane de flori violete, se ridică o antenă de radio, şi un un hautparleur difuzează în parcul cu ghirlande albastre, pe arcade albe, din lemn de mesteacăn, un tango dintr'un film sonor...

Sus, s'a ridicat Biserica Neamului, unde s'au încoronat Regele Ferdinand şi Regina Maria. Intr'o aripă a pridvoarelor, se află un muzeu al Unirii, cu relicve ce amintesc vremurile de sbucium ale lui Horia. Din pridvorul în stil românesc, de o arhitectură masivă şi elegantă, privim în amurg campanila bisericii romano-catolice; două stiluri, stilul românesc în faţa stilului de catedrale occidentale, ce domină în Ardeal...

Iar în fund, a treia, poartă a cetăţii, care s'a numit cetatea Mihai Viteazul. O singură arcadă, între două cariatide cu barbă, printre trofee reliefate în zid. Deasupra, pajura bicefală...

Şi pătrundem în ultima curte, — o cazarmă oarecare...

Iar departe, dincolo de zidurile cetăţii, se întinde câmpul infinit, pe care adinioară au galopat hoarde sălbatece şi au defilat în faţa crailor ungureşti, armii în armuri de metal...

S. V.

1) Poarta a treia a cetăţii. 2) Prima poartă văzută din afara cetăţii. 3) Poarta a doua.

4) Statuia echestră de pe poarta a doua. 5) Intrarea în temniţa lui Horia, Cloşca şi Crişan. 6) Prima poartă văzută dinăuntrul cetăţii.

NIC. CONSTANTIN

desghețarea polului nord

o dramă între pol și equator

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

In urma unui accident de automobil, puternicul financiar Forb se îndrăgostește de soția inginerului Smith. Pentru a putea fi în apropierea ei, se interesează de planurile inginerului Smith și cu ajutorul finanței, începe realizarea proectului fantastic, desghețarea Polului Nord.

Concomitent cu lucrările la Pol și cu descoperirea unor importante zăcăminte de cărbuni și aur, acțiunile vechilor societăți miniere scad vertiginos.

* * *

Acțiunile miniere erau oferite pretutindeni, iar cumpărători erau din ce în ce mai puțini.

Dacă zguduitura a fost ceva mai mică, faptul s'a datorat numai scepticismului european, în acceptarea rezultatelor americane. Ei nu credeau în această senzațională descoperire și nădăjduiau că inginerul Smithson nu va putea înainta mult mai departe, cu aparatele sale. Credeau că în cele din urmă nu va fi posibil să se mențină temperatura ridicată, care să permită începerea lucrărilor de săpare. Afară de aceasta, se pare că și lucrările întreprinse la pol cereau foarte mulți bani și astfel s'ar fi putut ca în cele din urmă, afacerea să nu mai prezinte rentabilitate.

Viața în ținuturile arctice, era destul de grea.

Lucrătorii — cari toți erau ocupați, fie în uzinele de desghețare, dar mai ales cu lucrările de îndiguire a torentelor de ghiață topită, care se formau, și cu săpăturile miniere — trăiau în colonii. Impreună cu dânșii se stabiliseră comercianți, restauratori, artiști de baruri și încet-încet aceste colonii tindeau să devină mici orășele. Prin înaintarea operațiunilor de desghețare și aceste colonii se strămutau. dar pe urma lor continuau să rămână stațiuni de cale ferată, și personalul necesar uzinelor de desghețare. Unii lucrători își aduseseră soțiile și foarte curând s'a găsit rentabilitate în cultivarea pământului — micșorându-se astfel costul traiului, în aceste ținuturi depărtate.

La început, coloana era urmărită de un tren cu linie îngustă, dar după câteva luni, calea ferată normală fusese așezată până la New Orange Blossom. In fiecare zi sosiau și plecau două trenuri.

Numărul total al muncitorilor și coloniștilor, era de 15.000. In fiecare stațiune, colonii se supuneau autorității unui șerif, ales dintre dânșii, iar guvernul canadian pusese la dispoziție un detașament de soldați, pentru menținerea ordinei. Autoritatea de judecată era formată, deocamdată, dintr'un consiliu al uzinelor. In fața acestui consiliu veniau toate litigiile dintre muncitori și lui i se adresau plângerile coloniștilor.

Din ce în ce sporia numărul populației din ținuturile desghețate. Puterea colectivității care lucrează în aceeași direcție, este uriașe. In slujba aceluiaș scop, conduși de un om energic și capabil, un grup de oameni punea stăpânire asupra unor ținuturi sălbatece, cucerind bucată cu bucată pământul, pe care natura — ca să și-l păstreze virgin — îl îmbrăcase într'o mantie de ghiață.

Pământul cucerit urma să rămână în posesia societății S. I. T. E. R., Statele Unite obligându-se să plătească Canadei — în schimbul suzeranității asupra acestor terenuri — o despăgubire.

In luna Octombrie cucerise din ținutul Arctic, peste o mie de klm. pătrați. Nu era prea mult, dar lucrările înaintau tot mai bine și se îndreptau în părțile unde se constatase că se află cele mai mari zăcăminte miniere și unde exploatația era mai ușoară.

VI

Familia Budington

In cea mai înaintată stațiune a societății S. I. T. E. R. în casa cu numărul 38, locuia familia Budington.

Jack Budington era un om cam de 40 ani, mare, puternic, cu jumătate din urechea stângă tăiată, ceeace-i dădea o înfățișare impresionantă, — accentuată încă de particularitatea ochilor, dintre care unul era de o culoare și celălalt de alta. Se căsătorise puțină vreme înainte de a se angaja la S. I. T. E. R. și soția lui Clarence, o femee tânără, cu trăsături frapant de fine la o fată din popor mlădioasă ca o trestie, cu părul roșcat, pleoape grele pe ochi tăiați în migdală, cu un oval al feții perfect, cu două urechi mici și o gură fără cusur, fusese silită de bărbatu-său care o temea, să-l urmeze în aceste ținuturi depărtate.

Silver-Beach se numia stațiunea aceasta a societății S. I. T. E. R. In cele două sute de case, locuiau în totul cam vreo 1.300 de oameni: 900 bărbați și maximum 400 de femei. Această disproporție dintre numărul bărbaților și cel al femeilor, era explicabilă în acest post înaintat, dar totodată era pricina unei rivalități permanente între reprezentanții sexului tare.

Cam prin luna Septembrie a acelui an, în barul din Silver Beach s'a produs un scandal sângeros. Trei oameni au fost uciși și printre aceștia și Jack Budington.

Cel puțin odată pe săptămână. Budington se îmbăta până cădea jos, în barul „Soarele polar".

Aici își pierdea el aproape tot ce câștiga, fie pe băutură, fie la jocul de cărți.

Teritoriul fiind în Canada, nu exista prohibiție, și se găsiau chiar mulți americani excentrici, cari din New-York sau din Chicago, veniau până în ținuturile arctice, în stațiunile societății S. I. T. E. R., pentru ca odată cu vizitarea lucrărilor curioase, să scape de rigorile prohibițiunei.

Dat fiind numărul mic de femei, e ușor de imaginat că frumoasa Clarence Budington avea mulți adoratori. Și dacă aceștia nu deveniau prea îndrăzneți, era numai teama pe care o aveau de puternicul soț al femeii.

In seara acea, Jack Budington, a jucat cărți dela 2 după amiază, cu Ralph Owen. Acest Ralph era supraveghetor la unul din aparatele receptoare ale energiei radiate și se dovedise ca un mecanic destoinic. Dânsul era însă și cel mai credincios dintre adoratorii frumoasei Clarence.

Spre a putea fi cât mai mult în apropierea celei pe care o îndrăgise, arăta multă prietenie lui Jack.

Ralph Owen era un om cumpătat, scurt la vorbă și foarte calculat. Era simpatic ca înfățișare, și singură o cută între ochi, îi dădea un aspect mai dur.

Cei doi amici jucau „Pinockle" — un joc american — și Jack Budington pierdea mereu. Cu o mânie conținută, înfierbântat de patima jocului, dânsul, la fiecare lovitură potrivnică, dădea pe gât paharul de whisky.

— „O sută de dolari" spuse Jack, după șase ore de joc nenorocos, și după ce pierduse peste 600 de dolari.

— „Fie și o sută!" admise calm Ralph, și jocul continuă în tăcerea de mormânt a celor cari se adunaseră roată și priviau la cei doi adversari.

In bar se găsiau vreo zece inși.

In afară de cei doi jucători mai erau de față, frații Warrens, bătrânul Meldon, paznicul postului numărul 4, William Carr, Rogger Star, maestru, care lucra la îndiguire, Fred Roberts, care venise în Silver Beach, ca de aci să pornească la vânătoare de animale cu blănuri. El nu avea nimic deaface cu societatea S. I. T. E. R. Se mai aflau în localul barmann-ul și chelnerul, un infirm.

Toți oaspeții — în afară de Meldon — făcuseră roată, în jurul celor doi jucători. Nimeni nu văzuse încă un joc atât de mare și atât de inverșunat. Pe la orele 11 noaptea, Budington pierdea peste 1000 de dolari. Era mult mai mult decât tot ce poseda.

Congestionat la față, cu ochii aprinși, dânsul spuse:

— „Ascultă, Ralph, știu că dai târcoale nevestei-mi și că ți-ar face mare plăcere să crăp mai repede, ca să ți-o las ție. Mi se pare că și muierii — — lua-o-ar dracul — i-ar face plăcere să mă curăț. Vreau să ne'mpăcăm. Am pierdut până acum o avere. Jucăm o ultimă partidă și miza mea să fie Clarence. Dacă pierd, iți iei femeea, dacă voiu câștiga, îmi dai îndărăt tot ce-am pierdut".

— „Să se aducă alte cărți!"

Privitorii se strânseră în jurul mesii, tăcuți și atenți. Li se oferia un joc nou și pasionant.

Barul era slab luminat, de becurile colorate ale lămpii suspendate în plafon; mesele acoperite cu plăci de marmoră neagră, se aflau împrăștiate neregulat, în fața tejghelei nichelate și cum stăteau văduvite de scaunele ce fuseseră deplasate, în jurul jucătorilor, stricau armonia încăperii.

Pe tejghea, recipiente mari de nichel, pentru cafea, limonadă, și icecream; înapoia ei un raft cu tot soiul de băuturi și robinete pentru bere.

Câteva scaune înalte așteptau, neocupate, clienții grăbiți.

Intr'un colț, un patefon mare, automat, cu 24 de cântece: amatorul introducea o monedă de nichel și aparatul începea să funcționeze cântând placa dorită.

— „Accept propunerea — răspunse Ralph și bătând în masă cu inelul gros pe care-l purta pe deget, repetă:

— „Ei, chelner, alte cărți aici!

Cu capul sprijinit în podul palmei și cotul pe masă, chelnerul dormia cu răsuflarea regulată: respira pe nas și expira pe gură, iar buzele deschizându-se ritmic, lăsau drum aerului cu un sgomot ușor: puf, puf!

La chemarea brutală, el tresări speriat sculându-se buimac, se îndreptă spre tejghea, să caute alte cărți.

Probabil că era adormit încă, deoarece oferind lui Budington pachetul, lăsă cărțile să cadă jos. Budington s'a aplecat repede sub masă și singur Warrens cel mic a văzut — cu uimire — cum Jack, fulgerător de repede, înlocuiește cărțile de jos, cu alt pachet scos din carâmbul cismei, trecând pe unele în locul celorlalte. N'a zis nimic deocamdată, dar a hotărît, în gând, să urmărească jocul lui Jack.

Intr'adevăr, acesta câștiga mereu. Și partida ar fi rămas a lui, dacă la ultimul joc, Warrens n'ar fi pus mâna pe cărți:

— „Ralph, Jack joacă cu cărți măsluite: uite, sunt doi valeți de pică în pachet, a înlocuit cărțile..."

Nu și-a terminat fraza: cu un pumn zdravăn, Budington a trimis pe acuzator în celălalt capăt al odăii, de și-a spart capul, de colțul unei mese. Warrens cel mic încercă să se ridice, a făcut doi pași, a alunecat însă și s'a întins jos în nesimțire. Când fratele său a văzut sângele care curgea din rană, a scos revolverul și a tras un foc asupra lui Budington. Dar glontele nu și-a atins ținta, căci mai iute ca fulgerul, Jack s'a repezit la Warrens, i-a sucit, cu mâna stângă brațul care ținea arma, iar cu dreapta i-a implântat un cuțit în beregată.

Și cel de al doilea Warrens s'a prăbușit — cu un horcăit — la pământ. Glonțul lui, a nimerit pe undeva în tavan.

Ralph Owen, William Carr și Starr, s'au aruncat toți trei asupra lui Budington. Dar, Jack era vânjos și desigur nici zece oameni nu l-ar fi putut doborî. El ar fi fost învingătorul, dacă în timp ce dădea lupta, vânătorul n'ar fi țintit — dela distanță — n'ar fi tras asupra lui. Budington, lovit în cap, a căzut mort.

Atunci, cineva a stins lumina și când s'a reaprins, în afară de cele trei trupuri cari zăceau pe jos, nu se mai afla în bar decât barmann-ul, chelnerul și paznicul Meldon, care încă nu se dumirise bine asupra celor întâmplate.

Warrens cel mic a mai trăit o zi și apoi a murit și el, căci la postul acesta înaintat nu era spital și rana lui s'a infectat. Pe ceilalți doi, poliția i-a găsit morți.

Vânătorul a dispărut din regiune, iar inginerul Shmithson anchetând crima, împreună cu șeriful ținutului, a hotărât să dea un exemplu întregii colonii, îndepărtând pe toți acei cari au participat la scandalul sângeros din bar.

Ralph Owen a trebuit deci să-și părăsească și el slujba.

* * *

Ralph a trăit câtva timp — împreună cu Clarence — în New-North-End, dar apoi, după ce într'o bună zi femeea l-a părăsit, a plecat la New-York. Și astfel, s'a terminat scandalul din Silver-Beach.

CAPITOLUL VII

Un accident tragic

Lucrările de desghețare a ținuturilor arctice începuseră de câteva luni de zile și interesul cu care publicul urmăria aceste lucrări nu scăzuse de fel, pe deoparte acțiunile miniere, al căror curs din ce în ce mai scăzut, preocupa întreaga lume financiară și pe cei cari își plasaseră economiile în asemenea acțiuni, pe de alta, posibilitățile de lucru care se iviau, determinau pe oameni să se intereseze de lucrările făcute.

(Va urma)

Humor

Sus: ECONOMII!

— „Stai băiatule, nu trage, că deschid indată fereastra! Vezi că-i din cel mai scump cristal, 1/10—1/20 m."

SE VORBEŞTE DE BEETHOVEN.

Mitică: — *Cine a fost Beethoven?*
Mama: — *Un muzicant.*
A doua zi, Mitică se repede la mamă-sa strigând:
— *Mamă, afară stă un Beethoven şi învârteşte la flaşnetă.*

● ● ●

MOTIV DE SINUCIDERE.

Un sergent surprinde pe un individ în momentul când vrea să se spânzure.
— Ce faci aici?
— Mă pregăteam să mă spânzur, pentruca în ultimul moment, să-mi apară toată viaţa în faţa ochilor.
— Dece?
— Astfel cred că voiu reuşi să-mi amintesc ce-am făcut cu umbrela.

INTRE DENTIŞTI:
— „Soţia mea are un abces".
— „Dar d-ta ce ai că ţi s'a umflat falca? Te-ai infectat dela dânsa?"
— „Nu, am încercat numai să-i tratez măseaua".

Sus: DATORIA.

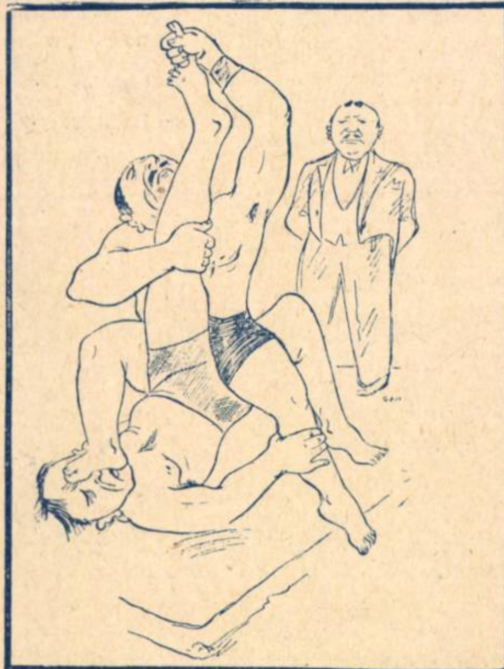
— „Dece mă amendezi domnule agent, că doar am mers cu viteza reglementară?"
— „Cum vrei să-mi fac altfel datoria?! Celora cari aleargă prea repede, doar nu le pot nota numărul".

LA HOTEL.

— „Deschideţi... ştiu că sunteţi acasă... ghetele dv. sunt la uşă".
O voce: — „Am plecat în şoşoni!"

CONVENŢIONAL

Marc Twain făcu într'o zi un compliment unei doamne:
— *Cât sunteţi de frumoasă şi încântătoare, doamnă!*
— *Este foarte regretabil că nu pot spune la fel, zise d-na ironic.*
La care Marc Twain răspunse:
— *Faceţi ca mine, doamnă, minţiţi!*

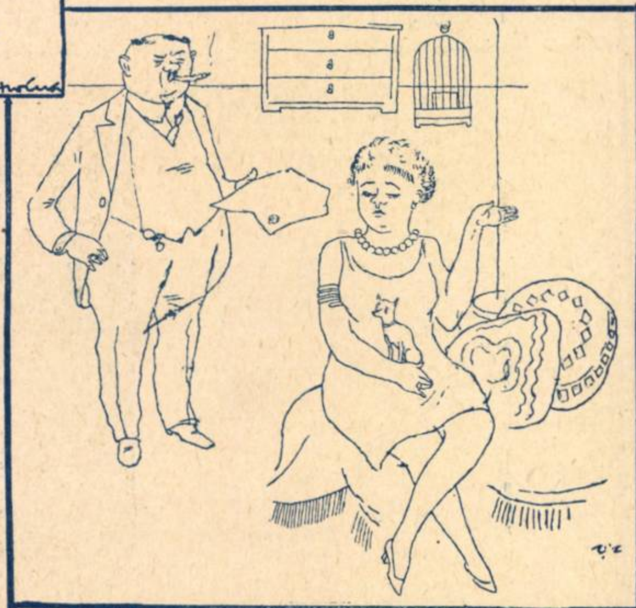

Sus: ARBITRUL.

— „Mai încet domnilor, publicul vrea să vadă ceva mai mult!"

Jos: IMPOSIBIL.

— „Doctore dragă, singura mea grije este, să nu fiu înmormântat de viu".
— „Dacă te tratez eu, asta nu se poate întâmpla".

SUS:

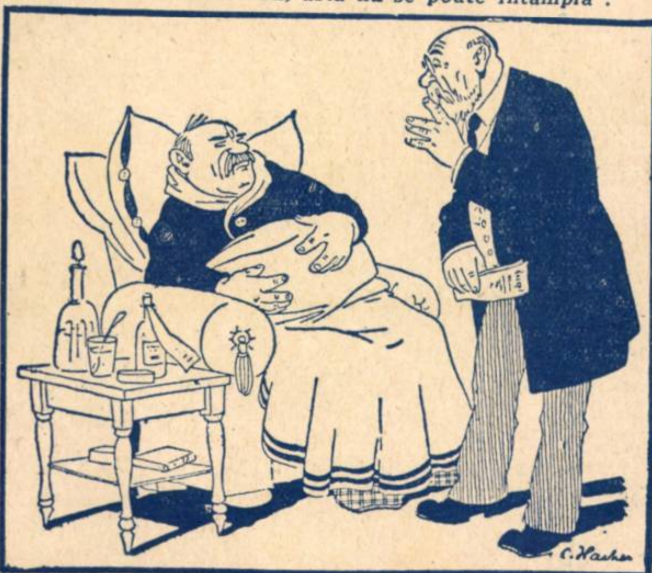
Soţul: — *Incă un proces cu vecinul, din cauza gurii tale neastâmpărate".*
Soţia: — *Doamne, Dumnezeule! şi eu care n'am nici o toaletă nouă!"*

Jos: FILM SONOR.

— „Şi totuş voi face cinema. Am să-mi iau un pseudonim.
— „Incearcă numai şi să vezi cum vă împuşc pe amândoi".

Jos: IN FUTURUM.

— „Aş vrea să am o pereche de lebede!"
— „Ca s'o ducă bine nu ne mai trebue decât un lac, un parc şi apoi.... castelul".

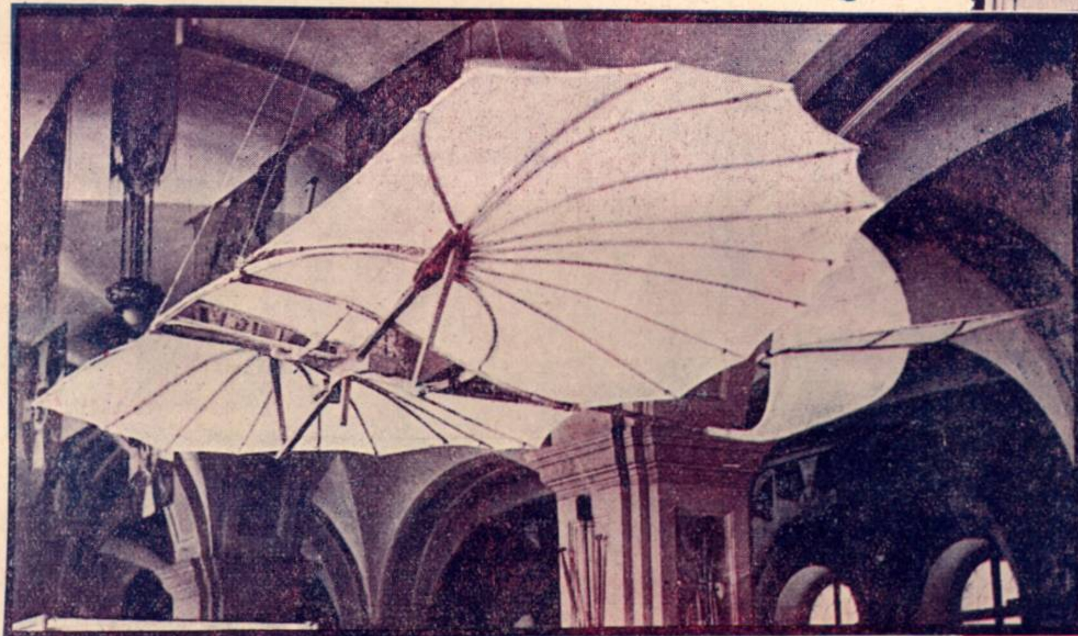

CUCERIRI AVIATICE

ISTORIA aviației e impregnată de senzațional și de romantic. E cea mai minunată realizare a omului. Perspectivele pe care le deschide par fantastice, uneori dincolo de puterea de înțelegere a muritorului.

Inceputurile aeronautice se pierd într'o misterioasă încâlceală de vise, din negurile cărora prind să se contureze treptat date definite, care ar începe cu anul 1250, omițând desigur legenda lui Icarius...

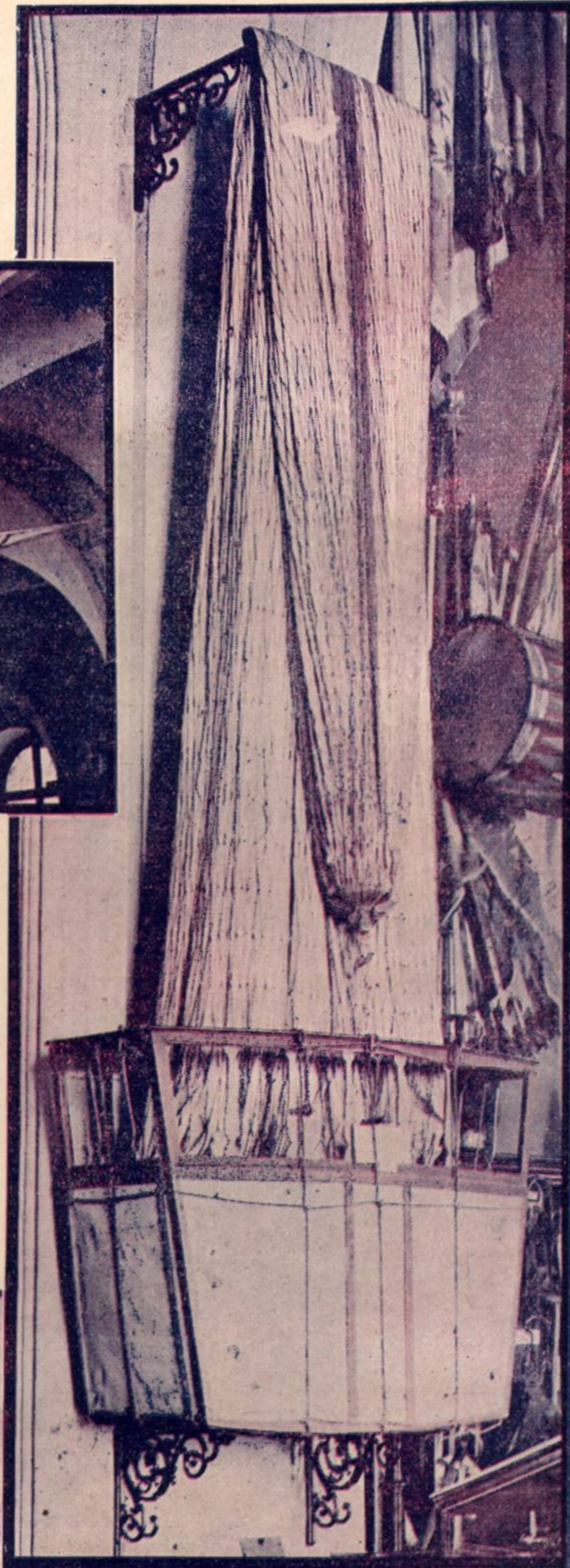
Ne-ar trebui volume întregi spre a vorbi de zorile aviației, de așa numiții „oameni-păsări" cari la începutul secolului al douăzecilea creează primele aeronave și fac demonstrații aviatice...

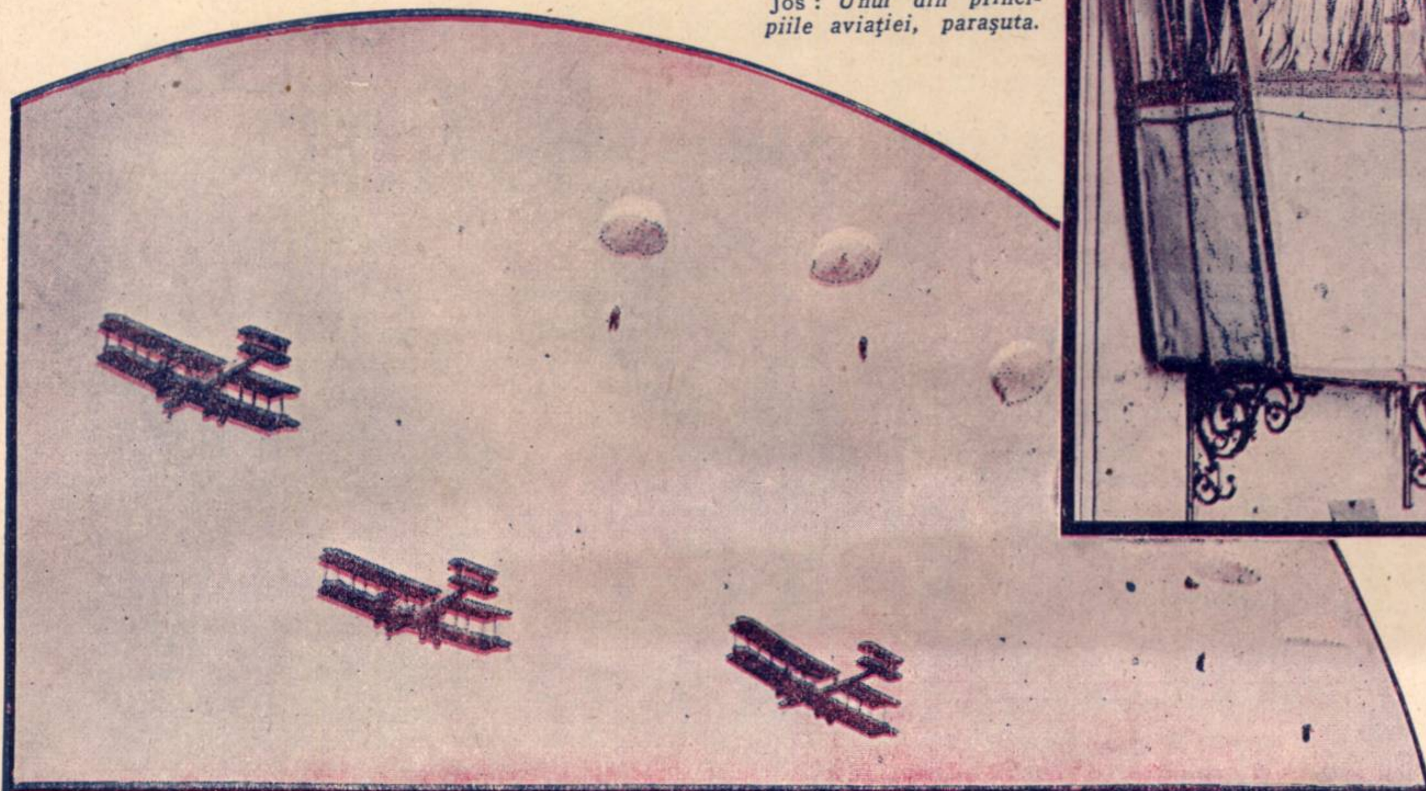
Interesantă e mai cu seamă evoluția motoarelor, dela „tricyclu", motorul de opt cai putere, capabil să realizeze o viteză de 20 de mile pe oră, până în zilele noastre, când cinci motoare a 2500 de cai putere pun în mișcare uriașul dirijabil Zeppelin!... Dar așteptați, seria miracolelor n'a luat încă sfârșit....

In anul 1250 Roger Bacon lansează ideea de a umple un balon cu „aer eteric" sau „foc lichid", spre a-l face să se ridice dela pământ. Alți savanți sugerează întrebuințarea unui fluid foarte ușor, de o compoziție necunoscută și care — după presupunerile lor — trebuia să plutească în partea superioară a păturii atmosferice. Și mulți sunt cei cari bazându-se pe teoria că roua este atrasă de soare, propun să se umple un balon cu rouă, spre a se realiza o înălțare....

Principiul întrebuințării focului ca element de bază al aeronauticei, s'a menținut însă dealungul secolelor, până în zilele noastre.

In 1505, Leonardo da Vinci desemnează și construește o parașută. cu care face demonstrații foarte reușite. Această parașută

Jos: *Unul din principiile aviației, parașuta.*

St. sus: *„Avionul" lui Lillienthal.* Sus: *Un balon francez, capturat de austriaci la 1793.*

n'avea însă ca astăzi, forma unei umbrele întoarse, ci consta dintr'o ramă pătrată îmbrăcată în pânză de care se suspenda greutăţile.

Acest geniu, renumit pentru multilateralitatea sa, concepu planul unui aparat de sburat, bazându-se însă pe falşul principiu al aripilor artificiale, ca şi Icarus, eroul mitologic.

Ideea acestor aripi a frământat din cele mai vechi timpuri imaginaţia oamenilor de gândire. Icarus, — spune o legendă greacă — a făurit pentru sine şi pentru tatăl său aripi din fulgi spre a putea scăpa în sbor de inamici. Apropiindu-se însă prea mult de soare, ceara cu care fulgii erau lipiţi de braţe se topi şi Icarus căzu în mare....

Dar planul lui da Vinci, ce prevedea aparatul cu enorme aripi, putârd fi puse în mişcare de un individ, prezenta fără îndoială un mare progres.

Un pas spre realizare putem spune că s'a făcut în 1783, când Iosif şi Ştefan Montgolfier fac la Annonay, în Franţa, o demonstraţie publică, aprinzând sub un balon, cu diametrul de 35 de picioare un foc puternic. Dată fiind imensa cantitate de aer pe care o conţinea, îi trebui vreme îndelungată până să se încălzească, ceeace determină pe mulţi din cei ce se aflau de faţă, să se retragă plictisiţi. Cei rămaşi însă, fură răsplătiţi de spectacolul cu totul nou şi grandios al balonului ce se umfla mereu, trăgând de legăturile care-l fixau pe pământ.

Când i se dădu drumul, balonul se ridică majestuos, atingând înălţimea de 1000 de picioare! Lumea delira de entuziasm! Mongolfierii făcuseră un nour artificial! Cu toate astea porniseră pe o cale falşă. Ei îşi închipuiau că nourii sunt un fel de saci umpluţi cu gaze şi focurile pe care le aprindeau sub baloanele lor, erau alimentate cu lemne ude şi muşchiu, pentruca să producă fum cât mai mult.

La 15 Octombrie 1783, Pilatre de Rosier, înfruntând văzduhul şi superstiţiile epocei, făcea o ascensiune într'un balon captiv, de tipul Montgolfier. Pluti în sus până la capătul frânghiei şi coborî apoi uşor, pe măsură ce aerul fierbinte din balon, se răcea.

Isprava sa fu admirată, dar oamenii clătinau din cap, li se părea o înfruntare a elementelor, o nesocotire a Dumnezeirei.

Cinci săptămâni mai târziu, Rosier făcea o nouă ascensiune, de data aceasta într'un balon liber, fiind însoţit de Marchizul d'Arlandes. Era pentru prima oară în istoria lumii, că doi oameni se înălţau în văzduh.

Balonul fusese umflat până când începuse să smucească de frânghii. Nervoşi, se urcară în coşul agăţat sub uriaşul nour. Funiile fură tăiate şi balonul sări în aer ca o fiară furioasă, ce-şi sfărîmase lanţurile. Timp de câteva clipe fură învăluiţi de fum, în timp ce mişcarea bruscă a înălţării îi asvârlise în fundul coşului.

Curând însă aerul se limpezi. Vântul îi luă purtându-i tot mai sus şi mai departe. Sub ei, oamenii se vedeau abia ca nişte mici gângănii, urmărind cu groază pe cei doi îndrăsneţi. Douăzeci şi cinci de minute plutiră lin în văzduh aterisând la cinci mile depărtare şi astfel avu loc primul sbor !...

Tot în anul 1783 profesorul parisian Charles, văzând succesul experienţelor lui Montgolfier şi bănuind că adevărata cauză a acestor fenomene era dilatarea aerului ce se afla în baloane, porni o serie de experienţe pe această cale.

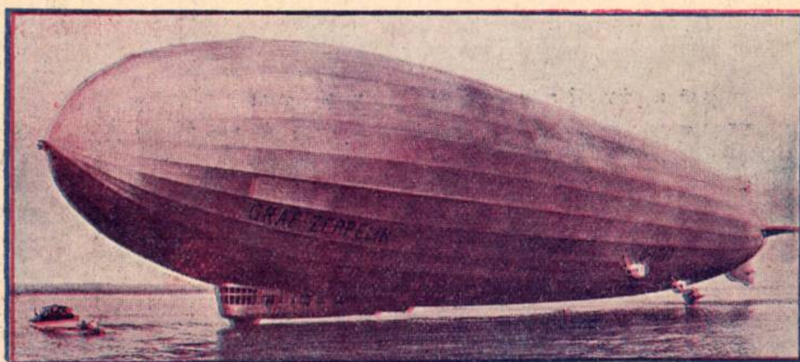
Cunoscând proprietăţile hidrogenului, se gândi că acest gaz era tocmai elementul care-i trebuia, fapt care se confirmă mai apoi spre marea-i satisfacţie. Curând însă îşi dădu seama, că avea nevoe de un control al scurgerii gazului.

Cu ajutorul altor doi experţi, confecţionă un înveliş de mătase gumată, ce împiedica hidrogenul să se împrăştie în atmosferă. Din această mătase construi un balon cu care făcu o ascensiune la 17 August 1783, la Paris, pe Câmpul lui Marte.

La 1 Decembrie 1783 profesorul Charles însoţit de unul din fraţii Robert se înălţă pentru prima dată în văzduh, cu ajutorul unui balon umplut cu hidrogen, atingând înălţimea de 2.000 de picioare şi parcurgând o distanţă de 27 de mile în două ore.

Acest sbor marchează sfârşitul celui mai important an în istoria aviaţiei. De principiile profesorului Charles se mai uzează încă şi astăzi, după 150 de ani de progres. Globul de mătase gumată cu supapa de scurgere a gazului, reţeaua de funii ce învăluie balonul şi de care se agaţă nacela, se mai întrebuinţează încă la baloanele libere....

La Paris în ziua de 21 Septembrie 1802 M. Garnerin face o primă tentativă de coborîre cu paraşuta: sare din vârful unei râpe înalte şi ajunge la pământ, fără nici un accident.

Dirijabilul „Graf Zeppelin" pe lacul Constanţa.

AEROPLANUL

Josef Berblinger era dulgher, dar avea aspiraţii înalte. Pentru el Icarus era un erou, da Vinci un visător, lipsit de puterea voinţei...

Berblinger visa să construiască aripi! Viziuni de faimă şi bogăţie îi încălziau creeri... Ţinea cu orice preţ să sboare!

La Ulm, în Germana, oraşul său natal, se anunţase vizita regelui. Dulgherul lucra cu febrilitate la aparatul său, visând să facă o exhibiţie sub ochii monarhului...

In Mai 1811 Berblinger îşi da drumul cu aeroplanul său, de pe creasta unui zid ce se ridica deasupra terenului unde avea loc parada, teren situat în apropierea Dunării. Sute de ochii îl urmăriră lunecând lin în spaţiu, străbătând şoseaua şi... căzând în Dunăre !

Berblinger nu se înecă, dar rămase tot dulgher şi visul său se realiză tocmai cu un secol mai târziu.

* * *

In 1896, Otto Lilienthal, originar din Pomerania, studia cu pasiune vânturile şi sborul păsărilor. Cunoştea detaliile nenorocitului plonjon al lui Berblinger, ale paraşutei lui da Vinci şi ale baloanelor.

Făcuse nenumărate experienţe cu smee de carton, la care ataşă cozi de forma unor planuri verticale şi orizontale. Mai târziu, ajunse să ridice cu ajutorul acestor smee greutăţi bine centralizate, descoperind principiile echilibrului.

Lilienthal era omul de ştiinţă, dublat de un visător. Dibuia drumul fără să se poticnească însă. Adunând un număr de date, construi un aeroplan capabil a purta un om. Aparatul prezenta imperfecţiile de echilibru şi atunci construi un altul.

Cea mai importantă încercare de sbor are loc în 1896, la Berlin, când aeroplanul lui Lilienthal parcurge în aer 300 de yarzi, prăbuşindu-se apoi şi omorînd pe omul care poate fi privit, drept un părinte al aviaţiei.

1897. Percy S. Pilcher, care studiase interesantele experienţe ale lui Lilienthal, făcu câteva observaţii care păreau să fie erori de calcul şi se hotărî să continue lucrările întreprinse de acesta. El văzuse fatala prăbuşire şi marele triumf al prietenului său. Dar perspectiva morţii era pentru el nu o piedică, ci un impuls.

Incepu să construiască un nou aeroplan, căutând să echilibreze prin sporirea dimensiunilor, adausurile pe care plănuia să le facă: Montă între roţile aparatului greutăţi, spre a împiedica vibraţiile pe care le observase la încercările prietenului.

Işi lansă aparatul de pe vârful unui deal, străbătu 250 de yarzi — dar şi el se prăbuşi murind.

Aportul său a fost însă de mare preţ pentru aviaţie. Inventase amortizoarele.

PRIMA AERONAVA DIRIJABILA

1898. Indemnat de spiritul aventurii şi de un premiu ce se oferia primului om care ar fi ocolit turnul Eiffel, întorcându-se la un anumit punct, într'un răstimp de o jumătate de oră, un brazilian, Alberto Santos Dumont, începu să lucreze cu febrilitate la o aeronavă, care să poată fi dirijată.

Ceeace se impunea, era găsirea unei modalităţi de cârmuire. Astfel construi un balon, care nu mai era rotund ci lungueţ, având aproape forma unei ţigări, de o lungime de 82½ picioare ! Cantitatea de hidrogen pe care o cuprindea, se ridica la 6.300 picioare cubice.

La acea epocă, ieşise pe piaţă motorul „auto-triciclu", care desfăşura 3½ cai putere într'o jumătate de oră. Santos Dumont îl adaptă la aeronava sa şi ideea se dovedi fericită.

La prima încercare însă, vântul fiind prea puternic, strică aparatul Construi în urmă multe altele încă şi nu parveni să ia premiul decât patru ani mai târziu.

In acest timp, oamenii aerului din întreaga lume, îşi aveau ochii aţintiţi asupra sa. Americanii au fost primii cari au încercat să se servească de idelie lui, perfecţionându-le.

Aviaţia se apropia cu fiecare zi de realizare. Pas cu pas, vedem dealungul secolelor progresul în cele două ramuri ale sale, ca două pasionante romane, ce se apropie de punctul culminant, de criză.

SECOLUL AL DOUĂZECILEA

1900. Acest secol marchează zorile „epocii aerului". Secole dearândul oamenii au luptat orbeşte, dibuind, încercând, isbindu-se necontenit de capriciile atmosferei, până când descoperiră câteva din secretele elementelor şi anume :

1. Un gaz mai uşor decât aerul, introdus într'un balon, în proporţia necesară poate purta omul în văzduh.
2. Aerul exercită o acţiune de rezistenţă asupra unei bucăţi de pânză, dispusă în formă de paraşută, dând omului posibilitatea să coboare lin la pământ, dela o înălţime oricât de mare.
3. O suprafaţă plană, bine echilibrată, poate purta un om în aer, alunecând fără nici un pericol, întocmai ca acele smeuri de hârtie ce fac distracţia copiilor.
4. Baloane ovale cu motoare şi cârmă, pot forma aeronave.

Aceste patru principii s'au stabilit cu preţul a nenumărate vieţi!

Roger Bacon a lansat ideea, Leonardo da Vinci a desvoltat-o, Montgolfierii au făcut primul pas spre realizare ! Otto Lilienthal aprinde imaginaţia lui Graham Bell şi nu trebue să uităm aportul pe care Pilcher l-a adus aeronauticei !

Lumea priveşte cu teamă şi curiozitate încercările lui Santos Dumont, dar visele încep să se realizeze abia în secolul din urmă.

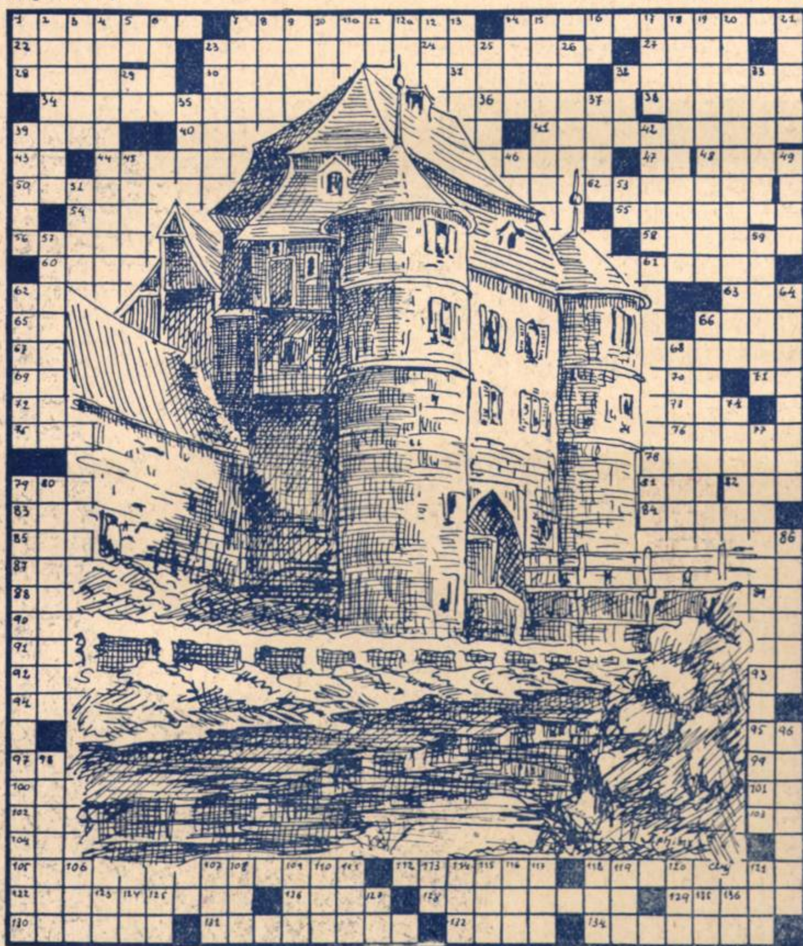
G. WIL

JOCURILE REALITĂȚII

Joc de cuvinte încrucișate

(Castelul medieval)

(10 puncte) de *SPHINX-Cluj*

ORIZONTAL: 1. Ceremonie medievală, la primirea unui cavaler, 7. Timpul în care se făceau astfel de castele, 14. Acțiunea de întărire a unei cetăți, 22. Armă de apărare în luptele medievale, 23. Scândură, 24. Semne simbolice cari distingeau o cetate, 27. Cenobit decapitat și olog, 28. (Fig.). Transformare, 30. Orașe în Germania, 31. Un fel de hrisov prin care seniorul recunoștea drepturile burghezilor, 32. Cel ce posedă un domeniu sau o cetate de care depind altele, 34. In timpul asediilor cetatea era greu de... 36. (Fig.) Proiect imaginar, 38. Trei note muzicale. 39. Rege suedez in secolul al IX-lea, 40. Personagiu mitologic, 41 Caraghios ce umblă din cetate în cetate, ca să distreze pe castelani, 43. Notă muzicală, 44. General Spaniol, 46. Pe loc, 47. Datină, 48. Conjucție, 50. Afluent al Dunării, 52. Substanțe ce se aseamănă cu cleiul, 54. Nume feminin, 55. Linie nouă fără capăt, 56. Rege în Israel, 58. Poliță... falsificată (m-n), 60. Apa cu care se umple șanțul era adusă dintr'o apă curgătoare, 61. Măsură, 62. Centimetru, 63. Armă medievală, 65. Literă grecească, 66. Găitan, 67. Pronume, 68. Parte din numele unui împărat japonez, 69. Nota redacției, 70. Diviziune a istoriei universale, 71. Pană, 72. Pronume, 73. Partea dinainte a unui zid cu partea dinainte schimbată (!?), 75. Ordin creiat de Ludovic XVIII, 76. Lista cu greșeli de tipar, 78. Jefuit, 79. A se pricepe la alcătuirea jocurilor de la 49 vert., 81. Patruped, 82. Interjecție, 84. A șovăi, 85. Fugă precipitată!, 87. Prefix, 88. Pronume, 89 Int., 91. Oare?, 93. Capetele unui match de box, 94. Dumnealor, 95. Arma vampirului din Bridgeport, 97. Noroiu, 99. Periferiile unui oraș African, 100. Pronume, 101. Animale, 192. Conjuncție, 103. Capete de MIT, 104. Insulă în Atlantic, 105. Intorsura unei bolți, 107. A împresura o cetate, 112. Partea cea mai ridicată a unei coaste, 118. Se făcea în jurul cetăților și se umplea cu apă, 121. Măsură, 122. Epocă în evul mediu ce durează până la decadența medievală, 126. A sufla lin, 128. Posesorul unei feude, 129. Rămășițele unui castel, 130. Culoarea cerului senin, 131. Cel ce comanda într'un castel, 132. Piatră prețioasă, 134. Proprietari feudali în evul mediu;

VERTICAL: 1. Ce era în șanturile cari inconjurau cetatea, 2. Titlu de nobleță în evul mediu, 3. Analogă elipsei, 4. Vastă posesiune de terenuri și cetăți, conacuri, etc., 5. Literă în alfabetul slavon, 6. Impozit, 7. Oraș în vechea Italie cu o școală panteistă, 8. Unul din agenții atmosferici ce lucrează la minarea cetăților vechi, 9. Numeral, 10. Către, 11, . . . mediu 12. Auzi!, 13. Mă sui pe o întăritură, 14. Cetățuie, 15. Bogat în turme, 16. Exclamație, 17. Domeniu imens ce primea un vasal, 18. Impopoțonai, 19. Inaintea unei cantități algebrice, 20. Extraordinar, 21. Poet latin, 23. Fiul lui Cydippe, 25. Sus în frunte-i turnul... (Em.), 26. Animal, 29. Posed, 32. Post, 33. Prieten și, 35. Insulă în Egee, 37. Impărat în Orient. 39. Societate religioasă medievală, 42 Titlu onorific al prof. universitari, 45. Afluent al Dunării, 49. joc excelent din toate punctele de vedere, 51. Animal domestic (care sare casa), 53. Oală, 57. Arme care disting o familie nobilă, 59. A da năvală, 62. Zidărie dințată deasupra unui turn, de unde se trăgea cu arme portative, 64. Expediție creștină în evul mediu, 66. Monarhi, 68. Bastion, 74. Plantat, 77. Teritoriu, 78. Prepoziție, 79. Singura distracție a castelanilor în evul mediu, când se întâlneau la castelele lor cei de la nr. 41 oriz. si cei dela 80 vert., 98. Redută, 106. Cnut fără vârf. 107. Acoladă, 108. La călărie, 109. Datină, 110. Zile în calendarul roman, 113. Exclamare, 114. Zăpadă. 115. Robie. 116. Mică poemă, 117. Fecior, 118. Popor, 119. Posedă. 120. Prefix. 121. Vârstă, 123. Măsură, 124. Conjunctie, 125. Pronume, 127. Râu în Franța, 135. Huideo!, 136. Alifie. 86. Propunător de enigme, 96. Instrument muzical.

LIGAMENTE

1) După tăiere, ce-a rămas se netezește.

2) La Operă, moș Ene, scutură somnul pe gene.

3) Se cântă tango-ul „Mimoza", artistic executat.

4) Infuriat, Guliver distruse câțiva liliputani.

* * *

Care-s muzicanții ce se formează prin legătura cuvintelor?...

Premianții din nr. 237-238

Prin tragere la sorți au câștigat:

PREMIUL I-iu *1000 lei in numerar*, d-lui Adolf Moscovici, student, Cluj.

PREMIUL II-lea *câte un aparat de radio* cu galenă, d-lui sublocot. G. Nicolescu (Cernăuți); d-rei Eliza Maria, spitalul Lugoj.

PREMIUL III-lea: *câte un volum* din Ed. Adevărul, d-relor Coca si Tolita Costin (Sascut); d-rei Irena M. Mochi (Urziceni); d-lui Vasile Virgiliu (Predeal); d-lui Vasile Petrovici (Buziaș).

N. B. — Câștigătorii sunt rugați să ne indice de urgență adresa exactă, pe o simplă carte poștală, spre a putea primi mai cu înlesnire premiile.

R.

Marele nostru concurs

Sub titlul acesta am publicat o enigmă logogrif, in versuri, care a apărut în 11 probleme.

Concursul terminându-se în No. precedent, rugăm pe d-nii participanți să ne trimită deslegarea, care va consta dintr'un singur cuvânt, *până la 10 Octombrie.*

REBUS

Nouile noastre premii

Concursuri bilunare

Deslegările problemelor în numerele 244—245 se primesc timp de două săptămâni dela apariția primului număr, adică până Marți, orele 6 seara.

Tragerile vor fi bilunare.

De fiecare tragere se vor acorda următoarele premii, proporțional cu numărul jocurilor deslegate:

PREMIUL I: 1000 lei în numerar;

PREMIUL II-lea: Două aparate de radio cu galenă;

PREMIUL III-lea: 4 volume din operele literare renumite.

N. B. — Deslegările vor fi însoțite de cuponul respectiv, purtând mențiunea: pentru jocuri.

Fiecare categorie va avea șanse egale în categoriile inferioare.

Cupon pentru jocuri

No. 244

Numele și pronumele ....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: str. Const. Mille 7—9—11. — Telef. 359/99.
Prețul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

REALITATEA ilustrată

VRAJĂ...

Foto Manassé

Atelierele „Adevĕrul" S. A.

ANUL V. — Nr. 245.

Număr special pentru Congresul interparlamentar

8 OCTOMBRIE 1931

REALITATEA ilustrată

BISERICA DE LEMN.— (Biserică greco-catolică din Ardeal, construită în întregime din lemn)

„Foto-Press"

PREŢUL 10 LEI

SFÂRŞIT DE SEZON

Insfârşit, un somn reconfortant, acasă, după ce paturile hotelurilor sau laviţele ţărăneşti, ţi-au demontat articulaţiile. O simplă canapea şi o pernă, dar ştii că eşti la tine acasă!!

SAPTAMANILE trec. Sfârşit de sezon, întoarcerea la cămin. Această reîntoarcere la cămin se face toamna, nu numai pe o scară foarte întinsă, dar uneori pe o scară îngustă de vagon.

Duminică, ultima serată pe bord. Ghirlande de lampioane bucălate, armonici de foiţă colorată, cu becuri interne. Jazz în uniforme de marină. Jos, pe punte, se dansează. Spaţiu strimt la mijloc, deschis în mulţime. Patru perechi în epilepsia slow-fox-ului. Postul de comandă a fost invadat de femei elegante. Vasul s'a feminizat. Toate colţurile sunt scrutate prin lorgnete.

Un regisor de cinema a inventat, — ca să redea groaza celui ce se ştie privit de 1000 de oameni dintr'o sală, — aglomerarea imaginei esenţiale pe ecran: a înlăturat sala, oamenii, mâinile, pălăriile şi a lăsat numai 1000 de perechi de ochi pe fondul negru.

Un impresionist nu ar fi văzut pe plaja răscoaptă de soare, decât o aglomerare de lentile negre; moda ochelarilor de soare făcea ravagii.

Marea ar fi fost atunci o pânză albastră cu „picăţele" negre, aşa cum pe muselinul negru al rochiţelor femenine, erau imprimate flori în nuanţe palide.

O, amintirea zilelor de vilegiatură !

In portul fără reflexe colorate, fără cioburi de jazz svârlite de brize în toate părţile, au rămas acum elevatoarele, nicovale cât o uzină pe şine, cumpene metalice de fântâni, ciugulind cu gâturile lor de cocostârci, cari beau apă, pântecele cargoboturilor.

„... şi cum vă spuneam, am prins şarpele cu ambele mâini şi l-am răsucit uite-aşa"...

Hamali cu piepturi negre de urangutani, cu glugasac în cap, par'că înscenează un film rusesc al muncii. Alţii dorm pe piatra debarcaderului, sau joacă atenţi, pe vine, barbutul.

Sinaia e pustie. Bicicletele şi cărucioarele de copii din vestibulele şi din jurul hotelurilor, nu mai sunt.. Frigul a gonit tinerii cu înfăţişare de primi amorezi de cinema, a gonit femeile care păreau, în hamacuri, peştişori coloraţi. Stratul de frunze al solului pădurii e umed, ca un burete uitat afară, în ceaţă.

Fumul din coşurile rarelor vile încă locuite, se târâşte apăsat de umiditatea atmosferei.

Vilele cu perdele albe de musulină, cu muşcate roşii la ferestre... Discul de patefon cu reflexe de joben, s'a oprit. Din ceştile de culoare cobalt sau sulf, nimeni nu mai soarbe cafeaua pe terase. Pe canapelele din saloane, păpuşa — fetiş de tull negru, nu mai primeşte nici un sărut de fată sentimentală. Pisica, glob de blană albă, nu se mai umflă ca un arici, cu ţepii aprocrifi, în faţa pekinezului, apărat după panitofii de casă din piele de Suedia, ai stăpânei, ca după o redută. Naftalina a asfixiat origanul...

Visul nopţilor de vară s'a sfârşit...

* * *

Au început ploile de toamnă; miros de pământ ud şi de impermeabil. Grijile au gonit amintirile din vara trecută. Ritmul accelerat al oraşului alungă orice urmă de visare.

E clipa cenuşie, când uitarea a năpădit în suflet, în locul luminoaselor amintiri ale verii, când e prematur încă să ne gândim la sporturile de iarnă, la vilegiatura în zăpadă. E clipa mornă, clipă banală şi mediocră a mutatului, a lemnelor...

Iar departe, la Sinaia, munţii, făgetul ruginit, cu crestele albe de zăpadă, au rămas cu cărările pustii, nebătute de nici un turist, de când lapoviţa şi noroiul au încleiat cărările spre creşte şi au transformat cărările pădurii în patinoire.

— „Cum ţi-a mers în vilegiatură?
— „Opt inele, unsprezece ceasornice, şase brăţări, şi vre-o nouă portofele. Fleac!...

Dr.: — *„A fost o plictiseală, draga mea!!..."*
— Serios? Şi cu masca asta cum devine cazul?"

SATUL POEȚILOR

In Caucazul de sud se găsește un sat armean Chudsorec ai cărui locuitori sunt exclusiv poeți.

De mici copii sunt educați pentru această carieră, învață limba persană — graiul poeziei răsăritene — și regulile artei poetice. In timpul iernii, șed în satul lor și compun poezii, dar când vine primăvara, își iau lăuta și pornesc în depărtări la Dagestan, Aserbegian, in Georgia, ori unde sunt prețuite cântecele și poeziile. Și există oare un om în Caucaz care să nu le prețuiască?

Acești poeți sunt numiți *„așuci”*, ceeace înseamnă în acelaș timp: poet și îndrăgostit. După concepția orientală orice îndrăgostit trebue să fie poet și numai acela poate fi socotit poet adevărat, care plânge și cântă o iubire neîmplinită. Dragostea e comparată în Orient cu o flacără, iar o legendă caucaziană vorbește de un poet, a cărui dragoste arzătoare a fost atât de sinceră, și de adevărată, în cât el însuși, iubita lui și casa lui au căzut pradă flăcărilor iubirii.

Dar poeții din satul pitoresc nu sunt mistuiți la propriu de flăcările amorului. Ei colindă satele ca un fel de rapsozi, primind daruri împărătești. Işi au și ei însă necazurile lor. Un *„așuc”* calificat „meseriaș” e desconsiderat, de aceia fiecare caută să facă din meseria lui o artă, să devină un adevărat *„așuc”*.

Așucii sunt împărțiți în două categorii, falșii și adevărații așuci. Arta unui fals așuc se poate învăța, aceia a unui adevărat așuc, niciodată. Adevăratul așuc e socotit aproape sacru, în tot Orientul. E liber să spună cea mai mare obrăznicie oricărui suveran, poate cânta cântece cinice, de față cu femei, și să solicite orice fel de onorar.

Falșul așuc capătă învățături în satul Chudsorek, adevăratul n'are nevoe de dascăl și deci nu e neapărat nevoe să fie originar din acel sat.

Fotografie luată de corespondentul nostru, în satul poeților.

Printre adevărații așuci se găsesc reprezentanți ai tuturor straturilor sociale. Chiar prinți de neam cutreeră adesea țara, ca așuci.

Vorba e, cum ajungi un adevărat așuc? Când nu te naști ca atare, nu există decât un mijloc: Trebue să soliciți ajutorul patronului poeților, profetul Ilie, și să-l implori să facă o minune. Dar profetul nu poate face minuni decât odată pe an, într'o singură oră, într'o anumită noapte. Aceasta e noaptea Kadir, în luna Ramazanu. Ramazanul are treizeci de nopți și nimeni nu știe care e noaptea Kadir.

Când se întâlnesc doi așuci, sunt datori să lupte, dar nu cu armele ci cu versul. Se încinge un adevărat duel poetic. Așucul n'are alte mijloace decât cuvântul, pentru a distruge adversarul. El n'are dreptul să-și ucidă vrăjmașul daca acesta e și el așuc, căci altminteri s'ar zice că i-a fost frică de talentul său. Cei doi dușmani apar în public, în fața poporului și își cântă cântecele. Înțelepții hotărăsc apoi, ca niște critici imparțiali, care din doi e mai talentat și are deci un drept mai mare la viață, sau la dragostea unei femei.

Invingătorul capătă o secure de călău, cu care e dator să tae capul rivalului condamnat în prezența criticilor.

E drept că asemenea dueluri nu mai au loc astăzi. Poeții s'au sleit, spun caucazienii, nu mai știu să se urască între ei. Au și mai puțină încredere în talentul lor și nu mai îndrăznesc să-și riște viața pentru o poezie.

Inainte vreme, astfel de dueluri poetice erau foarte răspândite, și astăzi încă se mai recită în satul poeților, Chudsorec, cântece și poezii, despre poeții curagioși, cari știau să urască și cari își sacrificau viața pe câmpul de bătaie al poeziei.

Aceste dueluri, despre care nu se pomenește în nici o altă țară din lume constitue fără îndoială cele mai curioase capitole din istoria literară.

R.

SOŢI FANTOME

PARALEL cu pijamalele şi cu unghiile lăcuite, a apărut la Hollywood o a treia modă: e vorba de căsătoriile secrete.

Vedeta se cunună în ascuns cu alesul inimei, face un scurt voiaj de nuntă şi odată revenită în cetatea studiourilor, ţine soţului aproximativ următoarea cuvântare:

— „Ascultă dragă, începând din acest moment, nu mai eşti decât o fantomă. Vei apărea la un semn al meu şi tot astfel vei dispărea, pentruca popularitatea de care mă bucur printre admiratorii mei masculini, să nu aibe a suferi.

N'aş putea spune cu preciziune cine a fost promotoarea acestei mode, dar după câte mi-aduc aminte, Marie Prevost a dat primul exemplu căsătorindu-se în 1918 cu U. C. Gerke şi uitând ca din întâmplare să anunţe lumii evenimentul, de care nu s'a aflat decât în 1923, când jurnalele anunţară divorţul său.

Din acea zi presa a întreprins o anchetă în această direcţie, divulgând un număr considerabil de căsnicii secrete. Printre aceste frumoase tăinuitoare, Sue Carol e aceea care a reuşit să facă să dăinuiască mai mult misterul. Timp de trei ani artista a trecut drept una din cele mai dârze celibatare.

Iată însă că neprevăzutul interveni, dând totul în vileag: Sue Caroll îşi primia regulat soţul la micile reuniuni ale prietenilor şi cunoscuţilor săi.

Sus: *Mary Prevost;* mijloc: *Vera Rynolds;* jos: *Sue Caroll.*

La o anumită oră, mosafirii se retrăgeau şi odată cu ei şi soţul. Fericitul se întorcea apoi târziu în noapte, spre a-şi lua locul în camera conjugală şi pleca înainte de ivirea zorilor... Dar într'o seară, după o recepţie care se prelungise foarte târziu, s'a petrecut ceva ciudat:

— „Nick dragă, hai la culcare" zise încântătoarea Sue, în prezenţa ultimilor invitaţi, înăbuşind cu greu un căscat. *(Continuare în pag. 6-a)*

RÂNDUNELE ŞI OAMENI...

Motto: „La Viena au căzut 16 mii de rândunele, din cauza vileliei. Graţie ajutorului dat la timp de către populaţie, micile păsărele au fost expediate cu avionul la Veneţia, după ce li s'au dat ingrijirile necesare".

(Ziarele)

SFÂRŞITUL lui Septembrie aurise pădurile. Pe câmpii, toamna răspândise culori de bronz şi de sânge. Mereu mai rece, vântul aducea vestea iernii. Rândunelele trebuiau să plece...

S'au adunat in stoluri. Undeva, departe, acolo unde soarele e cald sunt ţări care adăpostesc păsările călătoare.

Stolurile de rândunele porniseră, vâslind grăbite din aripi mici. Trupurile de miniatură sveltă, tăiau harnic văzduhul inaintând spre miază zi...

Ar fi ajuns, desigur, — cum au ajuns de atâtea ori, acolo unde Dumnezeu pregăteşte lumină şi soare, şi pajişti cu flori şi hrană. Dar vijelia timpurie le-a abătut din cale. Călătoriau in şiruri lungi ori in stoluri dese, când — deasupra unui oraş de cântece, — frigul şi ploaia le-a doborât.

Trebuia să le vezi, ca să ţi se rupă inima de durere. Coboriseră aproape de aşezările omeneşti, cu nădejdea că vor scăpa de biciul îngheţat al vijeliei. Erau mii şi mii de păsărele. Oraşul era mare, sgomotos, intre-

Fotografia din dreapta reprezintă rândunelele surprinse de frig, care au fost îmbarcate în vagoane speciale şi expediate spre ţările calde dela Sud.

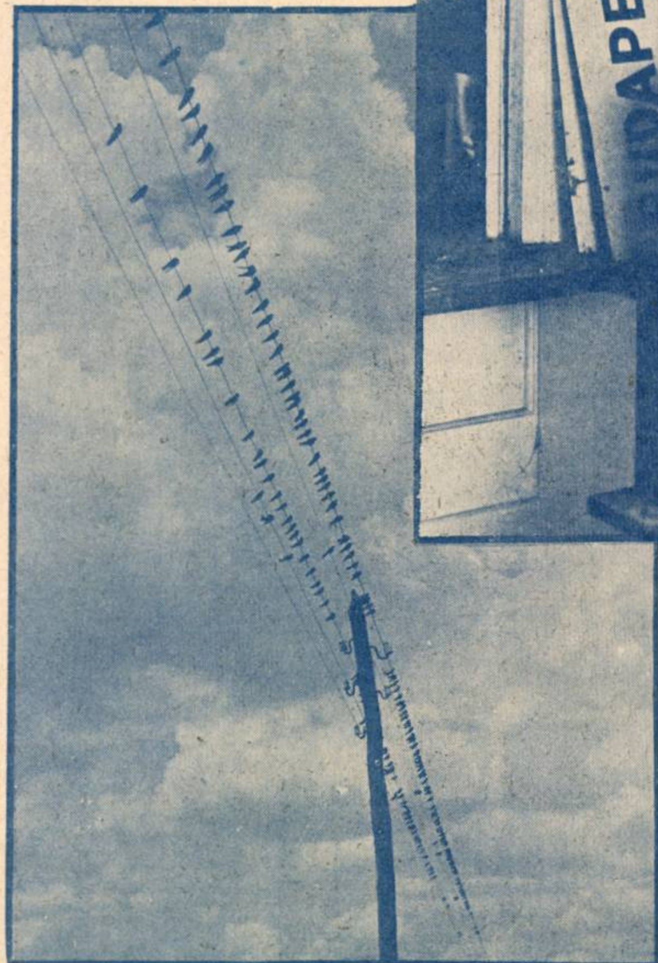

Stânga: Predarea la oficiile poştale a coliviilor cu rândunelele strânse de către populaţie.

tăiat de maşini şi de ţipete de motoare, brăzdat de sârme şi de lumini, cu case înalte, cu lume necăjită şi grăbită. Aci au căzut...

Unele, mai norocoase au intrat prin poduri, prin ferestre deschise, prin ganguri, prin adăposturi; altele s'au adăpostit prin copaci, pe sub firme, sub streaşini, în chioşcuri de ziare, în parcuri, sub bănci... In sfârşit, foarte multe, au trebuit să cadă pe străzi, între automobile şi pietoni, pe caldarâmul rece ori pe asfaltul lucios şi îngheţat...

Erau obosite şi tremurau de frig. Ude, se strângeau unele lângă altele, privind cu ochi speriaţi în jurul lor. Viaţa bătea în trupurile mici şi vinete, ca o inimă care e în faţa morţii.

Fotografia din dreapta sus reprezintă o scenă luată de corespondentul nostru din Budapesta, la un oficiu poştal de acolo.

Lădiţele în care sunt ambalate rândunelele, se cântăresc ca orice colet poştal, urmând a fi expediate apoi spre Sud. *Sus:* Un stol de rândunele, înşirate pe fire de telegraf, în apropierea Bucureştilor.

Cineva s'a aplecat, milos, ridicând prima pasăre întâlnită. Apoi un al doilea a strâns în mâini calde şi prieteneşti, altă rândunică găsită pe stradă, lângă şinele tramvaiului. Un şcolar, înduioşat, a adunat două păsărele rănite, cu aripile resfirate — le-a băgat în sân şi a alergat acasă, în odaia luminoasă şi caldă. O bătrână s'a întors din drum, cu coşuleţul, culegând dintre paşii trecătorilor, fiinţele mici şi desnădăjduite. Apoi un pensionar, o fetiţă, un soldat, o doamnă bogată, două servitoare, câţiva copii, au alergat să le dea ajutor. In câteva ore, mii de oameni s'au plecat cu suflet bun peste suferinţele rândunelelor, le-au luat în casele lor, le-au învălit în haine, în cârpe, în sdrenţe, — şi le-au readus la viaţă...

Erau, într'adevăr, aproape 16.000 de păsărele! Erau stângace şi suferinde, ca nişte copilaşi. Erau îngheţate, şi ochii lor priveau ca ochii oamenilor. Şi, când le prindeai trupul între mâini, le simţiai inima bătând grăbită şi gâtul elegant lipindu-se de palma caldă, de par'că aveau suflet omenesc în ele.

A doua zi, lumea a uitat că trebuie să alerge după necazuri şi după pâine. Afişe mari anunţau locurile unde trebuiau duşi plăpânzii mosafiri aerieni, ca să poată pleca mai departe. Funcţionari gravi dar buni, primeau din mâinile gazdelor vremelnice, rândunelele desmorţite şi le treceau în fel de fel de registre. Ca şi cum ar fi înscris nişte fiinţe omeneşti. Li s'au adus apoi cutii speciale cu compartimente pentru apă şi pentru hrană, — iar compania de aviaţie le-a pus aeroplane, câte trebuiau, la dispoziţie... Şi, cu pază bună şi cu îngrijire deosebită, rândunelele au pornit mai departe, cu avionul. Până acolo unde e soare şi căldură, — şi unde li s'a dat drumul!...

...Nu e aşa că e minunată întâmplarea aceasta? Ca o încercare a lui Dumnezeu! Căci rândunelele au dat oamenilor prilejul să dovedească încăodată câtă bunătate şi duioşie poate sălăşlui in inima lor!

GEORGE SILVIU

SOŢI FANTOME (Urmare din pag. 4-a)

Obrajii i se aprinseră sub privirile surprinse ale prietenilor şi decât să lase să planeze asupră-i bănuieli ce i-ar fi ştirbit reputaţia, preferă să releveze secretul. Serata se prelungi atunci până 'n zori, căci prietenii ţinură să bea în sănătatea tinerilor căsătoriţi. Procedeul artistei se justifică prin aceea, că primul său soţ A. Keefer fusese închis până 'n ziua divorţului.

In majoritatea cazurilor femeile acestea sunt silite să lucreze astfel. Dovadă e cazul Verei Reynolds care se căsătorise cu Robert Ellis, tocmai în ziua când semna un contract cu „Universal Film" In acea seară parcurgând contractul, văzu că i se interzicea mariajul şi astfel bărbatul său trebui să intre în rândul soţilor fantomă. La expirarea contractului Vera Reynolds dădu o serbare, în cursul căreia anunţă lumii căsătoria, care avusese loc cu trei ani înainte.

Prin organul oficial al tribunalelor americane, publicul a aflat nu de mult că Joan Harlow, una dintre cele mai populare sirene ale Hollywoodului, era măritată. Soţul său îi intentă proces de daune interese pentrucă pozase goală unui fotograf din Chicago. In momentul în care se află de această căsătorie, menajul Harlow se afla în instanţă, la divorţ.

Tot astfel Jane K. Arthur află în seara cununiei sale, că „Paramount" îi interzicea căsătoria, atât timp cât avea să lucreze pentru această casă. Nevrând să piardă frumoasa remuneraţie de 500 de dolari pe săptămână, artista ceru şi obţinu divorţul recăsătorindu-se apoi cu fostul său soţ, la expirarea contractului.

Ştiaţi oare că Aillen Pringle era măritată? Se împlinesc 13 ani de când e soţia unui bogat plantator habanez; l-a văzut de vreo zece ori în tot acest răstimp şi-i scrie odată pe lună.

Acest gen de căsătorii platonice e mai frecvent decât v'aţi fi închipuit. N'o să m'apuc să le citez pe toate, căci aceasta ar depăşi cadrul rubricei mele, dar vă voiu povesti o mică întâmplare, fără a revela numele personagiilor.

Un astfel de menaj platonic dădea adesea serate şi printre invitaţi se afla întotdeauna cel ce se bucura de simpatia stăpânei casei. La una din aceste recepţii, individul îşi aduse cu sine soţia, luând faţă de gazdă o atitudine de ghiaţă.

După plecarea invitaţilor, stăpâna casei, care fusese nevoită să se stăpânească toată seara, fu cuprinsă în cele din urmă de un acces nervos.

— „Dar, draga mea" încercă s'o consoleze soţul „era doar cu nevasta-sa! In locul său aş fi făcut la fel".

* * *

Marlies, fetiţa Marlenei Dietrich pare să aibe un talent dramatic tot atât de fascinant, ca şi cel al mamei sale.

Făcând acum două săptămâni o vizită artistei pentru nişte fotografii, dau de copil în hall.

— Unde e tăticu?" o întreb.

— „Tatăl meu" răspunse fetiţa tragic, „e bolnav la New-Jersey".

— „Dar bine, credeam că este aci!" întâmpinai eu.

— „Nein, nein, bietul meu tată e bolnav la New Jersey".

Peste câteva clipe.

— „Unde e soţul dvs.?" întrebaiu eu pe Marlene.

— „E sus, doarme încă" răspunse artista.

— „Dece spune atunci Marlies, că tatăl ei e bolnav la New Jersei?" întrebai eu uimit.

— „Ah! a auzit pe bucătăreasă vorbind de tatăl ei bolnav şi asta e singura frază englezească pe care fetiţa o poate pronunţa corect", îmi explică vedeta râzând.

JAMES GRAY

Cuceriri Aviatice

INCEPÂND cu anul 1901, America ne captează privirile: această ţară devine leagănul progresului şi al realizărilor. In Middle West, doi fraţi, fii de pastor, posedând o vastă bibliotecă şi imaginaţii avântate, ţineau un atelier de biciclete. Ideia sborului exercita asupra lor o fascinaţie tot mai puternică. Ciclismul era pe atunci foarte „en vogue" astfel că afacerile aduceau celor doi un venit suficient, spre a-şi permite jocuri de idei...

Fraţii Wright citiseră cu aviditate întreaga literatură ce apăruse până atunci, asupra aviaţiei.

Ceeace le captiva mai cu seamă aspiraţiile, era ideia lui Otto Lilienthal. Trebuia să existe o cale către concretizarea acestei idei! Şi astfel în atelierul lor de biciclete, începură să construiască aeroplane.

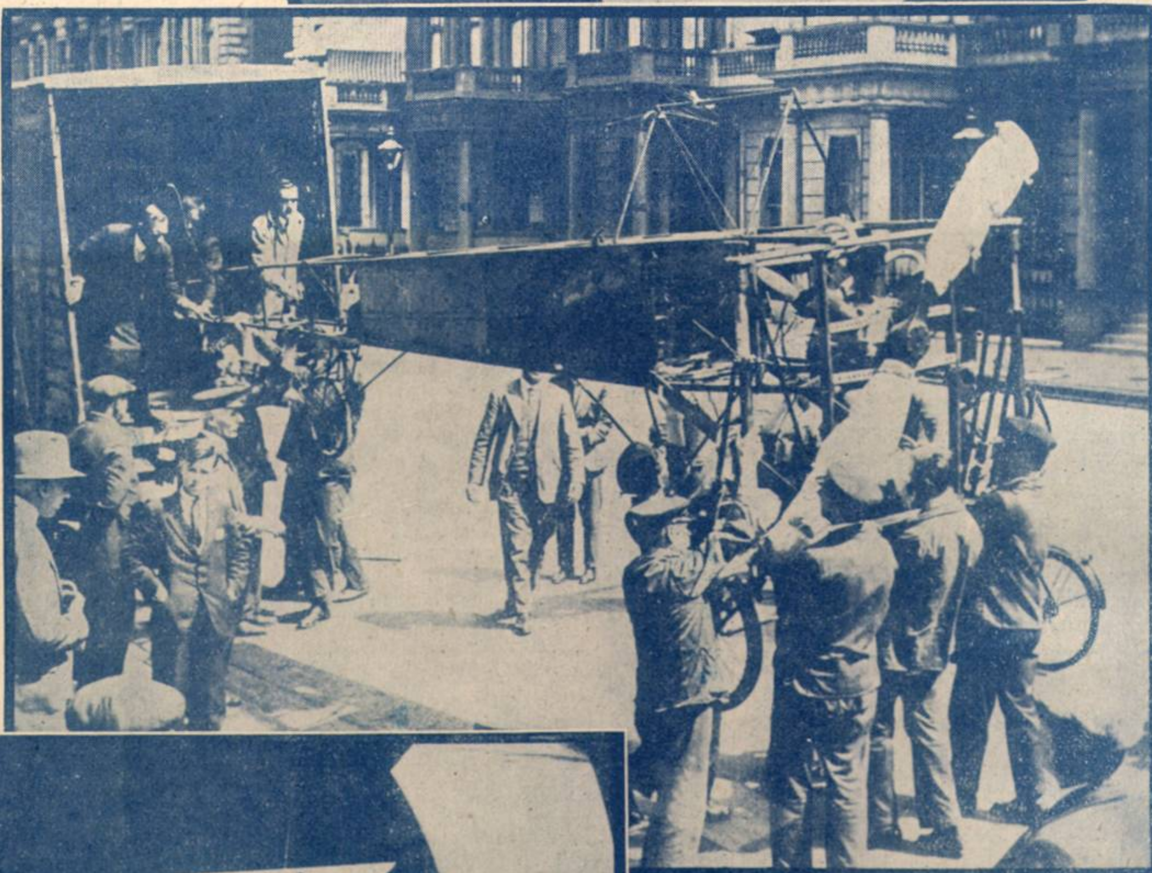
Creeară un mic tunel de vânt, pentru încercarea modelelor şi pentru studiul curenţilor vătămători.

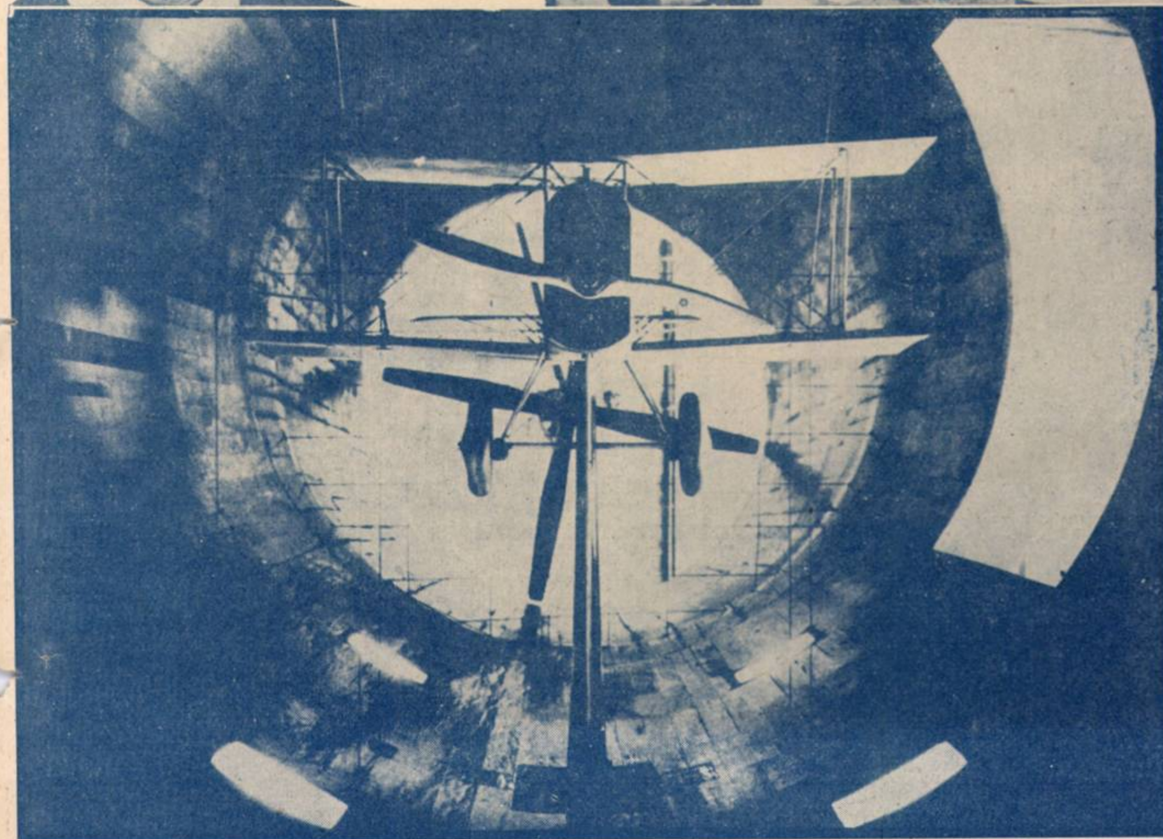
(E interesant de notat că în zilele noastre

St.: *Mars, primul paraşutist din lume.*

Jos: *Un tunel de vânt, dintr'o mare uzină americană de avioane.*

Sus: *Blériot felicitat cu ocazia împlinirii a 20 de ani dela traversarea Canalului Mânecii;*
Mijloc: *Primul aparat al lui Blériot.*

s'au construit în toate fabricele de avioane astfel de tunele în mare — exact după principiile de care Fraţii Wright au uzat cu 30 de ani înainte, investindu-se sume de bani fantastice. Noui aeroplane sunt acum încercate în ele, înainte de a se înălţa în aer. Se pot face astfel modificări radicale fără riscul vreunei vieţi omeneşti).

Aleseră o colină nisipoasă la Kitty Hawk, Carolina de Nord, unde vânturile erau moderate şi unde începură o serie de experienţe.

Intre 1901 şi 1902 făcură numeroase sboruri pe distanţe scurte, aducând cu fiecare experienţă noui modificări aparatului; ajunseră astfel în cele din urmă să se avânte în raiduri mai lungi şi să se gândească la adaptarea unui motor.

* * *

Tot în acest răstimp, un tânăr mecanic din New-York, anume Curtiss, lucra în aceiaş direcţie, cu deosebire numai că în loc să se mărginească la aeroplane se ocupa în mare parte de motoare. La un moment dat aparatele sale ajunseră atât de bune, încât cei ce experimentau cu dirijabile, începură să-şi

procure de la el motoare de 8, 12 ba chiar 20 de cai putere.

* * *

Şi tot în această epocă, profesorul Langley construia un nou aeroplan. Era un aparat complicat şi cam greoiu constând din numeroase planuri verticale şi orizontale. Langley îi montă un motor şi încercă să sboare — deasupra apei — astfel încât să aibă subt el o suprafaţă flexibilă.

La prima experienţă căzu; nu se lăsă însă şi făcu o a doua încercare, găsindu-şi moartea. E de notat aci că Glenn Curtiss monta patru ani mai târziu unul din motoarele sale, la un aeroplan tip Langley reuşind să parcurgă văzduhul pe o distanţă de o milă.

Era primul aeroplan care sbura.

* * *

...Dela un sat la altul rătăcia în această ţară a progresului technic, o trupă de circ ce cuprindea între alţii un tânăr şi îndrăsneţ acrobat, care făcea ascensiuni în baloane libere. Uneori părăsia circul, dând reprezentaţii prin bâlciuri, unde se lăsa din balon cu ajutorul unei paraşute. Numele său era Bud Mars. Îndrăgostit de meseria sa, imagină şi realiză modalitatea de a pături paraşuta, ceeace o puse imediat în serviciul aeroplanului. De atunci acest aparat a fost mult perfecţionat. Bud a fost însă cel care a strâns-o în aşa fel, încât să se desfacă în cădere şi acest fapt îl plasează printre pioneri.

Ochii săi erau aţintiţi asupra lui Santos Dumont şi împreună cu maiorul Baldwin construi primul dirijabil rigid, am putea spune, primul Zeppelin. Acest dirijabil ajungând cu bine la bâlciul dela Saint Louis, fu vândut armatelor Statelor Unite, după satisfacerea examenului care reclama un sbor de două ore fără întrerupere, cu viteza medie de 20 mile pe oră.

Construiră apoi un al doilea dirijabil, pe care-l vândură guvernului german! Ani de zile această aeronavă a fost numită „Bunica Zeppelinului".

* * *

Alexander Graham Bell studiând smeele de carton, realiză un tip de aeroplane, constând dintr'un sistem de planuri multiple. Glenn Curtis invitat la această experienţă, se dedică definitiv aviaţiei.

* * *

1903. Anul era pe sfârşite. Din când în când jurnalele publicau articole asupra experienţelor pe care fraţii Wright le făceau la Kitty Hawk, Carolina de Nord. Aceste experienţe încălziseră ce e drept imaginaţiile, dar nu prezentau încă ceva concret.

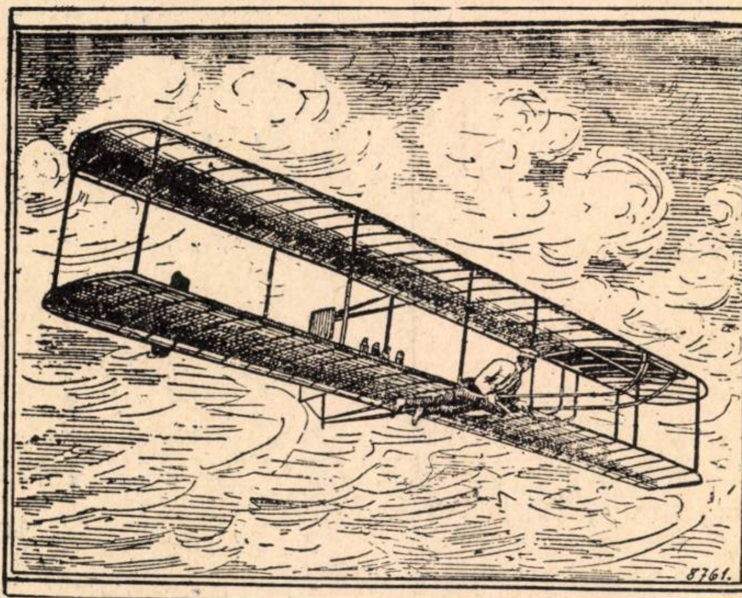
Decembrie! Vânturile sunt foarte reci la Kitty Hawk în această epocă a anului, dar micul grup de oameni strânşi acolo nu dau mare importanţă elementelor... Spectatorii sunt absorbiţi de preparativele unei încercări de o imensă importanţă pentru aviaţie...

Au aşteptat cu răbdare această zi, în care vântul, fără a fi violent, să aibă totuşi puterea de a da elan aeroplanului. S'a examinat cu grije atât motorul cât şi întregul aparat. Un eşec pare cu totul exclus. Totuşi, nimeni nu-şi poate imagina agitaţia celor doi oameni cari urmează să facă marea încercare.

La sfârşit Wilbur Wirght se urcă la cârmă. Poziţia sa e foarte primejdioasă, dar a mai stat astfel în nenumărate rânduri; de data asta însă, simte vibraţia motorului.

Porneşte în jos pe colină... vibraţia încetează, se simte alunecând lin... E în aer!

Januar-1907.

Der Motoraeroplan (Doppeldeckflieger) der Gebrüder Wright.

Seit den erfolgreichen Gleitflugversuchen Otto Lilienthals in den neunziger Jahren des vorigen Jahrhunderts hat der Drachenflieger Jahre hindurch nicht mehr das Interesse zu erwecken vermocht, wie es allerwärts augenblicklich in aeronautischen Kreisen für ihn existiert. Dies Bild hat sich mit einem Schlage mit den im Herbst unternommenen gelungenen Versuchen von Santos Dumont derartig geändert, daß nicht weni[...] vordem Lilienthal, Versuche durch Abspringen im Gleitfluge mit ihrem Aeroplan aus, dem sie die Gestalt des von Professor Langley benutzten sogenannten Doppeldeckfliegers mit zwei etagenartig aufgebauten, durch Träger verbundenen Tragflächen gegeben hatten. Die Gleitflächen, die aus Segeltuch hergestellt wurden, gaben sie die von Lilienthal als zweckmäßig

Fragment dintr'un ziar din 1907, care comenta sborul fraţilor Wright, cu un desen al aparatului.

La o mie de picioare în văzduh! Aterisează. Entuziasmul celor cari l-au urmărit atinge delirul... Fraţii Wright realizează în sfârşit, mult visata ascensiune într'un aeroplan cu motor. Cuceriră aerul!

Emoţia bucuriei galvanizase întreaga lume. Drumul către cer era deschis. Ipotezele sburau pe aripile imaginaţiei.

Aparatele mai grele decât aerul se dovediseră însfârşit susceptibile de întrebuinţare. Acest scurt sbor era mai important decât tot ceeace se realizase până atunci dealungul secolelor, pentrucă opera fraţilor Wright punea oamenilor la dispoziţie maşini mult mai uşoare şi mai puţin costisitoare decât dirijabilele.

Astfel 1903 marchează începutul erei aeroplanului.

RECORD DE VITEZĂ

1907. Glenn H. Curtiss face un sbor în linie dreaptă cu viteza de patruzeci şi şapte de mile pe oră!

Mii de oameni urmăresc acest raid. Intre mulţime se află şi J. C. Bud Mars, care se asociază imediat la experienţele lui Curtiss, ca pilot de încercare. Foarte remarcabil e faptul că în *1931 Mars* e încă în viaţă şi perfect sănătos.

RECORD DE DURATĂ

1908. Wilbur Wright face o nouă ascensiune, sburând fără întrerupere într'o cursă triunghiulară, timp de două ore şi douăzeci de minute, la 31 Decembrie 1908, dovedind astfel definitiv că aeroplanul e susceptibil de utilizări comerciale.

Sborul se face în condiţiuni admirabile şi ceeace-l sileşte să coboare, e capacitatea redusă a rezervorului de gazolină. Parcurge 77 de mile la o altitudine de 400 de metri!

PRIMUL SBOR SENZAŢIONAL

1909. In această epocă, fiecare sbor e o senzaţie şi de fiecare dată ce un om se avântă cu câţiva metri mai sus sau prelungeşte distanţa parcursă până atunci, în aceste manevre aviatice, devine imediat subiectul de discuţie al presei.

Iată însă că în ziua de 25 Iulie 1909, Louis Blériot traversează Canalul Mânecei într'un monoplan construit după un proect propriu, la care montase un motor de 25 de cai putere! Această performanţă era în acel moment tot atât de importantă, ca şi expediţia pe care Lindbergh o întreprinse 18 ani mai târziu.

Blériot stabilise legătura aeriană între Anglia şi continentul european! Şi o făcuse într'un monoplan!

PRIMA INCERCARE DE TRAVERSARE A ATLANTICULUI

1910. Acest an ne îndreaptă iar privirile asupra aparatelor mai uşoare decât aerul. Progresul dirijabilelor a fost extrem de lent în cursul primei decade a secolului al douăzecilea.

Un american încearcă să traverseze Oceanul, pornind dela Atlantic City, New Jersey cu destinaţia Londra.

Wellman construeşte un dirijabil „ne-rigid" pe care amenajează un post de telegrafie fără fir, îşi ia un echipaj de cinci oameni şi o pisică drept mascotă.

„AMERICA" porneşte la 16 Octombrie 1910 spre Anglia ţinându-se în neîntreruptă comunicaţie cu ţărmul, timp de 24 de ore dela plecare.

Urmează două zile de tăcere absolută. Aeoranava pare pierdută. Se primeşte însă un mesaj de pe steamerul englez „Trent", care anunţă salvarea atât a echipajului, cât şi a pisicii. Dirijabilul fusese părăsit în mare!

După cum vedem, întreprinderea lui Wellman eşuiază, aducând totuş un aport extrem de interesant technicei şi anume: stabilirea comunicaţiilor radio-telegrafice între o aeronavă ce pluteşte deasupra mării şi porturile de pe uscat.

INTERIM

1911. Aeroplanul a devenit o realitate în continuă desvoltare. Se construesc noui motoare, tot mai perfecţionate şi mai uşoare. Mecanica atacă fără încetare probleme de detaliu, dar principiile de bază sunt stabilite.

Am intrat într'o perioadă a progresului. Se stabilesc şi se bat recorduri aproape zilnic. Se ivesc o sumedenie de aviatori, cari construesc aeroplane după propriile lor desemne, aeroplane ce devin „standarduri" sau se prăbuşesc omorînd pilotul.

Intre timp războiul se ridică la orizontul lumii, deşi puţini erau cei cari îi bănuiau apropierea. Guvernele europene încep o serie de tratative cu marile uzine de aeroplane, în special cu Fraţii Wright şi cu G. Curtiss. Anglia, Franţa şi Germania ajung curând a-şi construi corpuri competente de forţe militare aeriene.

Zeppelinul devenise o puternică aeronavă, sub conducerea contelui Zeppelin.

J. G. Bud Mars, porneşte într'un turneu de exhibiţii, mai întâi în jurul Statelor Unite, apoi prin Orient, India, China, Japonia, spre a propaga ideea aviaţiei.

Erau fanatici aceşti pioneri ai cerului. N'aveau decât un singur gând: să câştige tot mai mulţi adepţi.

Apoi isbucni războiul. Aviaţia face salturi uriaşe în această perioadă. Uzinele fraţilor Wright şi ale lui Curtiss lucrează pe capete, furnizând Europei sute de aeroplane.

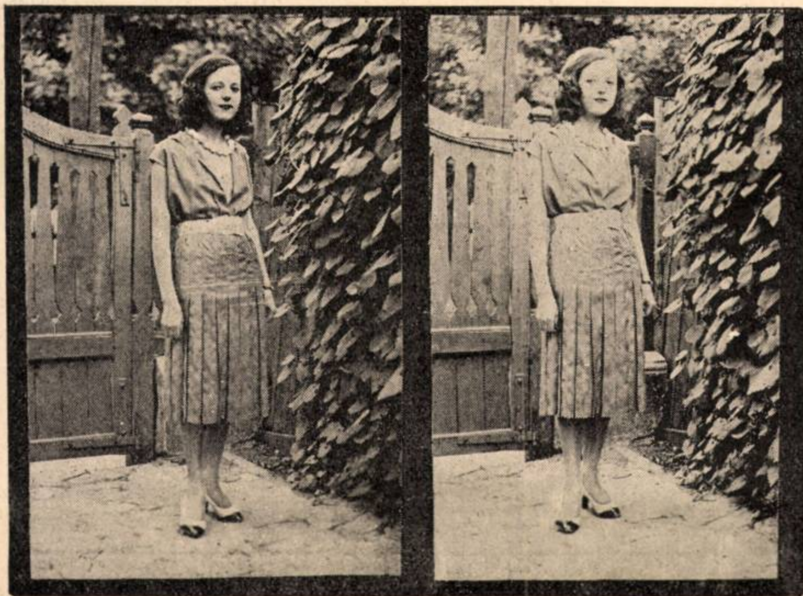
Aerul e atacat în escadre, sub ochiul uluit al populaţiilor, apar aeroplane de bombardament, de patrulare, de urmărire etc.

In 1917 cand Statele Unite intrară în războiu, aviaţia era o ştiinţă perfectă.

W. G.

Ce e stereoscopia?

Vederea în spaţiu câştigă pe fiecare zi noi adepţi, ceeace a determinat revista noastră să deschidă o rubrică stereoscopică, în speranţă că vom deştepta în rândurile cititorilor noştri, un viu interes pentru această chestiune, producându-le totodată o sursă nouă de distracţie.

VEDEREA IN SPAŢIU
(stereoscopia)

Prin vedere ajungem la perceperea frumuseţii; admirând natura, observând-o, studiindu-i legile şi proporţiile, putem deosebi frumosul de urît, oricât de relative ar fi aceste concepţii ale noastre.

Când privim lucrurile numai cu'n singur ochiu, adică monocular, pierdem una dintre cele mai minunate impresiuni fiziologice ale vederii,

care constă în aceea de-a putea aprecia adâncimea, distanţa între obiecte şi raporturile de mărime între ele.

Vederea bioculară ne dă însă posibilitate — într'o largă măsură — de-a putea sesiza vederea stereoscopică.

Cât e de necesară în viaţa de toate zilele, vederea în spaţiu, o putem constata din nenumăratele ei aplicaţiuni practice. Cititorul să încerce, spre exemplu, să treacă un fir de aţă prin urechea unui ac, ţinând un ochiu închis. Imposibilitatea de-a executa această simplă operaţie, ne va învederea cât de necesar e şi celălalt ochiu.

O altă experienţă concludentă, este următoarea: rugăm pe cineva să ţină în mână un creion, cu vârful în sus, iar experimentatorul să închidă un ochiu şi să încerce cu un alt creion să atingă vârful celuilalt. Cei mai mulţi, vor constata că nu sunt în stare să aprecieze distanţa între cele două creioane, aşa că numai prin repetate tatonări, vor reuşi să producă atingerea.

Aceste simple experienţe, ne demonstrează că vederea monoculară, face ca lucrurile să ne apară într'un singur plan, pe când vederea bioculară, ne ajută la diferenţierea planurilor în care sunt situate obiectele, precum şi forma veridică a acestora.

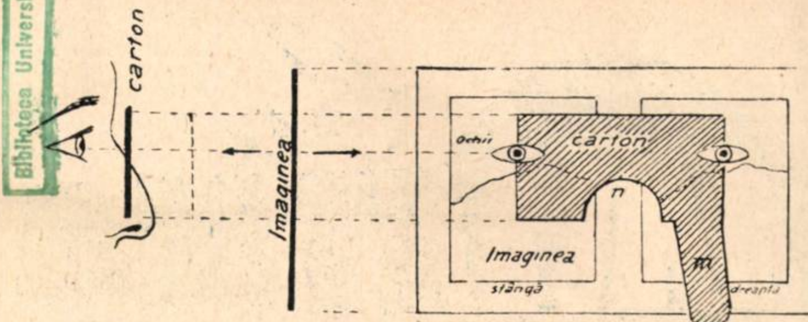
Mecanismul fiziologic al vederii, se rezumă la următorul fapt: privind cu ambii ochi un obiect, se formează pe ambele retine câte o imagine a obiectului privit. Aceste imagini sunt transmisie prin nervii optici respectivi, la creer, care le uneşte într'una singură, dându-ne astfel impresiunea de spaţiu. Avem deci, o imagine stereoscopică.

Dacă fotografiem un obiect cu două aparate fotografice în condiţiuni analoage cu acelea ale privirei, fără îndoială creem posibilitatea de-a vedea obiectul astfel cum se prezintă în realitate.

Dacă până în prezent fotografiile stereoscopice n'au putut fi admirate decât de posesorii aparatului respectiv, aceasta se datoreşte numai împrejurării nefavorabile, că aparatele fotografice stereoscopice sunt încă prea scumpe şi deci inaccesibile marei masse.

Insemnătatea covârşitoare a imaginilor stereoscopice, e subpreţuită astăzi, fie prin imposibilitatea vederii stereoscopice (aceasta constitue un defect fizic) fie printr'o neînţelegere a frumuseţii plastice.

E uşor de închipuit cât interes va prezenta imaginea stereoscopică pentru şcolarul care în loc să priviască un atlas zoologic — de pildă — unde i se înfăţişează diverse animale ca o simplă fotografie, să le poate vedea în spaţiu. Aceasta o va putea percepe cu ajutorul fotografiilor stereoscopice. Tot astfel cu elevul

şcoalei de Belle-Arte, care să poată admira frumuseţea plastică a statuelor clasice, prin ajutorul fotografiilor stereoscopice, făcându-şi o educaţie progresivă, în perceperea justelor proporţii.

Să vedem acum în ce mod ia fiinţă un efect stereoscopic în imagine.

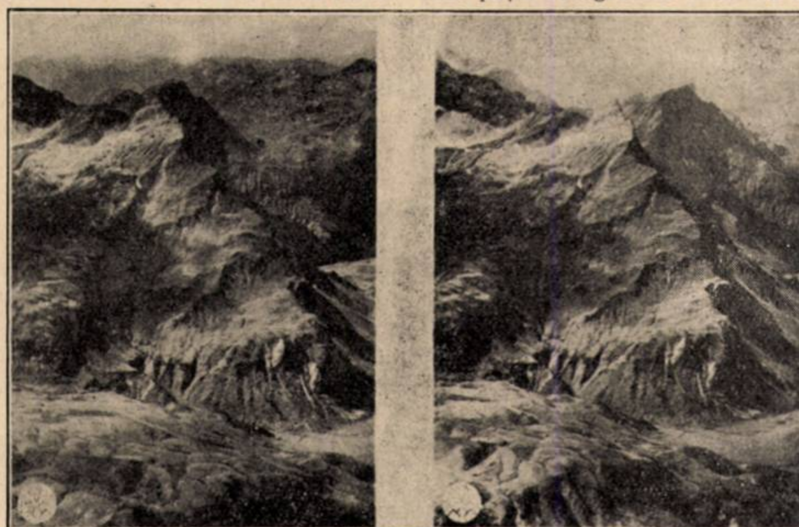
Pentru a privi în felul cel mai simplu o dublă imagine stereoscopică, luată după toate regulele acestei arte, e necesar ca axele optice ale ochilor să fie dirijate paralel, adică fiecare ochiu să nu vadă decât imaginea din dreptul axei respective. Aceasta se poate realiza, fără a fi necesare lentile speciale, prin aparatul simplu pe care-l redăm în figura Nr. 1.

Se decupează dintr'o bucată de carton, o blendă, în aşa fel, încât lărgimea cartonului să corespundă distanţei dintre pupile. La capetele acestui carton sunt alte două cartonaşe în unghiu drept, faţă de primul carton. Se aşează această blendă pe nas, ca şi cum am avea de-aface cu o pereche de ochelari, ţinând mânerul cu o mână, iar cu mâna cealaltă, apropiem fotografiile stereoscopice astfel, încât spaţiul alb dintre fotografii să corespundă cu axa feţii, (respectiv vârful nasului).

Fotografia stereoscopică ne va apare la început neclară. Vom apropia, sau depărta în această poziţie fotografia până la un punct, unde o vom percepe clar. In acest punct, vom vedea pentru un moment trei imagini în loc de două. A treia imagine, care apare între cele două fotografii reale, este imaginea stereoscopică.

Incepători neexperimentaţi, bineînţeles, vor observa, poate cu greu la început, efectul stereoscopic al fotografiilor. Dar şi în această chestiune, educaţia joacă un rol important, astfel că prin puţină voinţă şi perseverenţă, efectul dorit nu va întârzia să apară. O uşoară jenă în mişcarea ochilor, nu trebue luată drept oboseală, ci numai ca efectul unei încordări neobicinuite a muşchilor orbitei. Bineînţeles, exerciţiul nu trebue continuat, dacă se remarcă o obosire efectivă a ochilor, ci reluat după mici pauze.

Mult mai simplu şi fără a resimţi cea mai mică oboseală se pot privi fotografiile stereoscopice, reproduse în reviste cu ajutorul unor ochelari, cari mai prezintă avantajul că măresc puţin fotografiile întărind astfel efectul stereoscopic al imaginilor.

Obişnuindu-ne să privim în spaţiu vom avea o sumă de noi senzaţii vizuale, descoperind în lucrurile din jurul nostru detalii, cari se pierdeau până acum. Prin această educaţie pe care o dăm ochiului, am câştigat încă o dimensiune, venind astfel mai aproape de realitate, chiar în faţa unei imagini. Pentru o primă încercare, redăm câteva fotografii stereoscopice, cu care cititorii noştri vor putea începe experienţele.

LT.-COL. MIORINI

Cu Mahatma Gandhi pe „Rajputana"

Corespondentul nostru din Alexandria-Egypt ne trimite următoarele două interviewuri, pe care le-a luat pe bordul vaporului „Rajputana", lui Mahatma Gandhi şi Miss Slade, însoţitoarea lui la conferinţa „mesei rotunde" dela Londra.

Miss Slade, adepta lui Gandhi.
St.: *Mahatma Gandhi pe bordul „Rajputanei".*

INALT şi subţire cu pielea bronzată, obrazul mic, ochii senini şi barba rasă. Aceasta e prima impresie fizică pe care o dă Gandhi.

Zâmbind aproape tot timpul, buzele sale descoperă gingiile văduvite în parte de dinţi, o lipsă pe care nu şi-a luat osteneala s'o completeze.

Nimic artificial, nimic complicat în acest om; e simplu şi extrem de natural; inima sa e tot atât de dreaptă şi de pură, ca a micuţilor cu cari se joacă pe bordul uriaşului vapor ce-l transportă în Anglia. Intreaga-i fiinţă respiră „răbdare"; simţi privindu-l, că acesta este omul care a avut curajul să spună:

— „Dacă nu obţinem într'un an ceeace am cerut vom aştepta două zeci, cincizeci ba chiar 100 de ani, dar vom sfârşi prin a triumfa" şi această răbdare inepuisabilă a marelui „leader" e desigur una din cauzele succesului său.

* * *

Ceeace te frapează mai cu seamă la Gandhi e curtoazia; cei cari îl cunosc bine spun că e foarte amabil, chiar cu adversarii cei mai înverşunaţi. Când vorbeşte, ai impresia că nu spune decât ceeace gândeşte, ceeace-i dictează conştiinţa. Crezul său politic pare să fie rezultatul unor îndelungate meditaţii, în cursul cărora oamenii şi faptele au fost studiate fără cea mai mică patimă, concluzia unui raţionament metodic şi precis, care n'a trecut cu vederea niciunul din aspectele problemei. Vorbeşte fără exclamaţii, fără precipitări şi fără gesturi, îşi deapănă ideile în cuvinte rare şi pe un ton egal.

De ce s'ar grăbi ? Ştie ce vrea şi timpul nu va putea schimba întru nimic religia sa naţionalistă; e sigur că perseverând sfârşeşti întotdeauna prin a-ţi atinge scopul, chiar dacă împrejurări defavorabile te fac să zăboveşti în drum. Ce e viaţa unui om, în viaţa unei naţiuni?

E deci inutil să te frămânţi căci succesul nu e fructul unui moment de exaltare, ci al unei voinţi nestrămutate. Această concepţie mistică explică tot naţionalismul hindus, pe care Occidentul nu isbuteşte să-l înţeleagă. Pentru european, un act de eliberare înseamnă atacuri violente, răscoale, războaie sângeroase şi tumultoase; pentru hindus e o luptă spirituală, o rezistenţă pasivă, o doctrină care se acomodează cu resemnarea şi cu tăcerea, dar care trebue să sfârşească prin a isbândi, graţie formadibilei presiuni morale a milioane de voinţi, pe cât de ferme, pe atât de pacifice. E deci natural ca factorul timp să nu joace rol în această concepţie şi ca un Gandhi să nu simtă deloc necesitatea de a se grăbi.

* * *

Văzându-ne pe puntea vaporului, leaderul hindus se ridică şi ne salută. Ştiind că în curând un stol întreg de ziarişti aveau să invadeze puntea, ne grăbiram să-i luăm un autograf şi să-l interviewăm.

— *„Nu sunteţi oare prea uşor îmbrăcat?" l-am întrebat.*

— „Sunt obicinuit astfel. Când mi-e frig îmi înfăşur pieptul cu acest şal".

— *„Care e secretul viguroasei dv. constituţii şi al rezistenţei la intemperii?".*

— „Cred că datoresc aceasta obiceiului meu de a umbla mult, de a nu consuma carne, de a nu bea alcool şi de a nu fuma. Iar dacă în tinereţe aş fi înţeles utilitatea sporturilor, aş fi acum mult mai bine. Din nefericire am

Sarojina Naidu, una din marile luptătoare ale cauzei indiene.

văzut abia cum, că educatorii trebue să se ocupe nu numai de spirit, ci şi de trup. De-altfel pentru un om de 61 de ani, pot spune că am o sănătate destul de satisfăcătoare".

— *„Când v'aţi gândit pentru prima dată la eliberarea Indiilor?"*

— „Când eram şcolar, unul din camarazii mei se strădui să mă convingă să mănânc carne, pretextând că e nutritivă şi că dă puteri. Deşi ştiam că religiunea mea mi-o interzicea, eram cât pe p'aci să cedez ispitei, spunându-mi că dacă atât eu, cât şi compatrioţii mei am mânca cât de puţină carne, am deveni puternici şi am scutura jugul ţării noastre!"

Gandhi surâde acestei îndepărtate amintiri şi adaugă:

— „Dar cum ştiam că părinţii mei s'ar fi întristat văzându-mi apetitul carnivor şi cum ţineam mult la stima lor renunţai la acest aliment şi am continuat s'o fac până astăzi. Iar mai târziu am înţeles, că pentru a elibera Indiile, nu era necesar să mănânc carne".

Amintim cu privire la aceasta, că pe vremea când Gandhi trebuia să plece în Anglia, spre a-şi termina studiile, tatăl său l-a pus să jure în ajunul plecării, că nu va mânca niciodată carne, că nu va bea alcooluri şi că nu va întreţine relaţiuni vinovate cu femeile. Adolescentul făgădui şi-şi ţinu jurământul.

Pentru a termina, am întrebat pe Gandhi care erau după el mijloacele ce preconizează, pentru eliberarea Indiilor.

— *„Un popor care vrea să reuşească într'o mişcare ca a noastră, trebue să fie în primul rând convins de justeţea cauzei sale, de legitimitatea aspiraţiilor sale. Cu această credinţă, poporul îşi va realiza oricât de târziu idealul, căci va fi gata să se sacrifice pentru el. Sacrificiul stă la baza isbândei oricărei cauze naţionale.*

— „Şi care e sfatul pe care-l daţi în genere popoarelor orientale ?

— *„Sfătuesc aceste popoare să cultive neîncetat adevărul şi să nu recurgă la violenţă. Detest întrebuinţarea forţei şi procedeele bazate pe violenţă, căci oamenii sunt toţi fraţi. Şi cred că pe măsură ce nivelul moral al unui popor se ridică, sporesc şi răspunderile sale faţă de umanitate.*

E uşor să suni goarna, să aprinzi flacăra revoluţiei, dar marea sarcină a organizării ei revine şefilor...

Şi Gandhi tace... câteva minute numai, până când confraţii noştri îl vor înconjura şi supliciul interview-ului va reîncepe.... Dar Gandhi are atâta răbdare !

Privirile-mi sunt atrase de arătarea albă ce stă tot timpul în apropierea lui Gandhi. E o femeie învăluită în alb, ca acele ce pornesc în pelerinaje religioase; are buzele subţiri, de europeană, nasul roman, iar ochii îi sunt mari şi negri, ochi senini şi blânzi. Nu găseşti în ei nimic din flacăra exaltării, din entuziasmul neofiţilor; lumina lor calmă reflectă înţelegere şi credinţă puternică. E Miss Madeleine Slade, fiica amiralului Sir Edmond Slade. A fost crescută în aristocraţia londoneză, în confortul şi luxul mediilor intelectuale ale Occidentului. Intr'o zi se afă că părăsise totul şi că plecase în Indii, aderând în mod public la doctrina politică a lui Gandhi. Deveni tovarăşa lui, urmându-l peste tot, în singurătatea lui, dealungul drumurilor prăfuite, în pădurile seculare, pe malurile Gangelui. Deveni confidenta, sfetnica, fiinţa a cărei prietenie înţelegătoare te ajută să întâmpini cele mai aspre încercări. Şi acum îl întovărăşeşte la Londra, înfruntându-şi concetăţenii, prejudecăţile şi convenţiunile sociale; dar se simte că la şcoala lui Gandhi s'a desprins de toate acestea şi în misticismul ei, nimic nu-i mai poate sgudui pacea inimei.

Ne apropiem de ea.

— „Câteva cuvinte Miss Slade ?

Face un semn afirmativ cu capul şi se aşează pe o bancă.

— *„Nu-mi spuneţi Miss Slade, căci nu mai port acest nume : am devenit Sarapayn.*

— „Dar acest nume e greu de pronunţat.

— *„In schimb e foarte frumos; e numele zeiţei care întrupează adevărul în Indii şi hinduşii o venerează mult. Mahatma mi l-a ales şi nu mai cunosc altul.*

— „Cum au început relaţiunile dv. cu Gandhi ?

— *„Am citit multe scrieri asupra lui Gandhi, pe vremea când mă aflam încă la Londra. Am admirat mult principiile şi doctrina sa spirituală, care dă sufletului pace şi seninătate. Apoi am citit cartea unui mare scriitor francez, Romain Rolland, asupra vieţii lui Gandhi. Această carte m'a impresionat profund, deşteptând în mine, imperioasa dorinţă de a vedea pe acest om, de a trăi în atmosfera lui. Fără o clipă de ezitare, am luat drumul Indiilor unde am aflat ce înseamnă fericirea sufletului....".*

In timp ce vorbia, mă gândiam la grelele încercări la care Gandhi o supusese mai înainte de a o primi printre adeptele sale. Ii ceruse să trăiască în sărăcie, să execute cele mai grele munci, să îmbrace vestminte făcute din pânza ţesută de hinduşi, să postească, să se tundă, să doarmă pe pământ... Suportase totul şi când am întrebat-o dacă nu suferise, mi-a răspuns :

— *„O, nu, din contră, această viaţă aspră îmi da senzaţia unei infinite fericiri".*

— „Care a fost prima dv. impresiune, debarcând în Indii ?"

— *‚Că-mi regăsiam patria".*

— „Şi întâlnindu-l pe Gandhi ?"

— *„Că regăsiam afecţiunea tatălui şi a mamei mele, concentrate într'o singură fiinţă. Sunt acuzată că mi-aş fi renegat religia, pentru a îmbrăţişa o alta. Ei bine da. Am urmat religia lui Gandhi, deoarece cred în adevărul ei, pentrucă m'a scos din rândurile morţilor, pentrucă graţie ei mi-am aflat pacea spiritului. Impărtăşesc toate principiile lui Gandhi şi mă simt nespus de fericită; poate exista o fericire mai mare, decât aceea de a te simţi pe deplin stăpân pe tine? A triumfa asupra ta însăţi înseamnă realizarea unei mari victorii şi această victorie nu e deloc uşoară, căci omul e mereu prada dorinţelor şi pasiunilor, ce par greu de învins.*

Dar când ai ajuns să le îmblânzeşti, isbânda te îmbată; un exemplu: mâncarea e una din cele mai mari plăceri ale naturii umane. Când ai ajuns să stăpâneşti instinctul ce ne aruncă asupra hranei, e uşor să triumfi şi asupra celorlalte simţuri. Astăzi mă hrănesc cu legume şi cu lapte; cât despre carne, ouă şi condimente, am renunţat cu totul la ele şi nu le mai doresc de loc.

— „Când v'aţi părăsit ţara ?"

— *„Din clipa în care vaporul a părăsit Bombay-ul".*

— „Vorbesc de Englitera".

— *„De şase ani".*

— „Aţi lăsat acolo rude ?

— *Părinţii mei sunt morţi: nu mai am acolo decât rude îndepărtate.*

Dar în Indii, am milioane de fraţi şi surori ai spiritului, pe care-i iubesc profund...

EDWIN KAYE

Alexandria.

Din lumea filmului

Cariera artistică a Geraldinei Dvorak este ratată din cauza asemănării sale isbitoare cu Greta Garbo. Păcat! Frumuseţea ea ar fi dus-o departe fără acest handicap.

* * *

Garry Cooper a luat de curând drumul Europei, de data aceasta singur „Vreau să cuget" spunea el surâzând ironic. „N'am mai făcut-o de doi ani".

A cutreerat până acum întreaga Italie şi se spune că ar fi schimbat numeroase telegrame cu Tallulah Bankhead.

Aspecte dela Congresul Interparlamentar

CA deobiceiu, serviciul de reportagiu fotografic al „REALITAŢII ILUSTRATE" a funcţionat perfect şi cu ocazia congresului internaţional al parlamentarilor, ale cărui lucrări continuă încă, în momentul apariţiei noastre, astfel că suntem în măsură de a pune la dispoziţia cititorilor noştri câteva aspecte interesante, prinse de obiectivul fotografului nostru, în incinta şi în afara palatului Camerei Deputaţilor, unde au loc şedinţele congresului.

Şedinţa inaugurală a fost prezidată de d. Lafontaine, vice-preşedintele senatului belgian, care într'o impresionantă cuvântare, a arătat rostul şi importanţa celui de al 27-lea congres interparlamentar, care are de rezolvat în majoritate probleme pentru asigurarea păcii internaţionale.

Dealtfel, cititorii noştri găsesc în pagina 15-a un fragment din declaraţiunile pe care d. Lafontaine le-a făcut unui ziar bucureştean, asupra scopurilor acestei conferinţe internaţionale.

După cuvântarea d-lui Lafontaine a fost ales prin aclamaţiuni preşedinte al congresului, d. Prof. Pompei, preşedintele Camerei Deputaţilor din România.

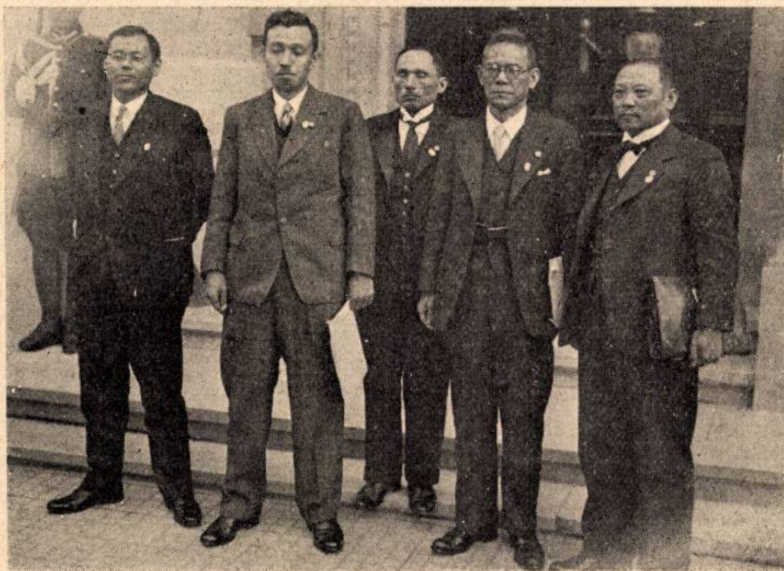
Apoi, d. Nicolae Iorga, preşedintele Consiliului de Ministri, a salutat pe congresişti în numele guvernului român.

Lucrările congresului se vor termina în ziua de 8 Octombrie, când reprezentanţii tuturor naţiunilor vor porni într'o excursiune prin ţară, cu care ocazie vor vizita Valea Prahovei şi cele mai importante centre industriale, precum şi poziţiile pitoreşti ale României.

Rezoluţiunile adoptate de al 27-lea congres interparlamentar vor fi desigur noi chezăşii pentru buna înţelegere între naţiunile întregii lumi.

D. Lafontaine, vice-preşedintele senatului belgian, ţinându-şi discursul de inaugurare.

Delegaţia parlamentarilor chinezi fotografiată în faţa Palatului Adunării Deputaţilor din Bucureşti.

Doamnele Elfriede D. du Pont, şi A. J. Montague, două deputate americane.

Fotografie luată dela tribuna Camerei Deputaţilor, în timpul discursului domnului Lafontaine.

din țară

3) Regele Carol, Voevodul Mihai, Principele Nicolae și principii de Hohenzollern, mergând spre tribuna regală la serbarea regimentului de gardă, dela O.N.E.F. 4) Un grup de ziariști bulgari în trecere spre Polonia, au fost întâmpinați în gara Filaret, de colegii lor români. 5) Tineretul aviatic român, a organizat săptămâna trecută o procesiune la mormântul Eroului Necunoscut, din Parcul Carol.

1) Săptămâna trecută a avut loc la Oradia, un match de football între echipele selecționate ale Cehoslovaciei și României. Competițiunea s'a terminat cu o victorie categorică pentru echipa românească. Fotografia noastră reprezintă echipa cehoslovacă. 2) Echipa românească, învingătoare la Oradea-Mare.

Foto-Grünfeld

DE VORBA CU CITITORII

Geo 13. — Cu multă plăcere te servesc. Trimite scrisorile și ți le voiu restitui în urmă. Ceeace privește persoana dumitale, ea se caracterizează prin... viteză. Gândești în galop, iubești cu 120 km., pe oră, te'nfurii cu 200 km. pe oră. Intre escale ai timp să fi și fată bună. Inconvenientul acestei viteze, cred că-l cunoști : Superficialitatea. Imaginile se succed prea repede pentru a fi adânci. Exagerat de bănuitoare, oarecare orgoliu. Expansiune.

Viorica-Ploești. — Adresa lui Charles Morton este Fox Studios. 1401 No. Western Avenue, Hollywood, Calif.

Duduița moșului. — Nu-i tocmai pisicuță, cum se alintă. Spirit dominator, orgoliu, multă siguranță de sine, susceptibilitate, energie. Fire bănuitoare. Sentimentalitate reținută. Sensualitate puternică... nereținută.

Fly-Tox. — Numerele vechi ale revistei noastre, se găsesc la depozitul nostru. Pentru grafologie, text original. Grafologia se ocupă numai de forma scrisului.

Nanitta. — Tot ce-ți pot spune dumitale, e că ai multă fantezie, că ești o mistică și ai aspirații extra-utopice. Restul se plămădește încă.

Stella. — Scrisul dumitale puțin citeț, înseamnă că și gândurile-ți sunt puțin clare. In afară de această calitate, mai ești și încăpățânată, ceea ce îți va asigura totdeauna victoria, în fața viitorului soț. Sentimentalitatea dumitale e foarte suspectă. Ești susceptibilă de mimetism: câteodată e romantism, câte odată e sensualitate, câteodată vid total.

O simpatică provincială. — Despre logodnicul dumitale Mișu, se poate spune acelaș lucru, ca despre cel ce-și iscălește cugetarea: Ghiță Popândău. (Serios; prea puțin text). Cât privește persoana dumitale, îmi face impresia că posezi toate calitățile unei bune tovarășe de viață. Nimic excesiv, nici o tendință absurdă care să contrazică un trai liniștit, patriarhal. Ceva prea mult burghezism, e singura parte real plictisitoare... pentru viitorul dumitale soț.

Noricel-Șoricel.— Caracter neformat. Adolescență încă în floare. Sentimentalitate și susceptibilitate. Egocentrism. Orgoliu, dar și cunoașterea de sine. Multă intuiție artistică. Spirit de observație. Tendință spre analiză. Voința slabă. Intr'adevăr, un șoricel, care-i place să roadă singuratic o fărămitură de... poezie dintr'un manuscris asvârlit la pod.

Maressa Vanam. — In general natura oferă compensație. Dacă nu ești frumos, ai cel puțin obligația să fii inteligent. Dacă nu îndeplinești nici această condiție, atunci îți meriți soarta. Dacă ești însă inteligent, distruge-o cu ironia și indiferența. **Drept să-ți spun însă, cred că nu vei fi în stare. Așa că fii** omul care evită. (A nu se citi e... vită!)

Lilian Lothar. — Fascinația pe care au exercitat-o cei doi artiști asupra dumitale, poartă în sine tragismul idealurilor. Nu va trece însă mult și idolul va sări de pe ecran în sală, tămăduindu-ți complet rana. Adresa lui Hans Stuve este: Berlin Halensee, Paulsbornerstrasse 9, iar a lui Conrad Veidt, tot Berlin Halensee, Kurfursterdam 150. Scrie-le în limba germană.

B. V. 577. — M'am obișnuit; nu mai sufăr de indispoziție la sosirea misivelor. Caracterul dumitale? Atât cât se poate de caracter. In cazul de față, e foarte schimbăcios, egoist, cu o tendință pronunțată spre viața materială; probabil o consideri unicul bun. Voința neprecisă; pare însă că se va desvolta mulțumitor. Pentru etatea dumitale dovedești prea multă nervozitate.

Enigma. — Calitățile perfecte, rămân o enigmă și pentru mine. Dacă-ai scrie cu hieroglife? ai fi o faraoană.

Maria Magdalena de Maitterling. — Te poți împrieteni fără nici o teamă cu duduia în chestiune, fiindcă-i o ființă bună, îngăduitoare, optimistă, sinceră, calități pe care le caută oricine într'o legătură de prietenie.

Inginer Ex-Șomeur.— Ai avut dreptate să-mi reamintești integrarea unei funcții, fiindcă te-ai bazat pe „erorile" matematice apărute. In realitate integrala era alta. In aceeaș paranteză, țin să-ți spun că și eu mi-am pierdut nopțile pe tratate similare, cu cele pe care mi le recomanzi, în speță deci o gentilețe superfluă. Astfel, îți înțeleg legitima indignare. Iți promit o analiză grafologică pentru numărul viitor.

M. D. 22-Bârlad. — Stimată duduie, scrisul dumitale deși simplu, impresionează prin finețe, fermitate și literă clară, ceeace înseamnă în grafologie sinceritate. In limitele posibilității dumitale recunosc deasemeni preocupare estetică și o tendință de perfecționare, din punct de vedere cultural. Fire reținută, cam timidă și bănuitoare.

Angelique de Fontanges. — Amica dumitale e o fire bună, expansivă cu o vădită tendință spre misticism. Fantezie bogată, pe care o întrebuințează în micile minciuni convenționale. O oarecare tendință de a înnoda intrigi. Voință puțin accentuală, însă spirit de contrazicere destul de marcat. Aspirațiile de multe ori utopice. Sinceritate relativă.

Lacker-Iași. — Deși foarte tânăr, caracterul dumitale pare să fie format. Ești un sensitiv, dar nu de rasă, ci'n acceptațiunea burgheză a cuvântului. Toate atributele aceluiaș burghesism se'ntrevăd în scrisul dumitale. In rezumat plăcerea de a savura bunurile vieții și ale unui trai patriarhal. **Pretenție, vanitate, Egoism, însă nesupărător. Mai mult un simț precoce al** proprietății. Logică. Manierism care poate deveni pedanterie.

Răzbunătorul. — Simt o tentație colosală să te transform din pieton în navigator cu balonul. Dar fiindcă m-ai rugat frumos, abdic. Ești o fire foarte expansivă, ușor de entusiasmat, neobișnuit de vanitos. Fondul dumitale sufletesc oscilează între bunătate și răutate, după capriciile dispoziției. Spirit de șicană; voință foarte puțin fermă. Marea dumitale claritate este însă sinceritatea, care frizează adeseaori, naivitatea.

Ghindă. — Obișnuiți? Norma Schearer, filmează la Metro Goldwyn Mayer Studio, Culver City, Calif. Analiza grafologică: Fire schimbătoare, sentimentală, egoistă. Vă persecută ideea de a stârpi din dv. această sentimentalitate, depe urma căreia se pare că ați suferit multe deziluzii. Dealtfel mă opresc aci, pentru că v'am mai făcut o analiză grafologică și nu'nțeleg să nedreptățesc pe ceilalți solicitatori.

Casta Diva. — Nu-i nevoie să-mi atrageți atenția în mod deosebit asupra stângăciei dv. Se vede și așa. Sunteți din fire cochetă, capricioasă, sensibilă și amică a plăcerilor. In faza actuală încă timidă, dar odată cu tinerețea, veți evolua spre orgoliu, îndrăzneală și chiar intrigă. Totodată îmi permit să pronostichez că în căsătorie vei fi foarte geloasă și vei căuta să ascunzi acest defect, care bineînțeles îți va aduce destul de multe neplăceri. Spirit practic. Există la d-ta o impulsie irezistibilă de a te impune și a domina societatea.

Marioara Ionescu. — Sunteți o fire sinceră, deschisă, bună, sensitivă. Destulă tenacitate pentru un exemplar al sexului slab; simț estetic, vederi largi altruiste. In privința intelectului însă, puțină reliefare. Să zicem aurea...

Aurelya Dumitrescu. — Fire schimbătoare, capricioasă, senșuală. Spirit de contradicție; cultivați ironia. Multă susceptibilitate și vanitate. Fire impulsivă. Intuiția înlocuește logica, raționamentul. O fază inexplicabilă pentru moment: orgoliul e reținut, lăcătuit.

O rusoaică. — Nici eu nu prețuesc banii, decât ca mijloc și nu drept scop. Când îi am, nu-i am și când nu-i am, caut să mi-i procur. Simplu. É un cerc vicios de continuă prefacere. Dar acesta este scopul misivei dumitale? Sunt nedumerit. Te rog revino cu o întrebare precisă.

Soledad. — Sunt foarte mirat de reproșurile dumitale, fiindcă-mi reamintesc perfect că ți-am răspuns. Dar acesta să fie motivul pesimismului și tristeței pe care-l tălmăcesc în scris? **Te rog fi gentilă și mai transmite-mi odată întrebarea.**

Motru. — In primul rând, pentru a te iniția în psihologie și filozofie, citește cărțile profesorului Rădulescu-Motru: Psihologia, Incercări de metafizică, Despre personalismul energetic, etc. In urmă îți voiu mai recomanda și alte cărți.

Pușa. — Spirit minuțios până la pedanterie, înseamnă că te preocupă nimicurile într'un asemena grad, încât ai putea exaspera pe cel mai pașnic muritor. Salturi în vid, înseamnă că sbori dincolo de nori, de stratosferă, că pierzi orice contact cu pământul, grație imaginației... fabuloase. 1) In curând. 2) Proectul căzut. 3) Nu. 4) Nu.

I. Stăniloiu. — Scrisul dumitale e impresionant prin voința și tenacitatea pe care le dovedește. Vă complaceți cu o adevărată voluptate în rolul de protector. Impulsivitate care poate merge până la brutalitate. Vă supraapreciați. Aveți o părere prea bună despre dv. (părerea mea). Logică Spirit combativ. Ambiția la dumneata se transformă adesea în încăpățânare. Neîncredere în oameni. Fire bănuitore.

Curagioasă. — Pseudonimul dumitale îmi dovedește tocmai contrariul. Tremuri de frica răspunsului. Și cu drept cuvânt; ești răutăcioasă, lipsită de voință, spiritul dumitale e puțin cam turbure. Inclinații mistice. Bănuitoare și cicălitoare. O calitate pozitivă, însă... curajul să suporți răspunsul. Aș fi putut să-ți scriu contrariul, să te măuulesc. Sinceritatea mea cred însă că-ți va dovedi cât îți doresc o însănătoșire morală.

Admiratorul. — Sunteți într'un moment de depresiune sufletească. Nemulțumit de propria dv. persoană; probabil că amorul propriu a fost mortal rănit, mai ales că sunteți foarte vanitos și aveți impresia că aveți un caracter integru. Posedați un temperament emotiv, sensual. Voința echilibrată, totuș. Vă plac complicațiile și bombaslăcurile. Pentru rest, o suficientă doză de bunătate, la limita răutăței, care complectează caracterul într'un ansamblu destul de armonias.

L'oiseau de feu. — Cizelare, finețe, sensualism, perversiune, încăpățânare, capriciu. Manierism exagerat. Puternic spirit de contrazicere. Se pare, și o destul de frumoasă cultură.

LOTHAR